

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту (декан факультету)
_____ Олег ШЕРЕМЕТ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ р.

«До захисту допущено»
В.о. завідувача кафедри
_____ Ольга МИХАЙЛЕНКО _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності _____ 071 «Облік і оподаткування» _____
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ «Облік і аудит» _____

на тему: Формування в системі обліку, аналізу та аудиту інформації про
ефективність використання основних засобів

Виконав: здобувач 5 курсу, групи ЗБО-2
Ганаско (Піх) Ірина Степанівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Редзюк Тетяна Юріївна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ - 2022 р.

Зміст

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	9
1.1. Економічна сутність основних засобів	9
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів	17
1.3. Первинний, синтетичний та аналітичний облік основних засобів	26
1.4. Розкриття інформації щодо основних засобів у звітності	46
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СП «Галка ЛТД» ЗА 2019-2020 РОКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ З ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	58
2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на СП «Галка Лтд» (структура бухгалтерії, облікова політика)	58
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності СП «Галка Лтд» за 2019-2020 роки	81
2.3. Теоретичні основи та практичний аналіз основних засобів	97
РОЗДІЛ III. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	109
3.1. Завдання та методи аудиту основних засобів	109
3.2. Порядок проведення аудиту основних засобів	112
3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів основних засобів	124
ВИСНОВКИ	129
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	135
ДОДАТКИ	140

ВСТУП

У сучасних умовах змінності факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на підприємствах харчової галузі постала потреба в активізації їх розвитку, покращенні показників виробничої, господарської, фінансової, інвестиційної діяльності, що потребує врахування факторів впливу та розв'язання існуючих проблем. Серед факторів впливу на успішність виробничо-господарської діяльності, функціонування підприємств особливе місце займає забезпеченість та стан основних засобів. Саме наявність сучасного обладнання, устаткування, інструментів, програмного забезпечення, механізація та автоматизація виробництва, ремонт та заміна зношеного обладнання, навчання персоналу суттєво впливають на виробничо-господарську, фінансову діяльність, конкурентноспроможність підприємств. Тому, існує потреба раціонального використання основних засобів на підприємствах харчової та переробної галузі, які формують матеріально-технічну базу, а також доцільним є аналіз їх стану, структури, забезпеченості, що дозволить говорити про необхідність впровадження інноваційної техніки і технологій. Використання основних засобів на підприємствах має вплив на виробничі потужності, продуктивність праці, фінансові результати та одночасно зазнає негативного впливу факторів ринкового середовища.

Також існує потреба в управлінні основними засобами, що пояснюється необхідністю підвищення ефективності використання основних засобів та дослідження впливу факторів оточуючого середовища. Управління основними засобами є способом організації процесів формування, оновлення, використання основних засобів, планування, регулювання, моніторингу, контролю, прогнозування, передумовою підвищення ефективності їх використання, прийняття дієвих управлінських рішень, що забезпечить зростання показників діяльності підприємств, довгострокове функціонування, досягнення намічених цілей.

Актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи зумовлює те, що основні засоби є однією з головних складових балансу, а відповідно впливають на фінансовий результат та фінансовий стан, що вимагає підвищення ефективності використання основних засобів, оскільки фінансово-господарська діяльність підприємства значною мірою залежить від раціонального використання і забезпеченості підприємства основними засобами. Виробничо-господарська діяльність підприємства забезпечується не тільки за рахунок використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, але й за рахунок основних засобів.

Мета кваліфікаційної роботи — дослідити організацію і методику обліку, проаналізувати наявність та ефективність використання основних

засобів умовах інформаційних систем і технологій, здійснити аудит основних засобів на СП «Галка Лтд».

Об'єктом дослідження є чинна система обліку СП «Галка Лтд».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань обліку, аудиту та аналізу основних засобів підприємства харчової промисловості.

Для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі визначені такі завдання:

- оцінити організацію обліку на СП «Галка Лтд»;
- дослідити економічну суть основних засобів та окреслити їх місце і роль у структурі необоротних активів підприємства;
- здійснити аналіз основних техніко-економічних показників діяльності СП «Галка Лтд» та аналіз його фінансового стану за 2019-2020 рр.;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів СП «Галка Лтд» із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій;
- дослідити діючий порядок відображення основних засобів на рахунках та у регістрах бухгалтерського обліку і надати пропозиції з його вдосконалення, які б забезпечили отримання точної та повної інформації щодо стану основних засобів на СП "Галка Лтд" загалом і за їхніми видами зокрема;
- визначити критерії класифікації основних засобів з метою забезпечення раціонального формування і повного використання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень;
- здійснити огляд законодавчої та нормативної бази основних засобів та обґрунтувати методичні підходи до визнання та оцінки основних засобів, дати пропозиції щодо їхнього вдосконалення з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду;
- здійснити аудит основних засобів СП «Галка Лтд».

Бухгалтерський облік повинен забезпечити контроль за збереженням основних засобів, їх надходженням, вибуттям, ремонтом, нарахуванням зносу, а також надавати інформацію необхідну для економічної оцінки ефективності використання конкретних об'єктів основних засобів.

Недостатня забезпеченість підприємства основними засобами призводить до їхнього надто інтенсивного використання, передчасного зносу, надмірних витрат на ремонти, а зрештою й ліквідацію.

Одночасно несвоєчасно виконуються роботи, або порушується технологія їхнього виконання, відтак зростають втрати продукції. Але наявність зайвих основних засобів теж не є бажана, оскільки при цьому вони окуповуються занадто довго. До того ж це зумовлює додаткові витрати на їх зберігання, підтримання в робочому стані тощо.

Проведення аналізу основних засобів відіграє важливу роль в оцінці ефективності господарської діяльності підприємства в цілому. Від інтенсивності та ефективності використання основних засобів залежить дохідність вкладеного капіталу та прибуток підприємства. Проведення аналізу основних засобів підприємства здійснюється за певними етапами. Проте кожен дослідник використовує різні методи та показники для виявлення загальної тенденції. Необхідна систематизація та порівняльна оцінка різних методик проведення аналізу ефективності використання основних засобів.

Основні засоби займають вагоме місце в господарській діяльності підприємства, їх частка дозволяє оцінити рівень забезпеченості необхідними умовами для здійснення фінансової діяльності суб'єктом господарювання. Успішне вирішення завдань управління ефективністю основними засобами вимагає проведення ефективного аналізу та різнобічного використання інформації, яка надається. Тому питання визначення оптимальної методики аналізу ефективності використання основних засобів та етапів їх дослідження є актуальним.

Отже, основні засоби, будучи матеріально-технічною базою виробництва, є фундаментом його удосконалення і розвитку. Тому аналіз їх стану, динаміки та ефективності використання вплине на пошук резервів підвищення технічного забезпечення та результативність підприємства в цілому. А це свідчить про важливість обрання оптимальної методики проведення аналізу основних засобів на підприємстві.

Інноваційність основних виробничих засобів, структура, їх технічний стан зумовлюють потенційний обсяг виробництва підприємства, його виробничі потужності, а від повноти використання основних засобів залежить фактичний випуск продукції, а отже, і величина прибутку. Ці процеси сприяють збільшенню обсягу виробництва продукції без додаткових інвестиційних ресурсів. Вони також є фактором зниження собівартості продукції за рахунок скорочення питомої амортизації та витрат на обслуговування виробництва, його управління, підвищення фондовіддачі, прибутковості.

Сукупність теоретичних і практичних питань обліку, аудиту та аналізу основних засобів підприємств харчової промисловості є предметом дослідження. Об'єктом дослідження є чинна система обліку СП "Галка Лтд".

Під час дослідження використовувалися нормативні документи, законодавчі акти України, роботи провідних учених-економістів, а також власні дослідження автора кваліфікаційної роботи. Інформаційною базою при здійсненні дипломного дослідження були показники фінансової, податкової і статистичної звітності, а також аналітичні і синтетичні дані бухгалтерського

обліку за 2019-2020 рр. СП "Галка Лтд".

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Економічна сутність основних засобів

Положення (стандарт) 7 «Основні засоби» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи (далі – основні засоби), а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.

Норми Положення (стандарту) 7 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі підприємства) усіх форм власності (крім бюджетних установ).

Основні засоби є одним з найважливіших елементів виробничого процесу та матеріальною базою діяльності СП "Галка Лтд".

Основні засоби — це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

В економічній теорії під основними засобами розуміють засоби праці, які використовуються протягом тривалого часу, при цьому зберігають свою початкову фізичну форму і переносять свою вартість на новостворений продукт частинами, протягом декількох виробничих ступенів, по мірі фізичного і морального зносу.

Вкладання в майно тривалого користування становлять значну, а в багатьох випадках переважну частину інвестицій. Хоча основні засоби належать до найменш ліквідної частини активів, питання їхньої реалізації є істотними для фінансового маневрування підприємств. Управління основними засобами тісно пов'язане з управлінням інвестуванням (капітальними вкладеннями), яке відіграє у менеджменті важливу роль. Успішне розв'язання завдань управління основними засобами та обґрунтування інвестиційної політики щодо них потребує ефективного обліку та різностороннього використання інформації, що надається.

Характерною особливістю засобів праці є те, що вони не мають тієї загальної взаємозамінності, яка характерна, наприклад, для потенційної робочої сили. Тому ефективність їх різна за галузями, підприємствами, окремими видами. Ця різниця для кожного конкретного засобу праці залежить від його технічного стану, ступеня фізичного й морального зносу.

Об'єкт основних засобів – закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, що

призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів. Це важливо для обліку устаткування і транспортних засобів, частини (деталі) яких можуть обліковуватися окремо, а також для будівель і приміщень, що постійно перебудовуються, переобладнуються.

Податковий кодекс України встановлює два основні категорії для визнання матеріального об'єкта як основного засобу. Це строк корисного використання (експлуатації) і вартість (пп. 14.1.138 ПКУ). Плановий строк корисного використання залишився таким, як і раніше, - більше одного року з дати введення в експлуатацію (або операційного циклу, якщо він більше року). Вартісний критерій змінився з 6000 грн. на 20000 грн.

Група основних засобів – сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікують за такими групами :

1. Основні засоби.
 - 1.1. Земельні ділянки.
 - 1.2. Капітальні витрати та поліпшення земель.
 - 1.3. Будинки, споруди та передавальні пристрої.
 - 1.4. Машини та обладнання.
 - 1.5. Транспортні засоби.
 - 1.6. Інструменти, прилади, інвентар(меблі).
 - 1.7. Тварини.
 - 1.8. Багаторічні насадження.
 - 1.9. Інші основні засоби.
2. Інші необоротні матеріальні активи.
 - 2.1. Бібліотечні фонди.
 - 2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи.
 - 2.3. Тимчасові (не титульні) споруди.
 - 2.4. Природні ресурси.
 - 2.5. Інвентарна тара.
 - 2.6. Предмети прокату.
 - 2.7. Інші необоротні матеріальні активи.

Відповідно до діючої типової класифікації ОЗ групуються за її функціональним призначенням, галузями, за використанням і належністю. (Рис. 1).

Наведена класифікація основних засобів має важливе значення для обліку, оскільки щодо неї складається звітність про рух основних засобів. Крім того, детальні дані класифікації основних фондів необхідні для глибокого аналізу використання основних засобів і пошуку резервів для підвищення фондовіддачі.

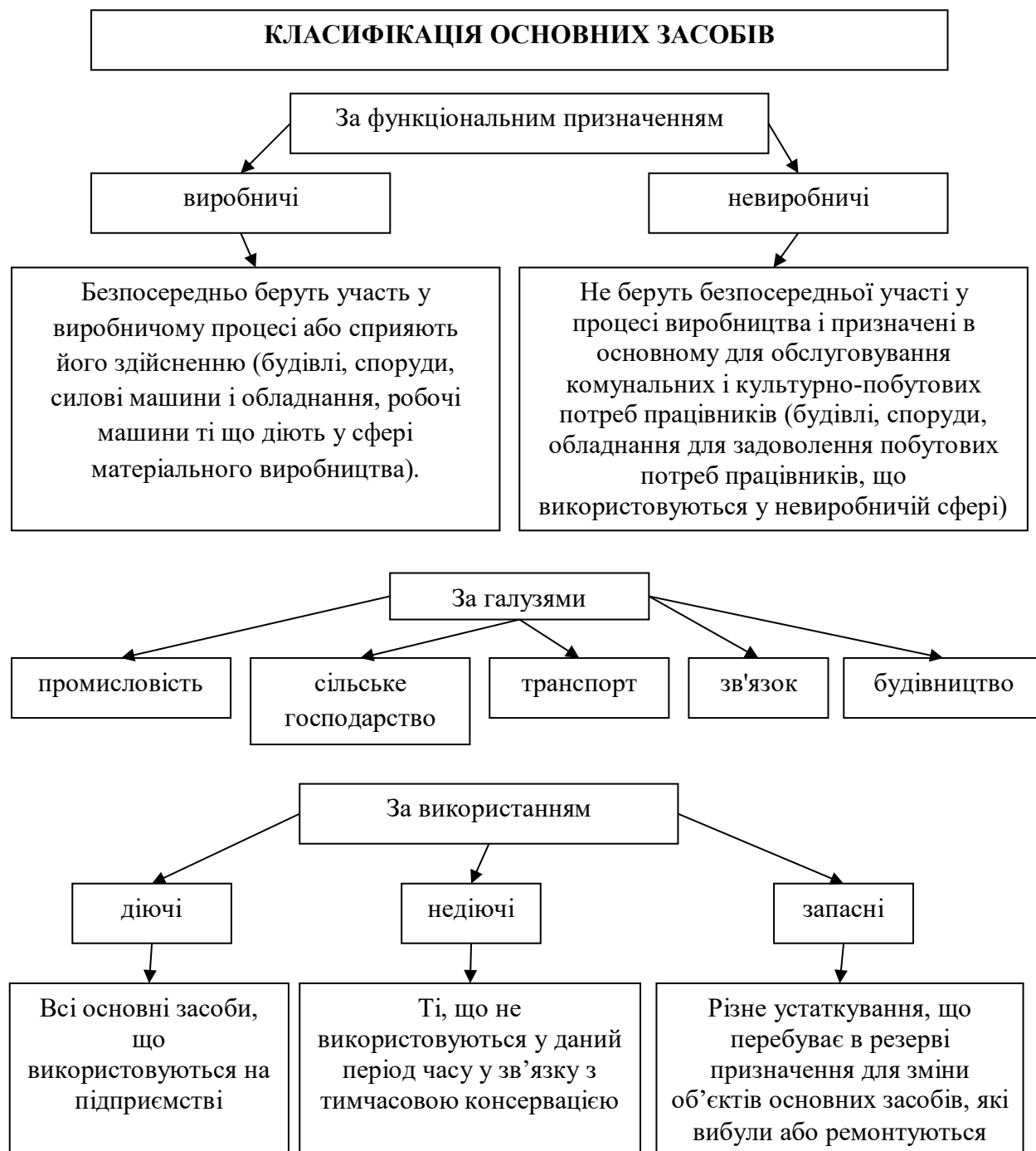
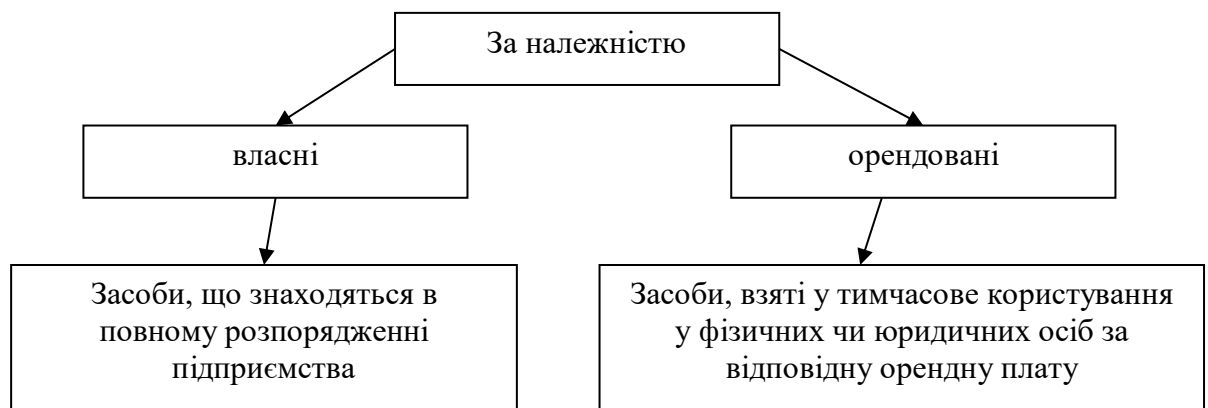

Рис. 1 Класифікація основних засобів
продовження рис.1 Класифікація основних засобів

Якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена, тоді об'єкт основних засобів визнається активом.

Завершені капітальні витрати у орендовані будови, споруди, обладнання та інші об'єкти, що відносяться до основних засобів, зараховуються орендарем до власних основних засобів у сумі фактичних витрат, якщо інше не передбачено договором оренди.

Вкладення в майно тривалого користування становлять значну, а в багатьох випадках переважну частину інвестицій. Хоча основні засоби належать до найменш ліквідної частини активів, питання їхньої реалізації є істотними для фінансового маневрування підприємств.

Управління основними засобами тісно пов'язане з управлінням інвестуванням (капітальними вкладеннями), яке відіграє у менеджменті важливу роль. Успішне розв'язання завдань управління основними засобами та обґрунтування інвестиційної політики щодо них потребує ефективного обліку та різностороннього використання інформації, що надається.

Характерною особливістю засобів праці є те, що вони не мають тієї загальної взаємозамінюваності, яка характерна, наприклад, для потенційної робочої сили. Тому ефективність їх різна за галузями, підприємствами, окремими видами. Ця різниця для кожного конкретного засобу праці залежить від його технічного стану, ступеня фізичного й морального зносу.

Підприємство повинно використовувати дві оцінки вартості основного засобу історичну та справедливую собівартість.

Історична собівартість основного засобу — його первісна вартість. До неї включають такі витрати:

- суми, виплачувані постачальникам активів і підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито;
- суми ввізного мита;

- суми непрямих податків у разі придбання (створення) основних засобів (якщо не компенсуються підприємству);
- витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;
- витрати на установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- інші витрати, пов'язані з приведенням об'єкта основних засобів до дієздатного стану.

Не включають до первісної вартості основного засобу і відображають як витрати:

- на сплату відсотків за кредит, залучений для купівлі основного засобу;
- наднормативні суми відходів, понаднормативні витрати на оплату праці;
- загальногосподарські витрати.

Згідно з додатком до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» справедливу собівартість основних засобів визначають таким чином:

- земля та будівлі - ринкова вартість;
- машини та обладнання - ринкова вартість. У разі відсутності даних про ринкову вартість - відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки;
- інші основні засоби - відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки.

Для визначення ринкової вартості можуть бути використані дані про біржову вартість, прайс - листів тощо. Таке твердження ґрунтується на принципі обачності, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати завищенню оцінки активів. Відновну вартість (вартість відновлення за сучасних умов і цін) визначають на підставі оцінки основного засобу, даної незалежними експертами.

Основний засіб, який придбано за грошові кошти або споруджено підрядним способом, зараховують на баланс за його первісною вартістю (історичною собівартістю), а справедлива оцінка застосовується під час переоцінки такого основного засобу власними силами, при отриманні основного засобу безоплатно або внеску до статутного фонду, а також при здійсненні бартерних операцій з основними засобами.

Оцінка основного засобу, споруджуваного власними силами (господарським способом), здійснюється із застосуванням історичної собівартості. При цьому первісна вартість охоплює прями й накладні витрати, пов'язані з таким спорудженням.

До первісної вартості такого об'єкта не включають понаднормативні

відходи понаднормативні витрати на оплату праці та відсотки за кредит, залучений для такого спорудження. При цьому історична собівартість цього основного засобу не повинна перевищувати його справедливої оцінки. Додатну різницю між історичною та справедливою вартістю відносять до витрат підприємства і відображають у Звіті фінансові результати.

Розрізняють такі види вартості основних засобів:

- Первісна вартість — історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

- Переоцінена вартість — вартість необоротних активів після їх переоцінки.

- Ліквідаційна вартість — сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

- Залишкова вартість визначається як різниця між первісною (переоціненою) основних засобів і сумою їх зносу. Залишкова вартість основних засобів, із первісною, знаходить своє відображення у балансі підприємства. Натомість у валюту (підсумок) балансу включається лише їх залишкова вартість. Залишкова вартість об'єктів постійно зменшується внаслідок їх зносу.

Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

Фінансові витрати, зокрема, відсотки за кредитом, не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок позикового капіталу. Виняток — фінансові витрати, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 "Фінансові витрати".

Первісна вартість безплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання.

Первісною вартістю основних засобів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість.

Первісна вартість об'єктів, переведених до основних засобів з оборотних активів, товарів, готової продукції тощо, дорівнює її собівартості, яка визначається згідно з П(С)БО 9 "Запаси" та 16 "Витрати".

Первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на

подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду.

Первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний об'єкт, дорівнює справедливій вартості переданого об'єкта основних засобів, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Первісна вартість основних засобів зменшується у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів.

Витрати, які здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу поточних витрат, що не змінюють вартість об'єктів основних засобів.

Переоцінка основних засобів — це доведення залишкової їх вартості до справедливої. Справедлива вартість — сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язань в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

Справедливою вартістю основних засобів у більшості випадків є їх ринкова вартість. Інформацію про неї можна отримати з прайс-листів посередників, відомостей заводів-виробників, безпосередньо на ринку, в агентствах нерухомості, у міському відділі цін тощо.

Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів може братися величина, що дорівнює одному відсотку чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10-від-сотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості.

Переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних засобів

визначається множенням відповідно первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

Якщо залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми зносу об'єкта.

Сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу додаткового капіталу, а сума уцінки - до складу витрат.

При вибутті об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок суми попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу.

Велике значення для об'єктивної характеристики ресурсів підприємства та результатів його фінансово-господарської діяльності має достовірна оцінка основних засобів. Неправильна оцінка основних засобів може призвести до таких негативних наслідків: неточного обчислення амортизації, а звідси - собівартості та відпускних цін продукції, робіт, послуг, а отже, - прибутковості, рентабельності та прибутку.

Після надходження необоротних активів підприємство може мати витрати, пов'язані з їх експлуатацією або поліпшенням їх стану. Підхід до відображення таких витрат у бухгалтерському обліку залежить від їхнього впливу на майбутні економічні вигоди, що очікуються від використання об'єкта.

Усі підприємства підтримують свої основні засоби в робочому стані та забезпечують їх функціонування способом як поліпшення, так і за допомогою технічного обслуговування й системи планово-попереджувального ремонту.

Бухгалтерський облік витрат, пов'язаних з ремонтом і поліпшенням об'єктів основних засобів, урегульовано пунктами 14 і 15 ПБО 7 «Основні засоби» та розділом VI Методичних рекомендацій № 561.

У бухгалтерському обліку відображення та розподіл витрат на поліпшення і ремонт основних засобів відповідно до П(С)БО 7 залежить від того, приводять такі ремонти й поліпшення до збільшення майбутніх первісно очікуваних економічних вигід від використання об'єкта чи забезпечують його підтримання у робочому стані.

Зокрема, вартість робіт, що приводять до збільшення майбутніх первісно очікуваних економічних вигід, включається до капітальних інвестицій з

майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, є збільшення строку корисного використання об'єкта, підвищення кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом.

До таких робіт належать:

- модифікація;
- модернізація об'єкта основних засобів з метою подовження строку його корисної експлуатації або збільшення його виробничої потужності;
- заміна окремих частин устаткування для підвищення якості продукції (робіт, послуг);
- запровадження ефективнішого технологічного процесу, що дасть змогу зменшити первісно оцінені виробничі витрати;
- добудова (надбудова) будівлі, що збільшить кількість місць (площу) обсяги та/або якості виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання (п. 31 Методичних рекомендацій № 561).

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання (технічний огляд, технічне обслуговування, ремонт тощо), включаються до складу витрат звітного періоду.

Рішення про характер та ознаки здійснюваних підприємством робіт приймає керівник підприємства з урахуванням результатів аналізу ситуації та суттєвості таких витрат.

Необхідно керуватися державними нормативними документами під час визначення складу витрат за видами покращень.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів

Бухгалтерський облік в Україні ґрунтується на міжнародних визнаних нормах обліку та звітності, основні вимоги яких встановлені Законом та ведеться на підприємстві безпосередньо з дня його реєстрації до моменту ліквідації.

Вся система нормативно-правових актів щодо регулювання бухгалтерського обліку основних засобів в Україні може бути представлена 5-рівневою структурою:

- 1) Конституція України, закони та інші підзаконні нормативні акти;
- 2) Акти вищого органу в системі органів виконавчої влади;
- 3) Положення бухгалтерського обліку та інші нормативні акти (накази,

інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної компетенції (Міністерством фінансів України та іншими відомствами);

4) Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності;

5) Робочі документи щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та застосування облікової політики, що приймаються власником підприємства на підставі нормативних документів, розроблених і затверджених органами держави.

Організація бухгалтерського обліку на підприємствах регламентується рядом законів та нормативних актів.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» № 996-XIV від 16.07.1999 р., що визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Згідно даного документу бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємствами, так як фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Цей закон містить загальні положення, державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності, розділ, в якому відображена організація та ведення бухгалтерського обліку, відомості про фінансову звітність, а також прикінцеві положення.

Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI регулює порядок визнання доходів і витрат в цілях оподаткування, можливість надання і отримання пільг при здійсненні господарської діяльності, порядок оподаткування наданих послуг, склад витрат операційної діяльності (собівартість) та інших витрат (загальновиробничі, адміністративні, на збут тощо) та інші питання. В частині основних засобів здійснюється розподіл на 16 груп з визначенням мінімального строку їх експлуатації, методи проведення амортизації, формування первісної вартості основних засобів, правил проведення індексації та ін..

Цивільний кодекс України регулює порядок придбання та оренди, правила використання транспортних засобів як основних засобів.

Господарський кодекс України визначає поняття майна підприємства, в тому числі й основних засобів, джерел його формування тощо.

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюється з метою:

1) створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковим для всіх підприємств;

2) удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Окрім цих основних документів, правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні здійснюється на підставі:

- указів і розпоряджень Президента України з економічних питань;
- постанов Кабінету Міністрів та інших органів виконавчої влади з найважливіших питань економіки, планування, калькуляції собівартості тощо;
- постанов Національного банку з питань організації розрахунково-кредитних та ведення касових операцій, відкриття рахунків у національній та іноземній валюті тощо;
- постанов органів статистики, якими затверджуються форми статистичної звітності;
- нормативних актів міністерства економіки, галузевих міністерств та інших органів, перед якими звітуються підприємства.

В Україні затверджені стандарти бухгалтерського обліку, за законом про бухгалтерський облік національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку - це нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, які не суперечать міжнародним стандартам.

Положення (стандарт) 7 "Основні засоби" визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи (далі - основні засоби), а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.

На відміну від Закону про прибуток, Податковий кодекс України не містить в алгоритмі визначення об'єкта оподаткування такого окремого елемента (від'ємника), як амортизація.

Зрозуміло, амортизація, як і раніше, зменшує об'єкт оподаткування. Але не окремо а в складі витрат. Причому з появою в податковому обліку такого поняття, як собівартість, сума амортизації йтиме до складу:

- собівартості виготовлених і реалізованих товарів (виконаних робіт, наданих послуг);
- або інших витрат.

Саме тому амортизація виробничих основних засобів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів (виконанням робіт, наданням послуг), у періоді її нарахування не зменшує об'єкта оподаткування. Її спочатку включають до податкової собівартості товарів (робіт, послуг) і лише після їхнього продажу (передачі права власності на товари покупцеві, складання актів про виконані роботи, надані послуги) вона в складі такої собівартості зменшує оподатковуваний.

Факт включення амортизації до витрат (незалежно від їхнього виду) має ще неприємний наслідок. Якщо основні засоби після 01.04.2012 р. придбавають у фізичних осіб - платників єдиного податку, то в податкових цілях вартість цих об'єктів не амортизується, адже інакше вона потрапить через амортизацію до складу витрат. На що введено пряму заборону в пп. 139.1.12 Податковим кодексом України Вищезазначене однаково стосується будь-яких витрат, які включаються до первісної вартості і основних засобів, а також витрат на поліпшення об'єктів основних засобів. Якщо постачальник (підрядник) - фізична особа - єдинник, вони теж не зможуть рахуватися (включатися до витрат) у податковому обліку.

У цілому перелік витрат, що амортизуються, принципово не змінився. Серед них були й раніше:

- ✓ витрати на придбання основних засобів для використання в господарській діяльності. Під придбанням також розуміють, зокрема, одержання об'єкта як внеску статутного капіталу або за договором фінансового лізингу (пп. 146.17.2 ПКУ). В незмінному вигляді залишився критерій використання в господарській діяльності. Це одна з відмінних особливостей податкового обліку основних засобів (в бухгалтерському обліку несуттєвий факт використання основних засобів саме в господарській діяльності). Простіше кажучи, в податковому обліку, як і раніше, залишаються невиробничі основні засоби, які не підлягають амортизації;

- ✓ витрати на самостійне виготовлення основних засобів;

- ✓ витрати на ремонти, реконструкції, модернізації та інші види поліпшень основних засобів які перевищують 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів що підлягають амортизації, на початок звітного року;

- ✓ витрати на капітальне поліпшення землі, не пов'язане з будівництвом.

Дозволено також амортизувати суму переоцінки вартості основних засобів, Така переоцінка не проводиться, якщо в минулому році індекс інфляції був менше 10%. Дана переоцінка не стосується бухгалтерської переоцінки основних засобів, визначеної п. п. 16-21 П(С)БО 7 "Основні засоби".

Податковий кодекс України наводить перелік неамортизованих витрат. Деякі з них включають напряду до складу витрат періоду, а інші - не відображаються у витратах.

До першої категорії (включають до складу витрат звітного періоду) належать витрати на: утримання основних засобів, які знаходяться на консервації; ліквідацію основних засобів тощо.

Отже, амортизації підлягають саме витрати на придбання (виготовлення

або поліпшення) основних засобів, а це означає, що бухгалтерська вартість основних засобів, безкоштовно отриманих після 01.04.2012 р., у податковому обліку не амортизується.

У Податковому кодексі України відображено максимальне наближення нарахування амортизації до бухгалтерських нормативів.

Варто зазначити, що у податковому обліку амортизацію об'єктів груп 9, 12, 14, 15 можна нараховувати лише за прямолінійним або виробничим методом.

Бухгалтерські і податкові методи нарахування амортизації збігаються.

Згідно з пп. 145.1.7 ПКУ на основні засоби груп 1 і 13 амортизацію не нараховують.

Суму нарахованої амортизації всі підприємства відображають збільшенням витрат і зносу основних засобів

Перехід на нові правила обліку основних засобів висвітлено у 4 підрозділі положень ПКУ.

Станом на 01.04.2013 р. потрібно провести інвентаризацію. Її мета – визначити перелік об'єктів основних засобів для розподілу за новими податковими групами. Також потрібно знайти амортизовану вартість кожного з таких об'єктів. Якщо в новому обліку вартості активів старих груп 2-4 ми не знайдемо, то інвентаризація дозволить установити амортизовану вартість (бухгалтерську залишкову) за кожним об'єктом.

Амортизовану вартість за кожним об'єктом основних засобів потрібно як первісну (переоцінену) з урахуванням капіталізованих витрат на модернізацію, модифікацію, добудову, дообладнання, реконструкцію, а також суми накопиченої амортизації за даними бухгалтерського обліку на 01.04.2013 року.

До складу амортизованої вартості включають фактично капіталізовані витрати на поліпшення. Причому капіталізовані саме в бухгалтерському обліку.

Якщо загальна вартість усіх груп основних засобів за даними бухгалтерського менша, ніж загальна вартість усіх груп основних фондів за даними податкового обліку на дату набрання чинності ПКУ, то тимчасова податкова різниця, виникає в результаті такого порівняння, амортизується як окремий об'єкт із застосуванням прямолінійного методу протягом трьох років.

У п. 144 ПКУ зазначено, що амортизації підлягають витрати на ремонти, реконструкції, модернізації та інші види поліпшень основних засобів, що перевищують 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, які підлягають амортизації, на початок звітного року.

Згідно з П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», підприємства на

дату балансу мають оцінювати, чи існують ознаки можливого зменшення активу, і на підставі такої оцінки відображати в обліку та звітності втрати від зменшення корисності груп активів, які генерують грошові активи від її зменшення.

Група активів, яка генерує грошові потоки - це мінімальна група активів, мета якої забезпечує збільшення грошових коштів окремо від інших груп ів. До таких активів належать переважно необоротні матеріальні та нематеріальні активи, у т.ч. основні засоби.

Якщо на дату балансу сума очікуваного відшкодування окремих об'єктів засобів (або групи об'єктів) менша, ніж їх залишкова вартість, то підприємство повинно відображати в обліку суму зменшення корисності основних засобів.

Зменшення корисності - це втрата економічної вигоди у сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.

Втрати від зменшення корисності - сума, на яку балансова (залишкова) вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування.

Вигоди від відновлення корисності - величина, на яку сума очікуваного відшкодування активу (у межах балансової вартості, визначеної на дату відновлення корисності без урахування попередньої суми втрат від її зменшення) перевищує його у балансову(залишкову) вартість.

Сума очікуваного відшкодування - сума, яку підприємство очікує до відшкодування вартості основного засобу під час його майбутнього використання, включаючи його ліквідаційну вартість.

Відповідно до п. 31 П(С)БО 7 «Основні засоби», втрати від зменшення корисності об'єкта основних засобів включаються до складу витрат звітного періоду із збільшенням у балансі суми зносу основних засобів, відображених в обліку за переоціненою вартістю, - відображаються аналогічно відображенню в обліку уцінки раніше до оцінених основних засобів.

Якщо причини зменшення корисності об'єкта основних засобів перестали то сума вигід від відновлення корисності, визнана відповідно до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», відображається визнанням доходу з одночасним зменшенням суми зносу об'єкта основних засобів, але не більше суми попереднього зменшення корисності. По основних засобах, які відображаються за переоціненою вартістю, дохід визнається у сумі попереднього зменшення корисності, відображається у складі іншого додаткового капіталу (аналогічно відображенню в обліку дооцінки основних засобів, які раніше були уцінені).

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду необоротних активів та її розкриття у фінансовій звітності

визначаються П(С)БО 14 «Оренда». Об'єктом орендних відносин можуть виступати тільки основні засоби підприємств.

П(С)БО 14 не поширюється на:

1) орендні угоди пов'язані з розвідкою та використанням природних ресурсів та подібних не відтворюваних ресурсів (за винятком оренди земельних ділянок);

2) угоди щодо використання авторських та суміжних прав;

3) угоди щодо оренди цілісних майнових комплексів;

4) на оцінку біологічних активів - об'єктів оренди, які оцінені за справедливою зменшеною на очікувані витрати на місці продажу (згідно з П(С)БО 30 Біологічні активи»);

5) на оцінку об'єктів інвестиційної нерухомості, які оцінені за справедливою вартістю (згідно з П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість»).

Згідно з П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» під інвестиційною нерухомістю розуміють власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для:

- виробництва та постачання товарів, надання послуг, або для адміністративних потреб;

- продажу у процесі звичайної діяльності.

Відмінною рисою інвестиційної нерухомості є те, що вона генерує грошові потоки у значній мірі незалежно від інших активів підприємства. Саме це відрізняє інвестиційну нерухомість від операційної нерухомості.

Операційна нерухомість генерує грошові потоки, які пов'язані не лише з цією нерухомістю, а й з іншими активами, що використовуються у виробництві, постачанні продукції тощо. Тому облік такої нерухомості та її відображення у фінансовій звітності здійснюються згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби».

До інвестиційної нерухомості можна віднести:

- земельну ділянку, утримувану для майбутнього, але ще не визначеного конкретного використання;

- земельну ділянку, утримувану для довгострокового збільшення капіталу, а не для короткострокового продажу у звичайному ході діяльності;

- будівлю (частину будівлі), яка є власністю підприємства (або утримується підприємством згідно з угодою про фінансову оренду) та надана у оренду згідно з одною чи кількома угодами про операційну оренду.

Одиницею обліку інвестиційної нерухомості є земельна ділянка, будівля або їх поєднання а також активи, які утворюють з інвестиційною нерухомістю цілісний комплекс і в сукупності генерують грошові потоки.

Критерії визнання інвестиційної нерухомості аналогічні тим, що застосовуються до основних засобів.

П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» передбачає дві моделі оцінки інвестиційної нерухомості після первісного визнання: за справедливою вартістю, за собівартістю.

У разі вибору моделі оцінки за справедливою вартістю інвестиційна нерухомість оцінюється за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно.

Оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю ґрунтується на цінах активного ринку у тій самій місцевості в подібному стані за подібних умов договорів оренди або інших контрактів на дату балансу та не враховує майбутніх витрат на поліпшення нерухомості і відповідні майбутні вигоди у зв'язку з майбутніми витратами на поліпшення об'єктів інвестиційної нерухомості.

За відсутності активного ринку справедливую вартість інвестиційної нерухомості визначають за:

- останньою ринковою ціною операції з такими активами;
- поточними ринковими цінами на нерухомість, що може перебувати в різних стані місцевості, орендних та інших контрактних умовах, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей інвестиційної нерухомості, і для якої визначається справедлива вартість;
- додатковими показниками, які характеризують рівень цін на інвестиційну нерухомість.

За відсутності інформації про ринкові ціни на інвестиційну нерухомість її справедливую вартість визначають за теперішньою вартістю майбутніх чистих грошових надходжень від активу, обчисленою відповідно до пунктів 11-14 П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів».

Бухгалтерський облік витрат, пов'язаних з ремонтом і поліпшенням об'єктів основних засобів, урегульовано пунктами 14 і 15 ПБО 7 «Основні засоби».

У бухгалтерському обліку відображення та розподіл витрат на поліпшення і ремонт основних засобів відповідно до П(С)БО 7 залежить від того, приводять такі ремонти й поліпшення до збільшення майбутніх первісно очікуваних економічних вигід від використання об'єкта чи забезпечують його підтримання у робочому стані.

Зокрема, вартість робіт, що приводять до збільшення майбутніх первісно очікуваних економічних вигід, включається до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, є збільшення строку корисного використання об'єкта,

підвищення кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом.

До таких робіт належать:

- модифікація;
- модернізація об'єкта основних засобів з метою подовження строку його корисної експлуатації або збільшення його виробничої потужності;
- заміна окремих частин устаткування для підвищення якості продукції (робіт, послуг);
- запровадження ефективнішого технологічного процесу, що дасть змогу зменшити первісно оцінені виробничі витрати;
- добудова (надбудова) будівлі, що збільшить кількість місць (площу) обсяги та/або якість виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання (п. 31 Методичних рекомендацій № 561).

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання (технічний огляд, технічне обслуговування, ремонт тощо), включаються до складу витрат звітного періоду.

Рішення про характер та ознаки здійснюваних підприємством робіт приймає керівник підприємства з урахуванням результатів аналізу ситуації та суттєвості таких витрат.

Щодо вірогідності отримання економічних вигід підприємство має визначити цілі використання такого основного засобу. З визначення основних засобів за Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», такими цілями

- використання основного засобу у процесі виробництва;
- використання основного засобу у процесі поставки товарів, виконання робіт і надання послуг;
- використання основного засобу для надання його в оренду іншим особам;
- використання основного засобу для здійснення адміністративних і соціально - культурні функцій.

Норми Положення (стандарту) 7 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі підприємства) усіх форм власності (крім бюджетних установ).

Підпунктом 138.3.3 пункту 138.3 статті 138 Податкового кодексу України визначено мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів використовуються з

урахуванням наступного.

1.3. Первинний, синтетичний та аналітичний облік основних засобів

Основні засоби підприємства — це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері, і вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним та моральним зносом

Основні засоби підприємств формують в результаті:

- капітальних інвестицій (спорудження, придбання, виготовлення);
- внесків засновників (учасників) до статутного капіталу підприємства;
- в порядку безоплатної передачі іншими юридичними особами.

Синтетичний облік основних засобів ведеться на рахунку 10 «Основні засоби», який призначений для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух як власних основних засобів, так і одержаних за умов фінансового лізингу, а також орендованих цілісних майнових комплексів, які належать до складу основних засобів.

По дебету рахунка 10 «Основні засоби» відображаються:

- надходження основних засобів (придбаних, створених, безоплатно отриманих), зарахованих на баланс підприємства;
- сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісне очікуваних від використання об'єкта;
- сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів.

По кредиту рахунка 10 «Основні засоби» відображаються:

- вибуття основних засобів внаслідок реалізації, ліквідації, безоплатної передачі іншим підприємствам;
- часткова ліквідація;
- сума уцінки вартості основних засобів.

Критерії визнання основних засобів аналогічні критеріям визнання, які застосовуються для всіх активів. Об'єкт основних засобів визнається активом, коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта, і його вартість може бути достовірно визначена.

Крім того, у визначенні основних засобів наведені такі критерії їх визнання, як:

- матеріальність (мають матеріальну форму);

- призначення (утримуються з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій);

- термін корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Критерій вартості — додатковий критерій визнання – використовується при виділенні тільки однієї групи основних засобів: малоцінних необоротних матеріальних активів, які обліковуються на рахунку 112.

Відповідно до П(С)БО 7 підприємства можуть самостійно установлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів.

До основних засобів, які визнані малоцінними, підприємства можуть застосовувати спрощені методи нарахування амортизації.

Одиницею обліку основних засобів, є об'єкт основних засобів. Об'єкт основних засобів — це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, що призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно об'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно або інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством. Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, що мають різний строк корисного використання, то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Для обліку основних засобів Планом рахунків передбачені рахунки:

- № 10 "Основні засоби"
- № 13 "Знос необоротних активів".

Виділений рахунок № 11 "Інші необоротні активи", сальдо якого разом з сальдо рахунка № 10 "Основні засоби" відображаються в балансі загальною сумою за статтею "Основні засоби".

Бухгалтерський облік основних засобів, що використовуються у виробничій діяльності підприємств, за сумою витрат, пов'язаних із виготовленням, придбанням, доставкою, спорудженням, встановленням, страхуванням під час транспортування, державною реєстрацією, реконструкцією, модернізацією основних засобів, ведеться на рахунку № 10 "Основні засоби" із застосуванням субрахунків.

Облік земельних ділянок ведеться на субрахунку № 101 "Земельні ділянки".

Облік капітальних вкладень на поліпшення земель (меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи) ведеться на субрахунку № 102 "Капітальні витрати на поліпшення земель".

Облік руху та наявності будівель, споруд, їх структурних компонентів та передавальних пристроїв, включаючи частини будівель ведеться на субрахунку № 103 "Будинки та споруди".

Облік руху та наявності автомобілів включаючи вузли і запасні частини, якими вони комплектуються (двигуни, мости, запасні колеса, підйомники, інструмент, інвентар тощо), меблів, побутових електронних, оптичних, електромеханічних приладів та інструментів, електронно-обчислювальних та інших машин для автоматичної обробки інформації, інформаційних систем, телефонів, мікрофонів, рацій, іншого конторського (офісного) обладнання, устаткування та приладдя до них ведеться на субрахунку № 104 "Машини та обладнання", № 105 "Транспортні засоби", № 106 "Інструменти, прилади та інвентар".

Облік відповідно робочої і продуктивної худоби, багаторічних насаджень здійснюється на субрахунках № 107 "Робоча і продуктивна худоба", № 108 "Багаторічні насадження".

Облік руху і наявності інших основних засобів, що не відображені на субрахунках № 101-108 ведеться на субрахунку № 109 "Інші основні засоби".

У Плані рахунків для окремих видів основних засобів застосовується специфічний або спрощений порядок обліку.

Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП), термін експлуатації яких перевищує один рік, відображаються у складі необоротних активів на субрахунку № 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", по яких нараховується знос.

У Балансі сальдо рахунків № 10 "Основні засоби" і № 11 "Інші необоротні матеріальні активи" відображається загальною сумою за статтею "Основні засоби".

Типова форма № 03-1 "Акт прийому-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів" застосовується для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів для обліку введення їх до експлуатації; для оформлення внутрішнього переміщення основних засобів з одного цеху (відділу, дільниці) до іншого, а також для виключення їх зі складу основних засобів при передачі іншому підприємству (рис 1.2).

При отриманні (купівлі) основних засобів акт складає комісія, яка

призначається розпорядженням (наказом) керівника підприємства. Акт складається в одному примірнику на кожний окремий об'єкт. Складання загального акта, яким оформлюється приймання декількох об'єктів основних засобів, дозволяється тільки при обліку господарського інвентарю, інструментів, обладнання тощо, якщо ці об'єкти однотипні, мають однакову вартість на прийняті в одному календарному місяці.

(назва установи)		Типова форма № 03-1 (бюджет) ЗАТВЕРДЖЕНО наказом Головного управління державного казначейства України та державного комітету статистики України від 2 грудня 1997 р. № 125/70	
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ		Код за ДКУД	
Затверджую _____ (підпис) прізвище, ім'я та по батькові (повністю) " " 20__ р.			

АКТ
прийняття-передачі основних засобів

Знамен	Опри- суючий	Добет	Кредит	Пер- міна міна (баланс- овий)	Лікві- даційний номер	Знак	Рік введення в експлу- атацію (місяць, рік)	Дата введення в експлу- атацію (місяць, рік)	Номер пас- порта
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

На підставі наказу, розпорядження
 від " " 20__ р. № ____ проведено огляд

 (підписи членів комісії)
 що прийняття (передається) в експлуатацію від _____
 У момент прийняття (передачі) об'єкт знаходився в _____
 (вказати місцезнаходження об'єкта)

Коротка характеристика об'єкта _____

Об'єкт технічними умовами відповідає (не відповідає) _____
 (вказати, чи є технічні умови)

додаток не потрібен (потрібен) _____
 потреби (вказати, чи є потреби)

Результати випробування об'єкта _____

Висновки комісії _____

Додаток. Перелік технічних документів _____

Голова комісії	_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підписи та ініціали)
Члени комісії	_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підписи та ініціали)
_____	_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підписи та ініціали)
_____	_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підписи та ініціали)
Об'єкт основних засобів прийнятий	_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підписи та ініціали)

Відмітка бухгалтерії про відкриття картки
 або переіменованні об'єкта
 " " 20__ р.
 Головний бухгалтер _____
 (підпис) (підписи та ініціали)

Рис 1.2. Типова форма № 03-1 "Акт прийому-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів"

При передачі основних засобів іншому підприємству акт складається у двох примірниках для підприємства, яке отримує, і підприємства, яке передає основні засоби.

При оформленні внутрішнього переміщення основних засобів акт також складається у двох примірниках у тому відділі який здає основні засоби.

Типова форма № 03-2 Затверджено наказом Міністерства України від 29.12.95 р. № 352	
Інформаційний код ЄДРПОУ _____	Код за УКУД _____
ЗАТВЕРДЖЕНО _____ підпис, ім'я, по батькові, прізвище	

АКТ
приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів

номер документа	дата складання	код особи, яка відповідає за збереження основних засобів	код випускної операції
-----------------	----------------	--	------------------------

№	Добір			Кредит		Сума	Намюр	
	Пов. відрах. збільшення, ліній	разумних, субвартування	наз. внаслідочного об'єкта	разумних, субвартування	наз. внаслідочного об'єкта		інвентарний	завчасний
1	2	3	4	5	6	7	8	

По наказу № _____ (найменування об'єкта)

находиться в стані: ☐ встановленому ☐ не встановленому ремонту (реконструкції, модернізації)

з _____ дата _____ по _____ дата _____ з _____ з _____ днів

Передбачені відомістю дефекти роботи по ремонту (реконструкції, модернізації) виконавані повністю не повністю _____ (вказати, що саме не виконано)

По закінченні ремонту (реконструкції, модернізації) об'єкт пройшов випробування та зданий в експлуатацію.

Дата _____

Зворотня сторона форми 03-2

Займи в характеристиці об'єкта, що виникли реконструкцією, модернізацією

Здає _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Приймає _____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ДОВІДКА

1. Кошторисна вартість фактично виконаного обсягу робіт: крб.

ремонту	_____
реконструкції, модернізації	_____

Керівник відділу

2. Фактична вартість: крб.

ремонту	_____
реконструкції, модернізації	_____

Головний бухгалтер

Рис 1.3. Типова форма № 03-2 "Акт прийому-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів"

Типова форма № 03-2 "Акт прийому-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів" (рис. 1.3.) застосовується для оформлення приймання-здачі основних засобів з капітального ремонту, реконструкції та модернізації. Якщо ремонт, реконструкцію та модернізацію виконує інше підприємство, то акт складається у двох примірниках (другий примірник передається підприємству, що здійснило ремонт основних засобів).

Типові форми № 03-3 "Акт на списання основних засобів" (рис. 1.4.) і № 03-4 "Акт на списання автотранспортних засобів" застосовуються для оформлення вибуття окремих ефектів основних засобів при повній або частковій їх ліквідації.

Акт складається у двох примірниках комісією, що затверджена наказом керівника підприємства (організації).

Витрати з ліквідації, а також вартість отриманих матеріальних цінностей від розбору будівель, демонтажу обладнання тощо відображаються в акті у розділі "Розрахунок результатів списання об'єкта".

Типова форма № 03-5 "Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини" складається при установці, пуску і демонтажі будівельної машини, що взята напрокат. Підписується представником машинопрокатної бази та механіком будівельної ділянки. В даній формі також відображаються відомості про стан машини до її здачі у прокат та після повернення.

(назва установи)	Типова форма № 03-3 (бюджет) ЗАТВЕРДЖЕНО наказом Головного управління державного казначейства України та державного комітету статистики України від 2 грудня 1997 р. № 125/70
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ _____	Код за ДКУД _____
Затверджую _____ (підпис) прямице, підпис та печатка, підпис "____" _____ 20__ р.	

АКТ
про списання основних засобів

Вид	Добір	Кредит	Сума	Знос	Інвентарний номер
розрахунок, субрахунок	на зазначеному об'єкті	розрахунок, субрахунок	на зазначеному об'єкті		
1	2	3	4	5	6

Комісія, призначена наказом (розпорядженням) від "____" _____ 20__ р. № _____ на підставі: _____ здійснює огляд _____ (найменування об'єкта)

У результаті огляду комісія встановила щодо об'єкта:

- Найвищий з устаткування: "____" _____ 20__ р.
- Кількість ремонтів: _____ на суму _____ грн.
- Маса об'єкта за паспортом: _____
- Навмисна дорожнєва металізація: _____
- Технічний стан та причина списання: _____

Устаткування		Рис. вилучення (побудови)	Дата вилучення в експлуатацію, місяць, рік
Вид	Код		
9	10	11	12

Висновок комісії: _____

Додаток: перелік документів, що додаються

Голова комісії _____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підпис та печатка)
Член комісії _____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підпис та печатка)
_____ (підпис)	_____ (підпис)	_____ (підпис та печатка)

Зворотний бік типової форми 03-3 (бюджет)

Розрахунок результатів списання об'єкта

Витрати по списанню			Надійшло від списання		
Найменування документа	стаття витрат	сума	найменування документа	кід	кількість
1	2	3	4	5	6

Результат списання: _____

У заряді № _____ вилучити основні засоби вилучено: "____" _____ 20__ р.

Головний бухгалтер _____ (підпис) _____ (підпис та печатка)

Рис 1.4. Типова форма № 03-3 "Акт на списання основних засобів"

Типова форма № 03-6 "Інвентарна картка обліку основних засобів" застосовується для аналітичного обліку та узагальнення інформації про всі типи основних засобів на підприємстві (рис 1.5.). Форма містить дані про технічні особливості об'єкта, норми амортизаційних відрахувань та ін. Традиційно ведеться в одному примірнику бухгалтерією, проте існує варіант побудови обліку з веденням двох примірників цих форм: один у бухгалтерії, другий — у місцях експлуатації основних засобів замість № 03-9 "Інвентарний список основних засобів".

Типова форма № 03-7 "Опис інвентарних карток з обліку основних засобів" застосовується для реєстрації інвентарних карток. Ця форма складається в одному примірнику в бухгалтерії з метою контролю за збереженням карток.

Типова форма № 03-8 застосовується при ручній обробці облікової при ручній обробці облікової інформації для обліку руху основних засобів за класифікаційними групами. Відкривається в бухгалтерії в одному примірнику.

Типова форма № 03-9 "Інвентарний список основних засобів" застосовується в місцях експлуатації основних засобів для обліку кожного об'єкта за матеріально відповідальними особами. Дані, що містяться в цій формі, мають бути тотожними із записами в інвентарних картках обліку основних засобів.

3. Проведено оплату за договором постачання Дт 63 Кт 31
4. Витрати на транспортування основних засобів Дт 15 Кт 63
5. Відображено суму ПДВ у складі транспортних витрат Дт 641 Кт 63
6. Витрати зі складання та встановлення основних засобів Дт 15 Кт 66,65
7. Проведено оплату транспортних послуг Дт 63 Кт 31
8. Зарахування ОЗ до об'єктів основних засобів Дт 10,11 Кт 15

Кореспонденції з обліку вибуття основних засобів:

1. Відображено дохід від продажу основних засобів Дт 377 Кт 742
2. Відображена сума податкових зобов'язань з ПДВ Дт 742 Кт 64
3. Списаний знос основних засобів Дт 131 Кт 10,11
4. Списана залишкова вартість основних засобів Дт 286 Кт 10,11
5. Отримана виручка від покупця Дт 311 Кт 377

Аналітичний облік основних засобів відображає технічну та економічну характеристики об'єкта, його місцезнаходження, первісну оцінку і переоцінку (індексацію), а також норму, амортизаційних відрахувань (норму зносу).

В аналітичному обліку відображають усі зміни, що сталися за час експлуатації основних засобів.

Бухгалтерський облік витрат на виготовлення, спорудження, придбання інвентарних об'єктів основних засобів, реконструкцію, модернізацію, технічне переозброєння, а також витрат на розвідку (до розвідку) та облаштування будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин (по кожному кар'єру, шахті, свердловині) здійснюється на рахунку № 15 "Капітальні інвестиції".

Бухгалтерський облік зносу необоротних активів ведеться на пасивному рахунку № 13 "Знос необоротних активів", на якому відкрито субрахунки:

- № 131 "Знос основних засобів";
- № 132 "Знос інших необоротних матеріальних активів";
- № 133 "Знос нематеріальних активів".

Нарахування зносу здійснюється за рахунок витрат виробництва (витрат обігу у торгівлі). Документами, що підтверджують право на списування нарахованого зносу на витрати, є Акт введення в експлуатацію основних засобів.

151 «Капітальне будівництво»;

152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»;

153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»;

154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

155 «Формування основного стада».

По дебету рахунка 15 «Капітальні інвестиції» і його субрахунків відображають затрати (на придбання та створення матеріальних і

нематеріальних необоротних активів), по кредиту — списання зазначених затрат на закінчені та здані в експлуатацію об'єкти.

Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться відповідно за видами основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також за окремими об'єктами капітальних вкладень.

На організацію обліку затрат на капітальні інвестиції впливає спосіб виконання будівельно-монтажних робіт. При підрядному способі виконання робіт облік матеріальних, трудових і фінансових затрат на будівельно-монтажні роботи здійснює сам підрядчик. Підприємство-забудовник у цьому разі здійснює тільки облік затрат на капітальні інвестиції і розрахунки з підрядчиком за виконані і прийняті за актами роботи.

Отже, підприємство-забудовник на вартість виконаних будівельно-монтажних і прийнятих за актами робіт робить запис:

- Дт 15 «Капітальні інвестиції» Кт 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками».

Така сама проводка складається на вартість придбаних об'єктів основних засобів, які не потребують монтажу (транспортні засоби, верстати, вимірювальні прилади, інвентар тощо).

Облік обладнання, яке потребує монтажу, ведеться в складі виробничих засобів на субрахунку 205 «Будівельні матеріали». Вартість такого обладнання, переданого в монтаж, списується на:

- Дт 151 «Капітальне будівництво» Кт 205 «Будівельні матеріали».

Сума ПДВ, включена в рахунки підрядних організацій за виконані будівельні роботи, постачальників за придбані основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, відображається записом:

- Дт 641 «Розрахунки по податках» Кт 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками».

Погашення заборгованості підрядним організаціям за виконані роботи і постачальникам за поставлені основні засоби, інші необоротні матеріальні і нематеріальні активи (включаючи ПДВ) відображається записом:

- Дт 63 «Рахунки з постачальниками і підрядчиками» Кт 31 «Рахунки в банках».

При господарському способі виконання будівельно-монтажних робіт затрати на капітальні інвестиції підприємство-забудовник відображає на дебеті рахунка 15 «Капітальні інвестиції» у кореспонденції з кредитом відповідних рахунків:

- 205 «Будівельні матеріали» (на вартість витрачених будівельних матеріалів і обладнання, переданого для монтажу, на об'єктах будівництва);

- 66 «Розрахунки з оплати праці», 65 «Розрахунки за страхуванням» (на

суму заробітної плати, нарахованої робітникам, що зайняті на будівельних роботах, і нарахованих сумах збору на соціальні заходи) та ін.

За даними рахунками 15 «Капітальні інвестиції» визначають фактичну собівартість закінчених об'єктів будівництва (реконструкції, придбання).

Введення в експлуатацію кожного об'єкта оформляється Актом приймання-передачі основних засобів (ф. № 03-І), який є підставою на списання вартості об'єктів капітальних інвестицій на закінчені об'єкти, а також зарахування їх на баланс до складу основних засобів.

Оприбуткування на баланс введених в експлуатацію основних засобів за фактичною собівартістю, їх будівництва (виготовлення, придбання) в бухгалтерському обліку відображається записом:

- Дт 10 «Основні засоби» Кт 15 «Капітальні інвестиції».

Оприбуткування на баланс об'єктів основних засобів, внесених учасниками (засновниками) до статутного капіталу підприємства, за справедливою вартістю, узгодженою сторонами, відображається записом:

- Дт 10 «Основні засоби» Кт 40 «Статутний капітал».

Основні засоби, одержані від інших юридичних осіб у порядку безоплатної передачі, в бухгалтерському обліку відображаються записами:

- на справедливу вартість прийнятих об'єктів (за даними сторони, яка передає): Дт 10 «Основні засоби» Кт 424 «Безоплатно одержані необоротні активи».

- на суму витрат по доставці: Дт 15 «Капітальні інвестиції» Кт 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»

- на суму визнаного доходу (в міру нарахування амортизації) по безоплатно одержаних об'єктах основних засобів: Дт 424 «Безоплатно одержані необоротні активи» Кт 745 «Доход від безоплатно одержаних активів».

Кошти, які забудовник отримав від пайовика для пайової участі в будівництві об'єкта, відображаються:

- Дт 31 «Рахунки в банках» (або рахунок 205 «Будівельні матеріали») Кт 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» із внесенням до аналітичного обліку відомостей про пайовика й об'єкт будівництва.

Після оформлення документів про право власності пайовика на відповідну частку збудованого об'єкта забудовник на відповідну вартість відображає використання коштів за цільовим призначенням записом:

- Дт 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» Кт 15 «Капітальні інвестиції».

Пайовик передані забудовнику кошти для пайової участі в будівництві об'єкта відображає:

- Дт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» Кт 31 «Рахунки в банках».

Після одержання належно оформлених документів про право власності пайовика на відповідну частку збудованого об'єкта (квартиру, нежитлове приміщення) робить запис:

- Дт 15 «Капітальні інвестиції» Кт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами».

Основними засобами вважаються матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Таблиця 1.1

Облік надходження основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт.	Кт.
1	2	3	4
1	Зарахування об'єктів капітальних інвестицій після введення в експлуатацію	10	15
2	Одержання від учасника (засновника) підприємства об'єкта основних засобів	10	46
3	Відображення вартості безоплатно отриманих основних засобів	10	424
4	Зарахування витрат на транспортування і монтаж до складу первісної вартості безоплатно отриманих основних засобів	10	15
5	Оприбуткування раніше не врахованих на балансі основних засобів	10	746
6	Переведення помилково не зарахованих малоцінних і швидкозношуваних предметів, що знаходяться на складі, до складу основних засобів	112	22
7	Включення до складу основних засобів предметів, які знаходяться в експлуатації та які помилково були зараховані до складу малоцінних і швидкозношуваних предметів	106	74

Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечити: своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації про оцінку, переоцінку і надходження основних засобів, їх внутрішнє переміщення (зі складу в цех (відділ, дільницю), з цеху в цех тощо), вибуття (реалізація, ліквідація, безоплатна передача, нестача, псування тощо); відображення даних про нарахування амортизації основних засобів за звітний період та їх зносу з початку корисного використання; визначення витрат, пов'язаних з підтриманням основних засобів у робочому стані (технічні огляди, поточне обслуговування), їх ремонтом і поліпшенням; визначення фінансових результатів від реалізації та іншого вибуття основних засобів; інформацією

для складання звітності про основні засоби і капітальні інвестиції.

Одиницею обліку основних засобів є окремий об'єкт. Окремим об'єктом основних засобів є:

- закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдями до нього;
- конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій;
- відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс — певну роботу тільки у складі комплексу, а не самостійно;
- незавершені капітальні інвестиції;
- інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин (компонентів), які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку окремим об'єктом основних засобів. Господарські операції з будівництва, виготовлення, придбання, введення в експлуатацію, підтримання в робочому стані, поліпшення і вибуття основних засобів оформлюються підприємствами первинними документами, які розкривають інформацію про:

- дату складання;
- назву первинного документа, яка характеризує оформлену господарську операцію;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст, кількісні та вартісні показники обсягу господарської операції;
- назву об'єкта основних засобів, його інвентарний номер, дату початку і місце експлуатації, термін корисного використання;
- технічну характеристику (площа, обсяг, місткість, потужність тощо) та вартість об'єкта основних засобів, його переоцінку, ремонт, поліпшення та амортизацію;
- посади осіб, які здійснювали господарську операцію та оформлення первинних документів з їх підписами;
- перелік технічної документації, що передається (приймається) разом з об'єктом основних засобів, вид і кількість дорогоцінних металів, що містяться в об'єкті основних засобів;
- походження коштів (власні, цільові), використаних для придбання, будівництва і поліпшення основних засобів, та про безоплатно одержані

основні засоби;

- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у здійсненні господарської операції.

У процесі експлуатації основні засоби, зберігаючи свою первинну фізичну форму, поступово зношуються (фізично, морально), передаючи частками свою вартість на собівартість заново створеного продукту.

З метою накопичення коштів для повного відновлення зношених об'єктів вартість зношеної частки основних засобів у вигляді амортизаційних відрахувань включається до затрат виробництва або обігу.

Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» амортизацію визначено як систематичний розподіл вартості об'єкта основних засобів, яка підлягає амортизації, протягом строку його корисного використання.

Вартість основних засобів, що підлягає амортизації, визначається як різниця між собівартістю об'єкта і його ліквідаційною вартістю.

Під ліквідаційною вартістю, як відомо, розуміють суму, яку підприємство очікує одержати від реалізації (ліквідації) об'єкта після закінчення строку його корисного використання (експлуатації) після вирахування очікуваних затрат, пов'язаних з реалізацією (ліквідацією) об'єкта.

Об'єктом амортизації є основні засоби, які мають обмежений строк корисного використання (земля, наприклад, строк корисного використання якої не обмежений, не підлягає амортизації). Строком корисної експлуатації основних засобів є період, протягом якого підприємство передбачає використовувати відповідний об'єкт, або кількість одиниць продукції (послуг), які підприємство очікує одержати від його використання. Строк корисного використання об'єктів основних засобів визначається самим підприємством.

Підприємства можуть застосовувати для нарахування амортизації як метод рівномірної, так і прискореної амортизації.

Рівномірна амортизація досягається переважно за допомогою методу прямолінійного списання. При цьому методі вартість об'єкта основних засобів списується рівними частками протягом всього періоду його експлуатації.

Перевагою такого методу є простота розрахунку і рівномірність розподілу суми амортизації між обліковими періодами, що забезпечує порівнянність собівартості продукції з доходом від реалізації. Проте при цьому методі не враховується моральний знос, різні виробничі потужності основних засобів у різні роки їх експлуатації.

Розрахунок амортизації здійснюється у розробних таблицях:

- ф. 03-14 «Розрахунок амортизації основних засобів» (для промислових підприємств),

- ф. 03-15 «Розрахунок амортизації основних засобів» (для будівельних організацій),
- ф. 03-16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту».

При використанні методів прискореної амортизації у перші роки експлуатації основних засобів списується більша (основна) частина їх вартості, з щорічним зниженням амортизаційних відрахувань. Доцільність застосування методів прискореної амортизації пояснюється тим, що найбільша інтенсивність використання основних засобів приходить на перші роки експлуатації їх, коли вони фізично і морально є новими, а також тим, що у підприємства накопичуються кошти для заміни об'єкта в разі швидкого морального старіння та інфляції.

Метод нарахування амортизації визначається підприємством самостійно й періодично переглядається.

Нарахування амортизації починається з місяця наступного за місяцем, в якому основні засоби визнані активом, і припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єктів основних засобів з підприємства.

На період переведення основних засобів на консервацію, а також реконструкції і модернізації нарахування амортизації призупиняється.

Сума нарахованої амортизації по основних засобах включається у витрати тих ділянок виробництва (обігу), де знаходяться в експлуатації основні засоби, і в бухгалтерському обліку відображається записом по кредиту рахунка 131 «Знос основних засобів» у кореспонденції з дебетом рахунків:

- 23 «Виробництво»,
- 91 «Загальновиробничі витрати» (на суму нарахованої амортизації об'єктів виробничого призначення);
- 92 «Адміністративні витрати» (на суму амортизації об'єктів загальногосподарського призначення);
- 93 «Витрати за збут» (на суму амортизації об'єктів, які використовуються в підрозділах, зайнятих збутом продукції);
- 949 «Інші витрати операційної діяльності» (на суму амортизації об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення) та ін.

Облік ремонту основних засобів

Для забезпечення експлуатаційності та ефективності використання, а також продовження строку служби основні засоби підлягають періодичним ремонтам (поточному, капітальному).

Підприємства самостійно планують витрати на всі види ремонтів, виходячи з технічного стану об'єктів основних засобів та забезпеченості матеріальними і фінансовими ресурсами.

В основі поділу ремонтів на капітальний і поточний покладено принцип

складності й періодичності проведення ремонтних робіт.

Ремонт основних засобів може виконуватися двома способами:

- підрядним;
- господарським.

При підрядному способі всі види робіт виконує підрядна організація, а підприємство-замовник здійснює оплату пред'явлених розрахунково-платіжних документів за виконані і прийняті за актами роботи (виходячи з їх договірної вартості).

При акцепті (тобто прийнятті до оплати) розрахунково-платіжних документів підрядчика в бухгалтерському обліку підприємства-замовника роблять запис по кредиту рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками» (на суму, прийняту до оплати розрахунково-платіжних документів підрядних організацій, відповідно договірній вартості робіт) і дебету рахунків:

- 23 «Виробництво»,
- 91 «Загальновиробничі витрати» (на вартість ремонту об'єктів виробничого призначення);
- 92 «Адміністративні витрати» (на вартість ремонту об'єктів загальногосподарського призначення);
- 93 «Витрати на збут» (на вартість ремонту об'єктів основних засобів, які використовуються в підрозділах, зайнятих збутом продукції);
- 949 «Інші витрати операційної діяльності» (на вартості ремонту об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення) та ін.

Одночасно роблять запис по дебету рахунка 641 «Розрахунки за податками» у кореспонденції з кредитом рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками»

При господарському способі виконання робіт затрати по ремонту основних засобів відображаються на дебеті рахунків обліку витрат виробництва або обігу в кореспонденції з кредитом відповідних рахунків. Якщо ремонт основних засобів (машин, обладнання, транспортних засобів та ін.) виконується ремонтним цехом підприємства, то облік таких затрат ведеться на дебеті рахунків:

- 23 «Виробництво» в кореспонденції з кредитом рахунків: 201 «Сировина і матеріали», 207 «Запасні частини» та ін. (на вартість використаних для ремонту матеріалів і запасних частин);
- 22 «Малоцінні і швидкозношувані предмети» (на вартість інструментів і пристосувань, використаних у виробництві);
- 66 «Розрахунки з оплати праці»;

- 65 «Розрахунки за страхуванням» (на суму заробітної плати робітникам за виконані ремонтні роботи і нарахованої суми збору на соціальні заходи) та ін.

Визначена за даними рахунка 23 «Виробництво» собівартість ремонтних робіт списується з кредиту цього рахунка на затрати тих господарських підрозділів, де знаходяться в експлуатації відремонтовані об'єкти (рахунки 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 94 «Інші витрати операційної діяльності» та ін.).

Виконані роботи оформляють Актом приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів (ф. № 03-2), на підставі якого роблять відповідні записи в інвентарних картках із зазначенням дати і вартості ремонту. Підставою для зарахування на баланс основних засобів є акт приймання-передачі (введення в експлуатацію) основних засобів.

Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

Малоцінні необоротні активи і бібліотечні фонди не переоцінюються, якщо амортизація їх вартості здійснюється нарахуванням у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50 відсотків його вартості, яка амортизується, та решти 50 відсотків вартості, яка амортизується, у місяці їх вибуття (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом, або якщо амортизація їх вартості здійснюється нарахуванням у першому місяці використання об'єкта 100 відсотків його вартості.

Переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних засобів визначається множенням відповідно первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

Сума дооцінки (уцінки) вартості і зносу об'єкта основних засобів визначається як різниця цих показників до і після застосування індексу переоцінки.

Якщо залишкова вартість об'єкта дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми зносу об'єкта. При цьому для таких об'єктів, що продовжують використовуватися, обов'язково визначається ліквідаційна вартість.

Дані про переоцінку (зміна вартості і зносу) відображаються у регістрах аналітичного обліку основних засобів (інвентарна картка обліку основних засобів, книга обліку основних засобів, відомість обліку необоротних активів

і зносу).

Сума зносу і дооцінки вартості основних засобів відображається збільшенням первісної (переоціненої) вартості і накопиченого зносу об'єкта основних засобів, а сума уцінки вартості і зносу — зменшенням первісної (переоціненої) вартості і накопиченого зносу.

Різниця між сумою дооцінки вартості і сумою дооцінки зносу основних засобів зараховується на збільшення додаткового капіталу, а різниця між сумою уцінки вартості і сумою уцінки зносу включається до складу витрат. Такий порядок відображення різниць між дооцінкою (уцінкою) вартості і зносу основних засобів не застосовується до результатів переоцінок, що викладені у пункті 37 цих Методичних рекомендацій.

У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) дооцінки об'єкта основних засобів) перевищення суми попередніх уцінок залишкової вартості об'єкта і втрат від зменшення його корисності над сумою попередніх дооцінок (індексацій) його залишкової вартості і вигід від відновлення його корисності з дати зарахування на баланс підприємства цього об'єкта сума чергової (останньої) дооцінки, але не більше зазначеного перевищення, включається до складу інших доходів звітного періоду, а різниця (якщо сума чергової (останньої) дооцінки більша від зазначеного перевищення) спрямовується на збільшення іншого додаткового капіталу.

У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) уцінки об'єкта основних засобів) перевищення суми попередніх дооцінок (індексацій) залишкової вартості об'єкта і вигід від відновлення його корисності над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта і втрат від зменшення його корисності з дати зарахування об'єкта на баланс підприємства сума чергової (останньої) уцінки, але не більше зазначеного перевищення, спрямовується на зменшення іншого додаткового капіталу, а різниця (якщо сума чергової (останньої) уцінки більша від зазначеного перевищення) включається до витрат звітного періоду.

Перевищення сум попередніх дооцінок (індексацій) разом з сумою відновлення корисності над сумою зменшення корисності і попередніх уцінок залишкової вартості раніше переоцінених об'єктів основних засобів, що вибули, відображається за кредитом рахунку обліку нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу.

У разі застосування підприємством іншої періодичності зарахування відповідного перевищення до складу нерозподіленого прибутку такий запис (кореспонденція) здійснюється щомісяця (щокварталу, раз на рік) у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації.

Якщо переоцінці (індексації) піддана вартість незавершених

капітальних інвестицій, то сума дооцінки (індексації) та уцінки відображається у порядку, викладеному у розділі 7 цих Методичних рекомендацій (окрім визначення і відображення показників зносу).

Об'єкт основних засобів перестає визнаватися активом (списується з балансу) у разі його вибуття внаслідок продажу, ліквідації, безоплатної передачі, нестачі, остаточного псування або інших причин невідповідності критеріям визнання активом.

Для визначення непридатності основних засобів до використання, можливості їх використання іншими підприємствами, організаціями та установами, неефективності або недоцільності їх поліпшення (ремонт, модернізації тощо) та оформлення відповідних первинних документів керівником підприємства створюється постійно діюча комісія.

Постійно діюча комісія:

- здійснює безпосередній огляд об'єкта, що підлягає списанню;
- встановлює причини невідповідності критеріям активу;
- визначає осіб, з вини яких відбулося передчасне вибуття основних засобів із експлуатації, вносить пропозиції щодо їх відповідальності;
- визначає можливість продажу (передачі) об'єкта іншим підприємствам, організаціям та установам або використання окремих вузлів, деталей, матеріалів, що можуть бути одержані при демонтажі, розбиранні (ліквідації) основних засобів, встановлює їх кількість і вартість;
- складає і підписує акти на списання основних засобів.

Таблиця 1.2

Переоцінка та зменшення корисності основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт.	Кт.
1	2	3	4
1	Відображення результатів дооцінки основних засобів на суму:		
1	2	3	4
	дооцінки первісної вартості	10	423
	дооцінки зносу	423	131
2	Відображення результатів уцінки основних засобів, раніше не дооцінюваних, на суму:		
	уцінки зносу	131	10
	уцінки залишкової вартості	975	10
3	Відображення результатів уцінки основних засобів, раніше дооцінених, на суму:		
	уцінки зносу	131	10
	уцінки залишкової вартості в межах суми попередніх дооцінок	423	10
	перевищення уцінки залишкової вартості об'єкта над попередніми дооцінками цього об'єкта	975	10
4	Відображення результатів дооцінки основних засобів, раніше		

	уцінених:		
	на суму дооцінки зносу основних засобів	10	131
	на суму дооцінки залишкової вартості в межах попередніх уцінок, що були включені до складу витрат	10	746
	на суму перевищення дооцінки залишкової вартості над сумою попередніх уцінок, що були включені до складу витрат	10	423
5	Дооцінка об'єкта 44 незавершеного будівництва, який раніше не уцінювався	15	423
6	Уцінка об'єкта незавершеного будівництва, який раніше не дооцінювався	975	15
	Дооцінка раніше уціненого об'єкта незавершеного будівництва:		
	на суму дооцінки в межах попередніх уцінок	15	746
	на суму перевищення дооцінки над сумою попередніх уцінок	15	423
7	Уцінка незавершеного будівництва раніше дооціненого:		
	на суму уцінки в межах попередніх дооцінок	423	10
	на суму перевищення уцінки над попередніми дооцінками	975	10
	При введенні до оціненого об'єкта незавершеного будівництва в експлуатацію сальдована сума дооцінки заноситься до інвентарної картки (іншого реєстру) аналітичного обліку основних засобів (буде списана на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» при його вибутті)		
8	Втрати від зменшення корисності об'єктів основних засобів	972	131
9	Відновлення корисності об'єктів основних засобів після усунення причин попереднього зменшення їх корисності	131	742

В актах на списання наводяться дані, що характеризують об'єкти основних засобів: рік виготовлення або будівництва об'єкта, дата його надходження на підприємство і початок експлуатації, первісна (переоцінена) вартість об'єкта, сума нарахованого зносу, передбачений і фактичний строк корисного використання, проведені ремонти, причини вибуття тощо.

У разі списання основних засобів, які вибувають в результаті аварії або стихійного лиха, до акта додається копія акта аварії і зазначаються обставини стихійного лиха. Регістри аналітичного обліку основних засобів, що вибули, додаються до документів, якими оформлені факти вибуття основних засобів.

Таблиця 1.3

Облік вибуття основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Ліквідація основних засобів:		
	первісна вартість ліквідованого об'єкта		10
	сума зносу об'єкта	131	
	залишкова вартість	976	
2	Демонтаж об'єкта основних засобів:		
	оплата праці	976	66
	відрахування на соціальні заходи	976	65
	послуги підрядника, інших сторонніх організацій	976	68

	одержані товарно-матеріальні цінності від ліквідації об'єкта	20	746
3	Відображення сум дооцінки об'єкта основних засобів при їх вибутті (на дату вибуття об'єкта субрахунок 423 «Дооцінка активів» має кредитове сальдо по конкретному об'єкту (ідентифіковано сальдо) на основі записів з початку експлуатації об'єкта про зміну (індексацію) балансової вартості основних засобів в картках інвентарного обліку (інших регістрах аналітичного обліку) об'єктів основних засобів). У разі застосування підприємством іншої періодичності зарахування відповідної суми дооцінки до складу нерозподіленого прибутку такий запис (кореспонденція) здійснюється щомісяця (щокварталу, раз на рік) у сумі, пропорційній до нарахування амортизації.	423	441
4	Списання сальдо дооцінки об'єкта незавершеного будівництва при його вибутті	423	441

Складені комісією акти на списання основних засобів відображаються в бухгалтерському обліку після їх затвердження (погодження) посадовою особою (керівним органом), уповноваженою згідно із законодавством (статутом підприємства) приймати рішення щодо розпорядження (відчуження, ліквідації) об'єктів основних засобів.

Деталі, вузли, агрегати та інші матеріали, отримані при розбиранні і демонтажі основних засобів, що ліквідуються, оприбутковуються з визнанням іншого доходу і зарахуванням на рахунки обліку матеріальних запасів, включаючи матеріальні цінності і деталі з вмістом матеріалів, які приймаються (збираються) спеціалізованими заготівельними (переробними) підприємствами.

Фінансовий результат від вибуття об'єктів основних засобів визначається вирахуванням з доходу від вибуття основних засобів їх залишкової вартості, непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям основних засобів. У разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів його первісна (переоцінена) вартість та знос зменшуються відповідно на суму первісної (переоціненої) вартості та зносу ліквідованої частини об'єкта, а пропорційна ліквідованій частині сума сальдо з дооцінки (індексації) відображається зменшенням додаткового капіталу і збільшенням нерозподіленого прибутку.

Підприємство припиняє визнавати частину об'єкта основних засобів, якщо цю частину замінено, а витрати на її заміну включено до первісної (переоціненої) вартості об'єкта. Якщо підприємство не може визначити первісну вартість заміненої частини, воно може її оцінити у сумі витрат на заміну.

1.4. Розкриття інформації щодо основних засобів у звітності

У формі 1 «Баланс» СП «Галка Лтд» основні засоби представлені у

рядках 1010-1012 (табл. 1.4, 1.5). При цьому враховуються вимоги П(С)БО 7.

У балансі ф. №1 основні засоби відображаються за залишковою вартістю (первісна вартість мінус амортизація). Первісна вартість та сума зносу наводяться довідково.

Таблиця 1.4

БАЛАНС

Актив	Код рядка
1. Необоротні активи	
Нематеріальні активи	1000
первісна вартість	1001
накопичена амортизація	1002
Незавершені капітальні інвестиції	1005
Основні засоби	1010
первісна вартість	1011
знос	1012
Інвестиційна нерухомість	1015
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016
Знос інвестиційної нерухомості	1017
Довгострокові біологічні активи	1020
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1022
Довгострокові фінансові інвестиції:	
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030
інші фінансові інвестиції	1035
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040
Відстрочені податкові активи	1045
Гудвіл	1050
Відстрочені аквізиційні витрати	1060
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065
Інші необоротні активи	1090
Усього за розділом I	1095

Якщо підприємству відомо про непередбачені збитки з ОЗ і воно може визначити їхню суму, то такі збитки відображаються у звіті про фінансові результати. У разі неможливості визначення величини збитків, вони відображаються у примітках до звіту.

У примітках до звіту необхідно показати прибуток чи збиток від реалізації ОЗ, а в звіті про рух грошових коштів – надходження від реалізації.

У примітках до звіту необхідно також відобразити:

- вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження володіння, користування та розпорядження;
- вартість переданих у заставу основних засобів;
- суму капітальних вкладень на придбання і будівництво основних

засобів за звітний рік;

- суму укладених угод на придбання у майбутньому основних засобів;
- залишкову вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо).

У примітках до фінансової звітності щодо кожної групи основних засобів наводиться така інформація:

1. Вартість (первісна або переоцінена), за якою основні засоби відображені в балансі.

2. Методи амортизації, що застосовуються підприємством, і діапазон строків кожного використання (експлуатації).

3. Наявність і рух у звітному році:

3.1. Первісна (переоцінена) вартість і сума зносу на початок звітного року.

3.2. Первісна вартість основних засобів, визнаних активом, з виділенням вартості основних засобів, отриманих у результаті об'єднання підприємств.

3.3. Сума зміни первісної (переоціненої) вартості та зносу основних засобів у результаті переоцінки.

3.4. Первісна (переоцінена) вартість і сума зносу основних засобів, які вибули.

3.5. Сума нарахованої амортизації.

3.6. Сума втрат від зменшення корисності, відображена у звіті про фінансові результати у звітному періоді.

3.7. Інші зміни первісної (переоціненої) вартості та суми зносу основних засобів.

3.8. Первісна (переоцінена) вартість і сума зносу на кінець звітного року.

4. У примітках до фінансової звітності також наводиться така інформація:

4.1. Вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження володіння, користування та розпорядження.

4.2. Вартість переданих у заставу основних засобів.

4.3. Сума капітальних вкладень на придбання й будівництво основних засобів за звітний рік.

4.4. Сума укладених угод на придбання в майбутньому основних засобів.

4.5. Залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо).

4.6. Первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватись.

4.7. Залишкова вартість основних засобів, вилучених з експлуатації для продажу.

4.8. Первісна вартість, залишкова вартість і метод оцінки основних засобів, отриманих за рахунок цільового фінансування.

5. У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про зміну розміру додаткового капіталу в результаті переоцінки основних засобів і обмеження його розподілу між власниками (учасниками).

5.1. У примітках до консолідованої фінансової звітності щодо кожної групи основних засобів наводиться сума курсових різниць у зв'язку з перерахунком вартості основних засобів, наведеної у фінансовій звітності дочірніх підприємств.

Інформація про знос та ремонт основних засобів найкраще висвітлена у Примітках до річної фінансової звітності, де детально пояснюється фінансова звітність підприємства, яка стає набагато зрозумілішою.

У розділі II. Основні засоби

У рядку Залишок на початок року первісна (переоцінена) вартість фіксують сальдо на початок звітного року за Дт 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 117 рахунків. Підсумковий показник цієї граfi дорівнює значенню ка 1011 граfi 3 форми №1 «Баланс».

У рядку Залишок на початок (знос) записують сальдо на початок звітного року за Кт 131, 132 рахунків розподілене між групами основних фондів (відповідно до доданих субрахунків). Дані цього рядка повинні бути в круглих дужках.

Сума показників цієї граfi дорівнює значенню рядка 1012 граfi 3 форми № 1 «Баланс».

Таблиця 1.5

Інформація про основні засоби у Балансі СП «Галка Лтд» станом на 01.01.2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Основні засоби	1010	81178	78384
первісна вартість	1011	162806	171135
знос	1012	(81628)	(92751)
Усього за розділом I	1095	189063	193150

У рядку Надійшло за рік - показують надходження основних засобів,

включаючи надходження від капітальних ремонтів за рахунок власних коштів, цільового фінансування, внесків до Статутного фонду.

У рядку Переоцінка, дооцінка, уцінка - показують дані у випадку, коли протягом року проводили дооцінку або уцінку основних засобів по первісній вартості, а також суми накопиченої амортизації у зв'язку з до оцінкою.

У рядку Вибуло за рік - первісна (переоцінена) вартість потрапляє вартість вибулих основних засобів. Це обороти за рік за Дт по рахунках 972, 973, 976, 99, 377 і Кт 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117.

У рядку Вибуло за рік - знос заносять списувану амортизацію при вибутті основних засобів. Тобто, оборот за Дт 131, 132 і Кт 102 - 117.

У рядку Нараховано амортизації за рік - заносять суму амортизації відображену в бухгалтерському обліку записами Кт 131, 132 і Дт 15, 23, 91, 92, 93, 941, 949.

У рядку Інші зміни за рік первинної (переоціненої) вартості - зазначають зміни вартості основних засобів, які відбулися з інших причин.

У рядку Інші зміни за рік зносу потрапляють річні обороти за Дт і Кт субрахунків 131, 132 не зафіксовані у попередніх графах - наприклад, зміни пов'язані з виправленням помилок минулого року.

У рядку Залишок на кінець року первісна вартість заносять сальдо на кінець року за Дт 101 - 117 рахунків. Показник рядка 260 цієї графи дорівнює показнику рядка 1011 графи форми № 1 «Балансу».

У рядку Залишок на кінець року знос записують сальдо на кінець звітного року за Кт 131, 132 розподілене між групами основних засобів по субрахунках. Показники цього рядка показуються в круглих дужках.

Підсумковий показник такої графи дорівнює показнику рядка 1012 графи 4 форми №1 «Балансу».

Таблиця 1.6

Відображення основних засобів

У Формі №5 «Примітки до річної звітності» СП «Галка Лтд» за 2020 рік

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Нараховано амортизації за рік	За рік вибуло		Залишок на кінець року	
		Первісна (переоцінена вартість)	Знос			Первісна (переоцінена вартість)	Знос	Первісна (переоцінена вартість)	Знос
Земельні ділянки	100	1957	0	0	0	0	0	1957	0
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	0	0	0	0	0	0	0	0

Будинки, споруди та передавальні пристрої	120	21465	12694	1674	1631	116	116	23023	14152
Машини та обладнання	130	105644	48892	5798	4239	808	808	110634	57044
Транспортні засоби	140	22019	13158	1535	939	27	27	23527	16070
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150	8471	4720	327	210	111	111	8687	3279
Тварини	160	0	0	0	0	0	0	0	0
Багаторічні насадження	170	125	74	3	2	0	0	128	76
Інші основні засоби	180	1131	96	25	11	0	0	1156	107
Бібліотечні фонди	190	0	0	0	0	0	0	0	0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	200	1994	1994	87	87	58	58	2023	2023
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	0	0	0	0	0	0	0	0
Природні ресурси	220	0	0	0	0	0	0	0	0
Інвентарна тара	230	0	0	0	0	0	0	0	0
Предмети прокату	240	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші необоротні матеріальні активи	250	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом	260	162806	81628	9449	7119	1120	1120	171135	92751

Таблиця 1.7

Відображення основних засобів
у Формі №5 «Примітки до річної звітності» СП «Галка Лтд» за 2020 рік
III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
Капітальне будівництво	280	0	0
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	9362	169112
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	87	2023
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	78	1349
Придбання (виращування) довгострокових біологічних активів	320	0	0
Інші	330	0	0
Разом	340	9527	172484

У розділі XIII. Використано амортизаційних відрахувань показується сума нарахованої амортизації за рік. Дані переносяться із розділу I та II Приміток до річної фінансової звітності та її використання на:

- будівництво об'єктів
- придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів (машини та обладнання), придбання (створення) нематеріальних активів
- погашення отриманих на капітальні інвестиції позик.

Таблиця 1.8

Відображення основних засобів
у Формі №5 «Примітки до річної звітності» СП «Галка Лтд» за 2020 рік
XIII. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
Нараховано за звітний рік	1300	7119
Використано за рік - усього	1310	7119
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	7119
з них машини та обладнання	1313	7119
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик.	1315	
	1316	
	1317	

У податковій звітності інформація про знос (амортизацію) та ремонт основних засобів відображається у декларації з податку на прибуток підприємства, затвердженій Наказом Державної податкової адміністрації України від 28.02.2011р. №114. Зокрема, у Додатку СВ до рядка 05.1 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства відображається наступна інформація (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Відображення в податковій звітності СП «Галка Лтд» витрат на амортизацію основних засобів за 2020 рік

Показники	Код рядка	Сума, грн.
Собівартість придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг) (сума рядків 05.1.1 – 05.1.16)	05.1	
Прямі матеріальні витрати, в тому числі:	05.1.1	
вартість зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва (-)	05.1.1.1	
сума резерву запасу палива (вугілля та/або мазуту)	05.1.1.2	
Прямі витрати на оплату праці	05.1.2	
Амортизація виробничих основних засобів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг	05.1.3 АМ	
Амортизація нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг	05.1.4 АМ	
Амортизація витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин	05.1.5 АК	

Крім того, у Додатку АМ до рядків 05.1.3, 05.1.4 додатка СВ до рядка 05.1 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, рядків 06.1.2, 06.1.3, 06.1.5.2 додатка ЗВ до рядка 06.1 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, рядків 06.2.3.1, 06.2.3.2, 06.2.6 додатка АВ до рядка 06.2 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, рядків 06.3.9.1, 06.3.9.2, 06.3.10 додатка ВЗ до рядка 06.3 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, рядків, 06.5.27, 06.5.28, 06.5.39 додатка ІВ до рядка 06.5 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, наведено інформацію щодо нарахованої амортизації на підприємстві протягом звітного періоду в розрізі класифікаційних груп основних засобів (табл. 1.10)

Таблиця 1.10

Відображення в податковій звітності інформації щодо нарахованої амортизації основних засобів

Код рядка	Номер групи	Балансова вартість на початок звітного (податкового) періоду	Нарахована сума амортизації за звітний (податковий) період	Нарахована амортизація за попередні звітні (податкові) періоди що не включені до складу у попередніх звітних (податкових) періодах	Амортизація, що включається у звітному (податковому) періоді до:					Нарахована амортизація, що включається до витрат у майбутніх звітних (податкових) періодах (графа 4 + графа 5)-(графа 6 + графа 7 + графа 8 + графа 9 + графа 10)
					собівартості придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг)	загальноновиробничих витрат	адміністративних витрат ⁵	витрат на збуг	інших операційних витрат	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Основні засоби та інші необоротні активи										
A1	2									
A2	3									
A3	4									
.....										
A13	15									
A14	16									
A15	Сума рядків A1—A14									

У цьому ж додатку наводиться інформація щодо методів амортизації основних засобів (табл. 1.11).

Таблиця 1.11

Відображення в податковій звітності інформації щодо методів амортизації основних засобів

Методи амортизації	Номер групи основних засобів та інші необоротні активи															
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
прямолінійний									X	X						
зменшення залишкової вартості								X	X	X	X	X	X	X		
прискореного зменшення залишкової вартості	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
кумулятивний								X	X	X	X	X	X	X		
виробничий									X	X						

50%/50%	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X
100%	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X

Також наводиться сума витрат на ремонт та поліпшення основних засобів відповідно до пункту 146.12 статті 146 розділу III Податкового кодексу України (табл. 1.12).

Таблиця 1.12

Відображення в податковій звітності інформації щодо витрат на ремонт та поліпшення основних засобів

Код рядка	Балансова вартість на початок звітного (податкового) року	Сума ліміту (10%) поліпшень на звітний (податковий) період	Фактичні обсяги поліпшень за звітний (податковий) період	Сума, що відноситься на витрати звітного (податкового) періоду	в тому числі у складі:			
					загальнови-робничих витрат	адміністративних витрат ⁵	витрат на збут	інших операційних витрат
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								

Інформація щодо основних засобів наводиться і у статистичній звітності. Статистичний Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос) за формою 11-03 та Інструкція щодо його складання затверджені відповідно наказами Держкомстату України від 4 вересня 2008 р. № 311 та від 8 вересня 2008 р. № 314. Звітність - річна.

Форма державного статистичного спостереження № 11-03 (табл. 1.13) заповнюється у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

В адресній частині форми реквізити заповнюються заданими облікової картки Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.

Заповнення форми проводиться на підставі первинних документів, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Надані статистичні дані мають бути достовірними та подаватися у повному обсязі в установлений термін за визначеною адресою.

У формі наводиться первісна (переоцінена) і залишкова вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів та інших необоротних матеріальних активів згідно з П(С) БО 7 «Основні засоби». При складанні форми необхідно керуватись також П(С)БО 14 «Оренда»; П(С)БО 25 «Фінансовий звіт об'єкта малого підприємництва»; П(С)БО 30 «Біологічні активи»; П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість»; П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»; Інструкцією з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 20.12.2005 № 480 та Інструкцією з обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженою наказом Державного казначейства України від

17.07.2000 № 64.

Розділ І. Наявність та рух основних засобів

У рядку 100 наводяться дані щодо вартості основних засобів, що перебувають на балансі респондента. До складу основних засобів не належать біологічні активи тваринництва та рослинництва, які пов'язані із сільськогосподарською діяльністю.

У вільних рядках відображається вартість основних засобів за призначенням за видами економічної діяльності. Розподіл здійснюється відповідно до Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2005 (далі - КВЕД), затвердженої наказом Держспоживстандарту України від 26.12.2005 № 375, на рівні розділу, групи, підкласу згідно з додатком.

Коди розділу, групи, підкласу КВЕД заповнюються у графі «код КВЕД». Дані рядка 100 по кожній графі повинні дорівнювати сумі даних заповнених рядків та рядків 150, 160.

У рядку 150 відображається вартість тварин, якщо вони використовуються в іншій діяльності, ніж сільськогосподарська.

Вартість основних засобів у дорогах (вартість автомобільних доріг) відображається за кодом КВЕД 63.21.2. До основних засобів у дорогах належать автомобільні дороги загального користування, які перебувають на балансі органів дорожнього господарства держави; відомчі автомобільні дороги на території респондентів; вулиці та дороги, проїзди, вулиці-набережні в межах проїзної частини в містах і селищах міського типу; вулиці у сільських населених пунктах.

У рядку 160 із загального підсумку окремо наводиться вартість земельних ділянок, які знаходяться на балансі респондента.

У рядку 170 із загального підсумку окремо наводиться вартість житлових будівель, до яких належать будинки одноквартирні, будинки з двома та більше квартирами як масової, так і індивідуальної забудови, а також гуртожитки. До гуртожитків належать: житлові будинки для колективного проживання, уключаючи будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів, студентів, дітей та інших соціальних груп, наприклад, будинки для біженців, гуртожитки для робітників та службовців, гуртожитки для студентів та учнів навчальних закладів, будинки дитини та сирітські будинки, притулки для бездомних і таке інше.

Таблиця 1.13

Державна статистична звітність за формою № 11-03 Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)

I. Наявність та рух основних засобів	(тис. грн)
--------------------------------------	------------

Види економічної діяльності	Код розділу, групи, підкласу згідно з КВЕД	№ рядка	Наявність на початок 200_ року (первісна /переоцінена/ вартість)		Надійшло у звітному році		Вибуло у звітному році		Наявність на кінець 200_ року	Наявність за відрахуванням зносу (залишкова вартість)		Амортизація (знос) основних засобів за рік	Вартість основних засобів, на які повністю нараховано амортизацію (знос)
			без урахування індексу акції та переоцінки звітного року	з урахуванням індексу акції та переоцінки звітного року	усього	ут.ч. введено в дію нових основних засобів	усього	ут.ч. ліквідовано основних засобів		на початок 200_ року	на кінець 200_ року		
А	Б	В	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Усього		100											
Основні засоби за видами економічної діяльності													
Тварини													Х
Вартість земельних ділянок		160				Х		Х				Х	Х
Вартість житлових будівель		170											
Крім того Довідково (не включається у рядок 100 «Усього»)													
Незавершені капітальні інвестиції		180				Х				Х	Х	Х	Х
Інвестиційна нерухомість		182											
Основні засоби що утримуються з метою продажу		184										Х	Х
Довгострокові біологічні активи рослинництва		186											
Довгострокові біологічні активи тваринництва		188											

У графах 1-7 наводяться дані з наявності та руху основних засобів за первісною (переоціненою) вартістю. При цьому дані графи 7 по кожному рядку повинні дорівнювати даним графи 2 плюс дані графи 3 мінус дані графи 5.

У графі 1 показується первісна або переоцінена в попередні роки вартість основних засобів на початок звітного року.

У графі 2 показується вартість основних засобів з урахуванням переоцінки (дооцінки, уцінки), здійсненої у поточному році відповідно до методології, наведеної у П(С) БО 7 «Основні засоби» та/або індексації, проведеної відповідно до підпункту 8.3.3 пункту 8.3 статті 8 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств».

У разі, якщо у звітному році індексація або переоцінка основних засобів респондентом не здійснювалась, дані графи 2 дорівнюють даним графи 1 за

всіма рядками.

У графі 3 відображається надходження основних засобів за звітний період: придбаних, створених, безоплатно отриманих та на умовах фінансового лізингу; оборотних активів, переведених до основних засобів, а також витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єктів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо).

У графі 4, з даних графі 3, виділяється вартість уведених у дію у звітному році нових основних засобів, у звітному році внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також, у разі часткової ліквідації об'єкта.

У графі 6, з даних графі 5, виділяється вартість основних засобів, ліквідованих у звітному році: морально застарілих, зношених, пошкоджених унаслідок аварії, стихійного лиха (за умови, що відновлення та реалізація основних засобів неможливі або економічно недоцільні), а також ліквідованих у зв'язку з новим будівництвом та реконструкцією.

У графі 7 наводяться дані з вартості основних засобів за наявністю на кінець звітного року. У разі повного вибуття (або ліквідації) основних засобів графа 7 розділу I, а також графа 1 розділу II не заповнюються.

У графах 8 і 9 наводяться дані з вартості основних засобів за відрахуванням зносу — залишкова вартість, відповідно на початок та кінець звітного року. Залишкова вартість визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю основних засобів та сумою їх зносу.

У графі 10 відображається сума нарахованої амортизації (зносу) за звітний рік. Об'єктами амортизації виступають усі основні засоби, крім землі та незавершених капітальних інвестицій.

У графі 11 наводяться дані з вартості основних засобів, на які повністю нараховано амортизацію (знос). Крім того, довідково за рядками 180-188 наводяться дані щодо вартості незавершених капітальних інвестицій, інвестиційної нерухомості, основних засобів, що утримуються з метою продажу, довгострокових біологічних активів рослинництва та тваринництва.

Дані рядків 180-188 не включається у рядок 11 «Усього».

У розділі II «Склад основних засобів» наводяться дані щодо вартості наявних на кінець звітного року основних засобів за складом згідно з класифікацією основних засобів, передбаченою П(С)БО 7 «Основні засоби».

Таблиця 1.14

II. Склад основних засобів

Найменування показника	№ рядка	
А	Б	
Усього (сума рядків 202-217)	201	

Земельні ділянки	202	
Капітальні витрати на поліпшення земель	203	
Будинки, споруди та передавальні пристрої	204	
Машини та обладнання	205	
Транспортні засоби	206	
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	207	
Тварини	208	
Багаторічні насадження	209	
Інші основні засоби	210	
Бібліотечні фонди	211	
Малоцінні необоротні матеріальні активи	212	
Тимчасові (нетитульні) споруди	213	
Природні ресурси	214	
Інвентарна тара	215	
Предмети прокату	216	
Інші необоротні матеріальні активи	217	

Інформація щодо сум витрат на ремонт та поліпшення основних засобів відображається також у додатку АМ до Декларації з податку на прибуток підприємств. Необхідно відобразити балансову вартість основних засобів, суму ліміту поліпшень, фактичні обсяги поліпшень, суми що відносяться на витрати звітного періоду, в тому числі окремо за кожним видом витрат, за винятком собівартості.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СП «ГАЛКА ЛТД» ЗА 2019-2020 РОКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Організаційно економічна характеристика та організація обліку на СП «Галка ЛТД»

Система бухгалтерського обліку — це своєрідний механізм підготовки та відображення інформації про майнове та фінансове становище підприємства. Завдяки цій інформації внутрішні та зовнішні її користувачі мають уявлення про реальний стан справ на підприємстві.

Згідно законодавства України СП «Галка ЛТД»:

1. самостійно обирає форму бухгалтерського обліку;
2. визначає облікову політику підприємства;
3. розробляє систему і форму внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів;
4. затверджує правила документообігу і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і регістрів аналітичного обліку;
5. має право виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення інші відокремлені підрозділи, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, з наступним включенням їх показників до фінансової звітності підприємства.

З використання первинних облікових документів, інвентаризації, оцінки, калькулювання, організації обліку (управлінського, бухгалтерського та податкового), виконання розрахунків та проведення, контролю, підготовки звітності складається методична база ведення бухгалтерського обліку.

Створення цілісної системи обліку передбачає активне застосування специфічного елемента регулювання:

- бухгалтерського обліку
- звітності – облікової політики підприємства.

Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності — таке визначення облікової політики наведене в статті 1 «Визначення термінів» Закону України від 16.07.99 р. № 996-ХІУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Згідно з визначенням, облікова політика підприємства базується на основних принципах обліку та звітності.

Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності викладені в статті 4 розділу 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і пункті 18 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до

фінансової звітності».

Згідно з Наказом «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства» на відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності доручено головному бухгалтеру а також забезпечення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерської служби (бухгалтерії) на чолі з головним бухгалтером.

Бухгалтерський облік на СП «Галка Лтд» ведеться із застосуванням засобів обчислювальної техніки. Для повної та реальної картини здійснюваних операцій та їх результатів, виходячи з потреб управління та аналізу, головний бухгалтер своїми розпорядженнями затверджує додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку (без зміни коду вже затверджених субрахунків).

На СП «Галка Лтд» за роздруківку з комп'ютерних програм підписується бухгалтер, який відповідає за складання облікового документа. Після обробки облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером з вказанням дати підпису.

Для узагальнення інформації СП «Галка Лтд» про витрати підприємства не застосовує бухгалтерські рахунки 8 класу, використовуючи для цієї мети рахунки розширеного класу 9. Рахунки розподільчого спрямування (клас 7 та 9) закривають щомісячно.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності встановлено терміни проведення інвентаризації:

- товарів та матеріалів на складах – щоквартально станом на 1-е число місяця, наступного за звітним періодом;
- основних фондів і нематеріальних активів – щорічно станом на 1-е грудня;
- розрахунків з постачальниками та покупцями – щорічно станом на 1-е грудня;
- бланків суворої звітності і грошових коштів у касі – щорічно станом на 1-е грудня;

До основних засобів відноситься матеріальні активи, очікуваний термін корисного використання яких більше року і початкова вартість яких більша 20000 грн.

При нарахуванні амортизації основних засобів застосовуються норми та методи, передбачені податковим законодавством. Обліковою одиницею бухгалтерського основних засобів вважається об'єкт основних засобів. Ліквідаційну вартість засобів не розраховується із ціллю амортизації прийняти

рівною нулю.

До малоцінних необоротних матеріальних активів відносяться матеріальні активи з очікуваним терміном використання більше одного року і з вартістю до 20000 грн.

Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі 100% його вартості.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів СП «Галка Лтд» ведеться по групам. При зарахуванні на баланс нематеріальних активів оцінювати за собівартістю відповідно до П(С)БО 8, за кожним нематеріальним активом визначається термін корисного використання. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля.

Амортизація нематеріальних активів усіх груп здійснюється прямолінійним методом. Матеріальні активи, з терміном використання менше одного року, незалежно від їх первісної вартості, обліковуються як малоцінні швидкозношувані предмети (МШП).

У цілях бухгалтерського обліку одиниця запасів вважається їх найменування. Придбані (отримані) запаси зараховується на баланс за собівартістю, визначеною до П(С)БО 9. Первісна вартість запасів, виготовлених власними силами, визначається згідно П(С)БО 16.

У балансі запаси відображаються за первісною вартістю. Транспортно-заготівельні витрати, пов'язані з придбанням запасів, обліковуються на окремому субрахунку з подальшим розподілом. При відпуску запасів у виробництво, їх оцінку здійснюють за методом середньозваженої собівартості, при іншому вибутті — за методом ФІФО.

В наказі "Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства" затверджено перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (рахунок 23):

- затрати на придбання сировини, матеріалів, напівфабрикатів і комплектуючих, необхідних для виробництва готової продукції;
- оплата праці основних робітників, відрахування до соціальних фондів обов'язкового страхування;
- витрати на виправлення браку;
- амортизація виробничого обладнання;
- змінні загально виробничі витрати;
- розподілені постійно загально виробничі витрати.

Затверджено перелік постійних загальновиробничих витрат (рахунок 91):

- витрати на управління виробництвом (оплата праці апарату

управління цехами в дільницях, відрахування до фондів обов'язкового страхування, витрати на відрядження персоналу тощо);

- амортизація основних засобів загально виробничого призначення;
- витрати на утримання й експлуатацію виробничих приміщень включаючи витрати на утримання будівлі, споруд та інвентарю виробничих цехів утримання системи опалення, каналізації, лінії електропередач тощо, витрати на ремонт основних запасів, включаючи вартість використаних матеріалів, заробітну працівників і відрахування на обов'язкове страхування;
- витрати на вдосконалення технологій та організації виробництва;
- витрати на охорону праці та безпеки, на охорону навколишнього середовища.

За основу розподілу загальновиробничих витрат прийнято нараховувати заробітну плату працівників основного виробництва.

Також затверджено перелік змінних загальновиробничих витрат (рахунок 91):

- оплата працівників, які займаються обслуговуванням обладнання, з урахуванням на їх обов'язкове страхування;
- витрати на утримання у експлуатацію машин та обладнання, включаючи вартість мастильних та інших матеріалів, необхідних для підтримки обладнання в робочому стані;
- вартість витраченого палива, енергії, води та інших ресурсів.

Дебіторська заборгованість визнається активом у випадку, якщо існує упевненість в отриманні економічних угод у її погашення. Резервування коштів на забезпечення виплати відпусток, сумнівних боргів, додаткове пенсійне страхування не проводять. До складу доходів майбутніх періодів включають суми доходів, нарахованих протягом поточного періоду, які будуть визначені в наступних звітних періодах.

Чисельність персоналу в апараті бухгалтерії і розміщенні облікових кадрів на окремих ділянках облікового процесу залежать від обсягу і характеру господарської діяльності підприємства, його організаційної структури, оснащення технічними засобами, обліку та ряду інших умов. Апарат бухгалтерії має безпосереднє відношення до всіх цехів і відділів організації. Бухгалтерія отримує від підрозділів ті чи інші дані, необхідні для обліку (документально оформленні здійснені господарські операції). Таким чином, бухгалтерія здійснює безпосередній вплив на виконання плану постачання, виробництва і збуту продукції, рентабельність та інші економічні показники діяльності підприємства.

Керівник бухгалтерської служби (бухгалтерії), який забезпечує ведення бухгалтерського обліку на підприємстві — це головний бухгалтер.

На СП "Галка Лтд" згідно з посадовою інструкцією головний бухгалтер повинен знати певні обов'язки і права для правильного виконання роботи, а саме він безпосередньо підпорядковується Генеральному директору, головному бухгалтеру підпорядковується бухгалтерська служба підприємства.

Головний бухгалтер згідно з посадовою інструкцією підприємства зобов'язаний:

- організовувати бухгалтерський облік фінансово - господарської діяльності підприємства, правильне і достовірне нарахування та перерахування податків та неподаткових платежів в державний та місцевий бюджет;
- при звільненні головного бухгалтера проводиться передача справ новопризначеному головному бухгалтеру(а при відсутності такого – працівникові, призначеного наказом керівника), під час якої перевіряється стан бухгалтерського обліку та достовірність звітних даних, складається відповідний акт, що затверджується Генеральним директором.
- підписувати разом з керівником підприємства документи, що є підставою для прийняття і видачі товарно-матеріальних цінностей і коштів, а також розрахунків, кредитні та фінансові зобов'язання, візувати господарські договори. Вказані документи без підпису Головного бухгалтера вважається недійсним і до виконання не приймається;
- розподіляти обов'язки між працівниками бухгалтерії, забезпечити при цьому суворе дотримання режиму робочого часу, керувати працівниками бухгалтерії, забезпечити при цьому суворе дотримання режиму робочого часу, керувати працівниками бухгалтерської служби;
- забезпечити контроль і відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій, забезпечити надання оперативної інформації, достовірність складання і подання у встановлені терміни статистичної, податкової звітностей, а також контролювати законність, своєчасність і правильність їх оформлення з метою виявлення і мобілізації внутрішньогосподарських резервів, здійснювати (разом з іншими підрозділами) економічний аналіз діяльності підприємства;
- головним бухгалтером погоджується прийняття(призначення), переведення та звільнення матеріально відповідальних осіб;
- забезпечувати постійне удосконалення підготовки і підвищення кваліфікації підлеглих йому працівників;
- контролювати за дотримання виконавцями графіку документообігу на підприємстві. Вимоги головного бухгалтера щодо порядку подання до бухгалтерської служби необхідних документів та відомостей є обов'язковим для всіх підрозділів і служб підприємства. Відповідальність за своєчасне і

якісне складання документів, передачу їх у встановлені графіком документообігу терміни для відображення у бухгалтерському та податковому обліку, за достовірність даних, наведених у документах, несуть особи, які склали і підписали ці документи. Головному бухгалтеру забороняється приймати до виконання документи на операції, що суперечать вимогам законодавчих та інших нормативних актів, порушуючи договірну та фінансову дисципліну, завдаючи шкоди державі, власникам, іншим юридичним особам і громадянам. Про такі документи головний бухгалтер письмово повідомляє Генерального директора;

- контролювати діяльність підпорядкованої йому бухгалтерської служби, результати її роботи, стан трудової діяльності.

Бухгалтерія підприємства — є самостійною структурною одиницею апарату управління підприємства, яка займається організацією обліку фінансово – господарської діяльності. Підпорядковується бухгалтерія директору заводу.

В своїй діяльності вона керується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Основним завдання бухгалтерії — є організація обліку фінансово – господарської діяльності заводу, здійснення контролю за збереженням товарно – матеріальних цінностей, правильним і раціональним використання грошових коштів і матеріальних цінностей.

Директором заводу з подання головного бухгалтера проводиться:

- прийом,
- переміщення,
- звільнення працівників бухгалтерії.

Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється з посади також директором. Він підпорядковується безпосередньо директору підприємства.

Організацію бухгалтерського обліку на підприємстві і контроль за раціональним економічним використанням матеріальних і фінансових ресурсів забезпечує головний бухгалтер.

Не може бути матеріально відповідальною особою за грошові кошти і матеріальні цінності – головний бухгалтер. Йому забороняється отримувати безпосередньо по чеках і інших документах грошові кошти і товарно – матеріальні цінності для підприємства.

Кваліфікаційні вимоги, які ставляться до головного бухгалтера – це вища освіта, стаж фінансово – бухгалтерської роботи не менше п'яти років.

Головний бухгалтер, здійснюючи організацію бухгалтерського обліку на підставі встановлених правил його ведення, зобов'язаний забезпечити:

- використання сучасних засобів механізації і автоматизації обліково – обчислювальних робіт, прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку.
- повний облік коштів, що надходять, товарно - матеріальних цінностей і основних засобів, а також своєчасне відображення у бухгалтерському обліку операцій пов'язаних з їх рухом.
- фінансової діяльності підприємства – точний облік результатів господарсько.
- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею відшкодуванням втрат від нестач, крадіжки і псування сировини і готової продукції.
- перевірку організації бухгалтерського обліку і звітності, своєчасний інструктаж працівників з питань бухгалтерського обліку.
- складання достовірної бухгалтерської звітності на підставі первинних документів і бухгалтерських записів надання її в установлені терміни відповідним органам.
- здійснення економічного аналізу господарсько – фінансової і фінансової діяльності підприємства за даними бухгалтерського обліку і звітності з метою виявлення внутрішньогосподарських резервів, попередження витрат і непродуктивних витрат.

Головний бухгалтер зобов'язаний ретельно контролювати: дотримання встановлених правил оформлення приймання і відпуску товарно – матеріальних цінностей; правильність витрачання фондів заробітної плати, встановлення посадових окладів, суворе дотримання штатної, фінансової і касової дисципліни; дотримання встановлених правил проведення інвентаризації коштів, товарно – матеріальних цінностей, основних фондів, розрахунків і платіжних зобов'язань; стягнення у встановлені терміни дебіторської і погашення кредиторської заборгованості, дотримання платіжної дисципліни; законність списання з бухгалтерського балансу нестач, дебіторської заборгованості та інших витрат.

Головному бухгалтеру підпорядковується заступник головному бухгалтеру. На посаду заступника головного бухгалтера призначається особа, яка має вищу економічну, або середню спеціальну освіту і стаж роботи не менше п'яти років на посаді бухгалтера.

Заступник головного бухгалтера виконує такі обов'язки:

- в бухгалтерському обліку відображає операції пов'язані з рухом грошових коштів і товарно - матеріальних цінностей.
- складає звітні калькуляції собівартості продукції, виявляє джерела утворення витрат і непродуктивних розходів, готує пропозиції по їх

попередженню.

- готує дані по довірених йому дільницях обліку для складання звітності, слідкує за збереженням бухгалтерських документів, оформляє їх у відповідності із встановленим порядком для передачі в архів.

- контролює складання аналітичного і синтетичного обліку по всіх балансових рахунках .

- складає звіт щомісячно про собівартість забракованої продукції і втрат від браку, а також розрахунок розподілення витрат на утримання і експлуатацію обладнання і розрахунок розподілення витрат на утримання і експлуатацію обладнання і розрахунок відхилення від норм цехових і загальнозаводських втрат.

- заповнює Головну книгу, складає щомісячну форму №2. Контролює правильність обліку поступлення і витрат сировини по складу сировини.

- виконує функції головного бухгалтера під час його відсутності.

- приймає від заступника головного бухгалтера по торгівлі вивірені дані по розрахунках для складання зведення балансу заводу.

- організовує щоденно і керує роботою бухгалтерів з метою забезпечення стабільного обліку і своєчасного здавання звітності.

Бухгалтер відділу реалізації здійснює такі операції:

- отримує щоденно від комірників складів готової продукції документи про реалізовану продукцію за минулу добу.

- перевіряє правильність підсумків відомості реалізації продукції по сортах і по кожній торгівельній мережі.

- по закінченні виписки рахунків поставити у 16 відомості номер рахунку, суму рахунку, суму скидки, суму послуг і зробити перевірку рахунку чи не допущена помилка при виписці рахунку.

- слідкує за недостачами при доставці товару. В кінці місяця виставляє претензії водіям про відшкодування нанесених втрат при транспортуванні готової продукції.

- здійснює звірку з торгівельними організаціями за відпущену готову продукцію і оформляє актом.

- веде облік готової продукції на складі, облік реалізації продукції.

- здійснює контроль з покупцями за своєчасною оплатою.

- щомісячно проводить інвентаризацію на складі готової продукції.

- щомісячно здійснює звірку оплати рахунків .

- щопонеділка надає дані керівництву по обсягу реалізованої продукції.

Бухгалтер розрахункової дільниці виконує такий обсяг обов'язків:

- веде відомості по нарахуванню заробітної плати робітникам,

службовцям і обслуговуючому персоналу.

- складає відомості по нарахуванню і розподілу заробітної плати за призначенням і напрямком витрат.
- облік по соціальному страхуванню веде і забезпечує своєчасне перерахування відповідних сум органам соціального страхування і пенсійного фонду.
- нараховує допомогу по лікарняних листах і відпускні.
- несе відповідальність за правильність представлених об'єднанням документів відносно нарахованої заробітної плати.
- видає довідки про нараховану та отриману заробітну плату, веде журнал депонованої заробітної плати, контролює строки видачі депонованої заробітної плати.
- веде журнал реєстрації відомостей на видачу заробітної плати, прибуткових і видаткових касових ордерів.
- щоденно розробляє і здійснює таксування робочих листів.
- повинен знати інструкцію по утриманню прибуткового податку з громадян, трудове законодавство та інші нормативні документи, які регламентують облік праці та її оплати.

Касир даного підприємства виконує такий обсяг обов'язків:

1. касир веде касові операції відповідно до Положення "Про касові операції у ній валюті України".
2. відповідає за збереження грошових коштів.
3. відповідає за своєчасну здачу платіжних доручень по безготівкових розрахунків.
4. щоденно приносить виписку із банку по поточному рахунку.
5. здійснює виплату заробітної плати, преміальних і інших виплат на підставі документів які засвідчують особу.
6. по закінченні робочого дня визначає прихід і розхід грошей по касі і залишок готівки в касі на наступний день. Другий примірник касової книги разом з первинними документами передає в бухгалтерію.

В обов'язки працівника бухгалтерії, який займається перевіркою виробничих рахунків входить:

- Перевіряти правильність складання, оформлення і послідовність складених документів.
- При перевірці звітів бухгалтер зобов'язаний: перевірити наявність у звітності документів, наявність підписів і перевірку починати зі звірки з даними по акту.
- Бухгалтер окрім щомісячних нагромаджувальних відомостей веде і

нагромаджу вальні з наростаючими підсумками за рік.

Апарат бухгалтерії має безпосереднє відношення до всіх цехів і відділів організації. Бухгалтерія отримує від підрозділів ті чи інші дані, необхідні для обліку (документально оформлені здійснені господарські операції).

Таким чином, бухгалтерія здійснює безпосередній вплив на виконання плану постачання, виробництва і збуту продукції, рентабельність та інші економічні показники діяльності підприємства.

Підприємства, які відповідно до законодавства застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності і відповідно до міжнародного стандарту фінансової звітності 1 "Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності" подають першу річну фінансову звітність за міжнародними стандартами, у балансі наводять інформацію на початок і кінець звітного періоду, а також на дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Підприємства, що мають дочірні підприємства, крім фінансових звітів про власні господарські операції зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність.

Ця звітність розрахована на користувачів, які не мають змоги вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб.

Вимоги щодо складу фінансової звітності викладено в НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності".

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна звітність складається щоквартально наростаючим підсумком з початку звітного року в складі балансу (звіту про фінансовий стан) та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід).

Підприємство зобов'язане подавати державну річну і квартальну фінансову звітність, яка складається із таких типових форм (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Склад річної і квартальної фінансової звітності

Назва форм фінансової звітності	Періоди подання	
	За квартал	За рік
Баланс (звіт про фінансовий стан) (форма № 1)	+	+
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (форма № 2)	+	+
Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)	—	+
Звіт про власний капітал (форма № 4)	—	+
Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5)	—	+
Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма 6)	—	+

Отже, основним завданням складання звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан,

результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання (його структурних підрозділів) за визначений період часу для оцінки фінансового стану, ступеня виконання поставлених завдань та прийняття відповідних рішень.

Річну фінансову звітність підприємства зобов'язані подавати:

- органам, до сфери управління яких вони належать;
- трудовим колективам на їх вимогу;
- власникам (засновникам) згідно з установчими документами;
- органам виконавчої влади та іншим користувачам відповідно до

законодавства.

До користувачів, яким слід подавати фінансову звітність, відносять, зокрема, органи державної статистики.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік.

Усі підприємства зобов'язані щокварталу подавати проміжну фінансову звітність у складі Балансу та Звіту про фінансові результати. Її складають наростаючим підсумком з початку звітного року.

Платники податку на прибуток подають річну фінансову звітність до органів ДФСУ у строки, передбачені для подання декларації з цього податку.

Датою подання фінансової звітності вважають день її фактичної передачі за призначенням. Якщо фінансова звітність надсилається поштою, то такою датою вважають дату отримання адресатом, зазначену на штемпелі підприємства зв'язку, яке обслуговує адресата.

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття ними рішень повної, правдивої, неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів підприємства (п. 4 розд. I НП(С)БО 1). Інформація, наведена у фінансовій звітності, базується виключно на даних бухгалтерського обліку і має бути тотожна даним аналітичного та синтетичного обліку.

Форма бухгалтерського обліку, як певна система реєстрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них, обирається підприємством самостійно з додержанням єдиних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних.

Регістри бухгалтерського обліку СП побудовані за кореспонденцією рахунків бухгалтерського обліку, що встановлені інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій.

Таблиця 2.2

Регістри обліку, які застосовуються на СП «Галка» Лтд

Номери		Найменування та призначення регістрів бланка
журналів	відомостей	
1	1.1. 1.2. 1.3.	Облік грошових коштів та грошових документів Журнал 1 за кредитом рахунків 30,31,33 Відомість за дебетом рахунку 30 Відомість за дебетом рахунку 31 Відомість за дебетом рахунку 33
2		Облік довгострокових та короткострокових позик Журнал 2 за кредитом рахунків 50, 60
3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5. 3.6.	Облік розрахунків, довгострокових та поточних зобов'язань Розділ I. Журналу 3. Облік розрахунків за товари, роботи, послуги, інших розрахунків і резерву сумнівних боргів (за кредитом рахунків 16,34,36,37,38,51,62, 63,68) Розділ II Журналу 3. Облік розрахунків з бюджетом, облік довгострокових та поточних зобов'язань (за кредитом рахунків 17, 52, 53,54, 55,61,64, 67, 69) Відомість аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами Відомість аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками Відомість аналітичного обліку виданих та отриманих векселів Відомість аналітичного обліку розрахунків за іншими операціями Відомість аналітичного обліку розрахунків з бюджетом
4	4.1. 4.2. 4.3.	Облік необоротних активів та фінансових інвестицій Розділ I Журналу 4. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів та зносу нематеріальних активів (за кредитом рахунків 10, 11, 12, 13, 19) Розділ II. Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів (за кредитом рахунків 14, 15, 18, 35) Відомість аналітичного обліку капітальних інвестицій Відомість аналітичного обліку фінансових інвестицій Відомість аналітичного обліку нематеріальних активів
5. 5A		Облік витрат Розділ I Журналу 5 і Журналу 5A за кредитом рахунків 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99 і розділу II Журналу 5 і 5A за кредитом рахунків з журналів 1, 2, 3, Розділ III Журналу 5 за кредитом рахунків 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 39, 65, 66, Розділ III A Журналу 5A за кредитом рахунків 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28,39, 65,66, 80,81,82, 83,84 Розділ III Б Журналу 5 і Журналу 5A за кредитом рахунків 20, 22,39, 65,66 Розділ IV Журналу 5 і Журналу 5A. Аналітичні дані до рахунка 28 "Товари" Відомість аналітичного обліку запасів
6		Облік доходів і результатів діяльності Журнал 6 за кредитом рахунків 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79 Розділ II "Аналітичні дані про доходи"

Продовження таблиці

7		Облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань Журнал 7 за кредитом рахунків 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
---	--	--

	7.1.	49 Відомості аналітичних даних рахунку 42 "Додатковий капітал"
	7.2.	Відомості аналітичних даних рахунку 44 „Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)”
	7.3.	Відомості аналітичних даних рахунку 47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів"
8		Відомість позабалансового обліку
		Головна книга
		Реєстр депонованої заробітної плати
		Бухгалтерська довідка
		Аркуш - розшифровка

На підставі даних бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані скласти фінансову звітність. Фінансову звітність підписують керівник та бухгалтер підприємства. Форми фінансової звітності підприємств (крім банків) і порядок їх заповнення встановлюються Міністерством фінансів України за погодженням з Державним комітетом статистики України. Підприємство складає таку фінансову звітність: форма № 1 "Баланс", форма № 2 "Звіт про фінансові результати", форма №3 "Звіт про рух грошових коштів", форма №4 "Звіт про власний капітал", форма №5 "Примітки до річної фінансової звітності".

СП "Галка Лтд" самостійно визначає облікову політику. Визначення облікової політики підприємством означає, у першу чергу, вибір обліку амортизації основних засобів, запасів, розподілу накладних витрат тощо, якщо П(С)БО надають можливість такого вибору.

Наказ про облікову політику підприємства регламентує застосування основні методи і принципи, що застосовуються підприємством при веденні обліку активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів а також основних процесів господарювання.

Облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання і подання фінансової звітності.

Основна її мета - забезпечити одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, необхідні для всіх і користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень.

Підкреслимо, що прямої вимоги саме в наказі затверджувати облікову політику законодавство не встановлює. Однак, однозначно, що це треба зробити у розпорядчому акті. Мінфін у листі від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793 зауважив: "Повноваження власника (власників) підприємства встановлювати облікову політику реалізується через визначення у розпорядчому документі переліку методів оцінки, обліку і процедур, щодо яких нормативно-методична база передбачає більш ніж один їх варіант.

Одноваріантні методи оцінки, обліку і процедур до такого розпорядчого документу включати не доцільно, як імперативні для застосування підприємством норми".

Отже, Наказ (Положення) про облікову політику встановлює (закріплює) обране підприємством правило з декількох, передбачених нормативними документами. Тобто, цей документ не може суперечити діючим бухгалтерським нормативним документам, а покликаний врегулювати питання у яких є право обирати.

Бухгалтерський облік вагомий і в питанні оподаткування: зокрема, платники податку на прибуток базу оподаткування нині визначають виходячи з бухгалтерського фінансового результату плюс/мінус різниці, прописані у ПКУ; скажімо, платники ПДВ при продажі основних засобів зважають на мінімальну базу – не нижче залишкової бухвартості такого об'єкта тощо.

Тому Наказ про облікову політику важливий не лише для облікових цілей, а й для податкових. Адже від вибраного в Наказі варіанту обліку різних ситуацій в кінцевому може залежати і база оподаткування.

Розпорядчий документ складає виконавчий орган управління підприємством і подає на затвердження (погодження) власнику (власникам) (лист Мінфіну від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793). Підстава для такого висновку — ч. 5 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» 16 липня 1999 року № 996-XIV, за якою підприємство самостійно визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства.

У Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства, затверджених наказом Мінфіну від 27.06.2013 р. № 635 (далі — Методрекомендації № 635) зазначено: "Підприємство самостійно на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства, а також зміни до неї".

Тобто, якщо керівник підприємства (директор) уповноважений вирішувати питання облікової політики (а типово в статутних документах прописують серед повноважень керівника «вирішувати всі інші питання діяльності Товариства, за винятком питань, вирішення яких віднесено до компетенції інших органів Товариства»), тож він і затверджує Наказ про облікову політику.

Якщо ж статутними документами, приміром, прописано, що облікову

політику визначають загальні збори учасників, то відповідно саме вони мають "затвердити" Наказ про облікову політику.

У разі внесення до облікової політики змін, що за обсягом охоплюють більшу частину тексту або істотно впливають на її зміст, розпорядчий документ про облікову політику доцільно повністю викласти в новій редакції (лист Мінфіну від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793).

У Наказі про облікову політику наводять принципи, методи і процедури, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш ніж один їх варіант, а також попередні оцінки, які використовуються підприємством з метою розподілу витрат між відповідними звітними періодами. Одноваріантні методи оцінки, обліку і процедур до такого розпорядчого документа включати недоцільно (п. 1.3 р. I Методрекомендацій № 635).

В Наказі про облікову політику (розпорядчому акті) визначають, зокрема:

- методи оцінки вибуття запасів;
- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- методи амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю;
- вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів;
- підходи до переоцінки необоротних активів;
- застосування класу 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291;
- підходи до періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку;
- метод обчислення резерву сумнівних боргів (у разі потреби — спосіб визначення коефіцієнта сумнівності);
- перелік створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- порядок виплат, які здійснюються за рахунок прибутку (для державних і комунальних підприємств);

- порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг;
- сегменти діяльності, пріоритетний вид сегмента, засади ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках;
- перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу;
- перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- порядок визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом;
- дату визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів;
- базу розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу;
- кількісні критерії та якісні ознаки суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності;
- періодичність відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань;
- критерії розмежування об'єктів операційної нерухомості та інвестиційної нерухомості;
- підходи до класифікації пов'язаних сторін;
- дату включення простих акцій, випуск яких зареєстровано, до розрахунку середньорічної кількості простих акцій в обігу;
- дату первісного визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу;
- складання окремого балансу філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами підприємства;
- періодичність та об'єкти проведення інвентаризації;
- визначення одиниці аналітичного обліку запасів;
- спосіб складання звіту про рух грошових коштів.

Згідно з Наказом "Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства" на відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документів, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності доручено головному бухгалтеру а також забезпечення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерської служби (бухгалтерії) на чолі з головним бухгалтером. Бухгалтерський облік на СП "Галка Лтд" ведеться із застосуванням засобів обчислювальної техніки. Для повної та реальної картини здійснюваних операцій та їх результатів, виходячи з потреб управління та аналізу, головний бухгалтер своїм

розпорядженням затверджує додаткову систему субрахунків і регістрів аналітичного обліку (без зміни коду вже затверджених субрахунків). На СП "Галка Лтд" за роздруківку з комп'ютерних програм підписується бухгалтер, який відповідає за складання облікового документа. Після обробки облікові регістри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером з вказанням дати підпису.

СП "Галка Лтд" для узагальнення інформації про витрати підприємства не застосовує бухгалтерські рахунки 8 класу Плану рахунків, використовуючи для цієї мети рахунки розширеного класу 9. Рахунки розподільчого спрямовування (клас 7 та 9) закриваються щомісячно. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності встановлено терміни проведення інвентаризації: товарів та матеріалів на складах – щоквартально станом на 1-е число місяця, наступного за звітним періодом; основних фондів і нематеріальних активів – щорічно станом на 1-е грудня; розрахунків з постачальниками та покупцями – щорічно станом на 1-е грудня; бланків суворої звітності і грошових коштів у касі – щорічно станом на 1-е грудня.

До основних засобів відноситься матеріальні активи, очікуваний термін корисного використання яких більше року і початкова вартість яких більша 20000 грн. При нарахуванні амортизації основних засобів застосовуються норми та методи, передбачені податковим законодавством. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів вважається об'єкт основних засобів. Ліквідаційну вартість основних засобів не розраховується із ціллю амортизації прийняти рівною нулю. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносяться матеріальні активи з очікуваним терміном використання більше одного року. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 % його вартості.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів СП "Галка Лтд" ведеться по групах. При зарахуванні на баланс нематеріальний актив оцінювати за собівартістю відповідно до П(С)БО 8, за кожним нематеріальним активом визначається термін корисного використання. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля. Амортизація нематеріальних активів усіх груп здійснюється прямолінійним методом. Матеріальні активи, з терміном використання менше одного року, незалежно від їх первісної вартості, обліковуються як малоцінні швидкозношувані предмети (МШП).

Одиниця запасів у цілях бухгалтерського обліку вважається їх найменування. Придбані (отримані) запаси зараховується на балансі за собівартістю, визначеною відповідно до П(С)БО 9. Первісна вартість запасів,

виготовлених власними силами, визначається згідно П(С)БО 16. У балансі запаси відображаються за первісною вартістю. Транспортно-заготівельні витрати, пов'язані з придбанням запасів, обліковується на окремому субрахунку з подальшим розподілом. При відпуску запасів у виробництво, їх оцінку здійснюють за методом середньозваженої собівартості, при іншому вибутті – за методом ФІФО.

В наказі "Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства" затверджено перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (рахунок 23): затрати на придбання сировини, матеріалів, напівфабрикатів і комплектуючих, необхідних для виробництва готової продукції; оплата праці основних робітників, відрахування до соціальних фондів обов'язкового страхування; видрати на виправлення браку; амортизація виробничого обладнання; змінні загально виробничі витрати; розподілені постійно загально виробничі витрати.

Затверджено перелік змінних загальновиробничих витрат (рахунок 91): оплата праці працівників, які займаються обслуговуванням обладнання, з урахуванням витрат на їх обов'язкове страхування; витрати на утримання у експлуатацію машин та обладнання, включаючи вартість мастильних та інших матеріалів, необхідних для підтримки обладнання в робочому стані; вартість витраченого палива, енергії, води та інших ресурсів.

Також затверджено перелік постійних загальновиробничих витрат (рахунок 91): витрати на управління виробництвом (оплата праці апарату управління цехами в дільницях, відрахування єдиного соціального внеску, витрати на відрядження персоналу тощо); амортизація основних засобів загально виробничого призначення; витрати на утримання й експлуатацію виробничих приміщень, включаючи витрати на утримання будівлі, споруд та інвентарю виробничих цехів, утримання системи опалення, каналізації, лінії електропередач тощо, витрати на ремонт основних запасів, включаючи вартість використаних матеріалів, заробітну плату працівників і відрахування на обов'язкове страхування; витрати на вдосконалення технологій та організації виробництва; витрати на охорону праці та техніку безпеки, на охорону навколишнього середовища. За основу розподілу загальновиробничих витрат прийнято нараховувати заробітну плату працівників основного виробництва.

Дебіторська заборгованість визнається активом у випадку, якщо існує упевненість в отриманні економічних угод у її погашення. До складу доходів майбутніх періодів включають суми доходів, нарахованих протягом поточного періоду, які будуть визначені в наступних звітних періодах.

СП «Галка Лтд» знаходиться на загальній системі оподаткування і

сплачує згідно Податкового Кодексу України такі основні податки, збори та інші обов'язкові платежі: податок на прибуток – 18 %; податок на додану вартість – 20 %; єдиний соціальний внесок – 22 %; військовий збір – 1,5 %; податок з доходів фізичних осіб; екологічний податок; мито; плату (податок) на землю; збір за першу реєстрацію транспортного засобу.

Сьогодні реалізація успішної податкової політики залежить від багатьох чинників – як внутрішніх, так і зовнішніх. До внутрішніх доцільно віднести: рівень добробуту населення, ступінь фінансування соціальних програм; рівень зайнятості та безробіття населення; стан розвитку економіки; характер нормативно-правового забезпечення; політичну ситуацію в державі. До зовнішніх чинників: міжнародне співробітництво, фінансово-економічні відносини держави з іншими країнами світу.

Підвищення ефективності господарювання в багатьох випадках залежить від обґрунтованості, своєчасності і доцільності управлінських рішень, які приймаються. Все це досягається в процесі аналізу. Але тільки правильно організована робота з аналітичного дослідження результатів господарювання може забезпечити його дієвість і ефективність, ґрунтовно вплинути на хід господарських процесів.

Організація аналітичної роботи на СП «Галка Лтд» сприяє своєчасному виявленню наявних на підприємстві та в його підрозділах резервів і знаходженню шляхів їх реалізації.

Все це вимагає систематичного проведення аналізу в певній послідовності і підвищення його оперативності.

Сформована практика аналізу виробничої і господарської діяльності на СП «Галка Лтд» показує, що він включає певні етапи наведені в таблиці 2.3.

За ступенем охоплення досліджуваних явищ і процесів аналіз на СП «Галка Лтд» може бути повний (загальний) і частковий (локальний).

При повному аналізі вивчають всі сторони виробничої і господарської діяльності СП «Галка Лтд» і його підрозділів. Зазвичай повний аналіз здійснюється по окремих звітних періодах (квартал, рік).

При частковому аналізі вивчаються окремі підрозділи підприємства або окремі сторони діяльності підприємства.

Наприклад, проводиться аналіз реалізації продукції, собівартості продукції, продуктивності праці, використання виробничої потужності, використання сировини і т.д.

Таблиці 2.3

Основні етапи аналітичної роботи на СП «Галка Лтд»

№ з/п	Етапи роботи	Суть роботи
-------	--------------	-------------

1	Складання плану аналітичної роботи	- визначення теми аналізу; - визначення напрямів використання результатів аналізу; - розробка програми, календарного плану і розподіл роботи між виконавцями; - визначення джерел інформації, заповнення її нестачі; - розробка макетів, аналітичних таблиць, методики їх заповнення, способів обробки матеріалів, формування результатів аналізу.
2	Підготовка матеріалів для аналізу	- підбір наявної інформацією, створення додаткових джерел; - перевірка достовірності інформації; - аналітична обробка інформації.
3	Попередні оцінки (характеристики)	- виконання досліджуваних показників за поточний період; - зміна показників в порівнянні з показниками в попередньому періоді; - ступеня використання ресурсів.
4	Аналіз причин динамічних змін і відхилень від бази	- визначення кола взаємодіючих факторів та їх угруповання; - розкриття зв'язків і залежностей між факторами; - елімінування впливу факторів, що не залежать від досліджуваного об'єкта; - кількісний вимір впливу факторів; - оцінка збитку від негативного впливу факторів; - виявлення невикористаних резервів.
5	Підсумкова оцінка і зведений підрахунок резервів	- висновки за результатами аналізу, підсумкова оцінка; - зведений підрахунок резервів і рекомендації щодо їх використання.

При частковому аналізі може застосовуватися цільове (вибіркове) вивчення окремих показників.

Наприклад, замість вивчення собівартості продукції у цілому аналізу піддаються тільки цехові або загальнозаводські витрати або собівартість окремих видів продукції.

СП «Галка Лтд» застосовує для економічного аналізу також планову інформацію, до якої відносяться всі типи планів, які розробляє підприємство (перспективні, оперативні завдання, технологічні катри), а також нормативні матеріали, кошториси та ін. Дана інформація грає роль порівняння і тому дуже важлива для економічного аналізу.

Часом проведення аналізу визначається і коло досліджуваних показників.

Так, поточний щоденний аналіз на СП «Галка Лтд» обмежується невеликим числом показників, використовуваних для оперативного управління виробництвом.

До числа їх належить: обсяг випуску і реалізації продукції, номенклатура і асортимент продукції, якість продукції, відхилення від норм і нормативів витрат на виробництво по заробітній платі, матеріалам і цеховим витрат від плану.

Облік ведеться щодня наростаючим підсумком з початку місяця.

Щоденний аналіз дозволяє своєчасно, активно впливати на хід виробництва.

Ефективність аналітичної роботи знаходиться в безпосередній залежності від своєчасного виявлення резервів і проведення відповідних заходів щодо мобілізації їх.

Проведемо аналіз організації аналітичної роботи на СП "Галка Лтд", для цього розглянемо діяльність спеціально створеного відділу на підприємстві.

Для планування ефективної господарської діяльності в СП "Галка Лтд" створено спеціальний структурний підрозділ – планово-економічний відділ.

Основне призначення відділу – планування виробничо-господарської діяльності на підприємстві, складання різних планів, зокрема бізнес-плану, а також контроль за виконанням планових завдань.

Плануванням на підприємстві займаються заступник директора з економіки та працівники планово-економічного відділу в складі: начальник планово-економічного, економіст вищої категорії.

Частково функції планування покладені на відділ організації праці та заробітної плати в складі: начальник відділу, інженер-нормувальник з контролю за виконаними роботами, інженер-нормувальник 2 категорії. Таким чином, в цілому плануванням в СП "Галка Лтд" займаються 6 осіб.

Економічний аналіз у СП "Галка Лтд" входить в обов'язки не тільки працівників планово-економічного відділу, але й технічних відділів (головного механіка, енергетика, технолога та ін.)

Аналізом займаються також цехові служби, керівники бригад, ділень. Це пояснюється тим, що якою б кваліфікацією не володіли працівники економічних служб, тільки їх силами не може бути глибоко і всебічно проведено аналіз господарської діяльності підприємства.

Тільки спільними зусиллями спільної роботи можна комплексно досліджувати поставлену задачу і знайти найбільш оптимальний варіант її вирішення.

При цьому важливим принципом організації аналітичної роботи є чіткий розподіл обов'язків з проведення аналізу між окремими виконавцями з метою попередження дублювання однієї і тієї ж роботи різними службами, а також з метою більш ефективного використання службового часу фахівців.

У СП "Галка Лтд" такого структурного підрозділу, що займається аналітичною роботою, немає. Проведення аналізу входить в обов'язки планово-економічного відділу, а за підсумками фінансового року даний аналіз проводить головний бухгалтер.

Щомісяця у СП "Галка Лтд" для керівництва підприємства проводиться аналіз техніко- і фінансово-економічних показників, за підсумками якого складається відомість за розробленою на підприємстві формою.

У цій відомості аналізуються такі показники як продуктивність праці, чистий прибуток, рентабельність за чистим прибутком, коефіцієнт використання виробничої потужності.

У СП "Галка Лтд" аналізуються показники за такими основними напрямками:

- аналіз виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг) та факторів їх зміни;
- аналіз собівартості продукції (робіт, послуг);
- аналіз використання матеріальних ресурсів;
- аналіз маркетингової діяльності; аналіз використання персоналу підприємства;
- аналіз фінансових результатів;
- аналіз використання основних засобів.

Крім цього у СП "Галка Лтд" аналізуються статті бухгалтерського балансу, його структура, проводиться розрахунок різних коефіцієнтів.

Крім участі планового відділу в аналітичній роботі підприємства беруть участь і інші відділи підприємства.

Виробничий відділ аналізує виконання плану випуску продукції за обсягом та асортиментом, ритмічність роботи, підвищення якості продукції, впровадження нової техніки і технології, комплексної механізації та автоматизації виробництва, роботу обладнання, витрата нематеріальних ресурсів, тривалість технологічного циклу, комплектність випуску продукції, загальний технічний та організаційний рівень виробництва.

Відділ головного механіка та енергетика вивчає стан експлуатації машин та обладнання, виконання планів-графіків ремонту й модернізації обладнання, якість і собівартість ремонтів, повноту використання обладнання та виробничих потужностей, раціональність споживання енергоресурсів.

Відділ технічного контролю аналізує якість сировини та готової продукції, брак і втрати від шлюбу, рекламації покупців, заходи щодо скорочення браку, підвищенню якості продукції, дотримання технологічної дисципліни і т.д.

Відділ постачання контролює своєчасність і якість матеріально-технічного забезпечення виробництва, виконання плану поставок за обсягом, номенклатурою, строками, якістю, стан і збереження складських запасів, дотримання норм відпуску матеріалів, транспортно-заготівельні витрати та ін.

Відділ збуту вивчає виконання договірних зобов'язань і планів поставок продукції споживачам за обсягом, якістю, термінів, номенклатурі, стан складських запасів і збереження готової продукції.

До аналітичній роботі у СП "Галка Лтд" залучається велике коло

працівників підприємств на громадських засадах.

Така спільна робота з проведення аналізу дозволяє забезпечити його комплексність і головне більш кваліфіковано, глибше вивчити господарську діяльність, її результати, повніше виявити невикористані резерви.

Важливою умовою, від якого залежить дієвість, і ефективність аналізу господарської діяльності є планомірний характер його проведення. Тільки в тому випадку, коли аналітичне дослідження кожного окремого питання господарської діяльності матиме певний сенс, мета і місце в системі вивчення та управління підприємством, аналіз зможе придбати істотну цінність для практики господарювання. Тому на підприємстві вся робота по проведенню аналізу планується. На практиці можуть складатися такі плани:

- комплексний план аналітичної роботи підприємства;
- тематичні плани.

Комплексний план зазвичай складається на один рік. Розробляє його фахівець, якому на підприємстві доручено керівництво аналітичною роботою в цілому. Цей план за змістом являє собою календарне розклад окремих аналітичних досліджень. У ньому, крім цілей і завдань аналізу, перераховуються питання, які мають бути досліджені на протязі року, визначається час для вивчення кожного питання, суб'єкти аналізу, дається схема аналітичного документообігу, термін та адресу надходження кожного документа, його зміст.

При розробці плану обов'язково повинна враховуватися періодичність вивчення важливих проблемних питань, наступність аналізу за окремі періоди часу. У комплексному плані також мають бути передбачені джерела інформації, які можуть використовуватися при аналізі, технічні засоби проведення аналізу. За результатами аналізу розробляються пропозиції, спрямовані на поліпшення результатів господарської діяльності. Тому комплексний план повинен передбачати і організацію проведення контролю за виконанням цих заходів.

Крім комплексного плану, в господарстві можуть складатися і тематичні. Це плани проведення аналізу з комплексних питань, які потребують поглибленого вивчення. У них розглядаються об'єкти, суб'єкти, етапи, терміни проведення аналізу, його виконавці та ін.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності СП «Галка Лтд» за 2019-2020 роки

Традицію львівської кави у наш час активно підтримує кавова фабрика «Галка», яка виробляє каву на різні смаки.

Торгова марка львівської кави відома сьогодні далеко за межами України, а висока якість її підтверджена почесним атестатом лабораторії

Herbert V. Shuster, Inc (США). Кадова продукція СП «Галка Лтд» відзначена багатьма відомими міжнародними організаціями з перевірки якості.

Львівська кадова фабрика розпочала своє існування у грудні 1932 року, як «Львівська кооперативна фабрика домішок до кави «Суспільний промисл». Вона була заснована українськими приватними службовцями за сприяння міського товариства «Супруга» та розміщувалася в будинку філії «Просвіти» за адресою вул. Богданівка, 30.

СП "Галка Лтд", яке далі іменується "Товариство", створено на засадах угоди між фізичними та юридичною особами (надалі Установчий договір), які є засновниками Товариства, а з моменту його державної реєстрації стають його учасниками і іменуються далі "Учасники". Товариство знаходиться: УКРАЇНА, 79019, м. Львів, вул. Заповітна, 1.

Повна назва Товариства:

- українською мовою — СП «Галка Лтд»
- англійською мовою — Limited liability company «Galca Max».

Скорочена назва Товариства:

- українською мовою — СП «Галка Лтд»
- англійською мовою — LLC «Galca Max».

Офіційна мова Товариства — українська. Товариство діє на принципах повного господарського розрахунку, самоокупності та самофінансування, несе фінансову і майнову відповідальність за результати своєї господарської діяльності, а також виконання взятих на себе зобов'язань перед засновниками, партнерами згідно укладених договорів, контрактів, перед бюджетом, а також найманими працівниками.

Держава не відповідає за зобов'язаннями Товариства, а Товариство — за зобов'язаннями Держави.

У своїй діяльності Товариство керується чинним законодавством, України, Установчим договором, даним Статутом та іншими внутрішніми нормативними документами Товариства

Товариство діє на підставі Статуту, Установчого договору і відповідно з Законами України:

- "Про господарські товариства",
- "Про власність",
- "Про зовнішньоекономічну діяльність".

Товариство створене з метою отримання ним та учасниками прибутку від підприємницької діяльності.

Для врегулювання відносин Учасників з Товариством та/або між собою та/або третіми особами встановлення порядку організації діяльності Товариства, його органів управління, їх функціонування, порядку внутрішньої

звітності, конкретизації та тлумачення положень даного Статуту, а також врегулювання інших питань, не регламентованих даним Статутом та/або і Установчим договором, Товариство приймає внутрішні документи Товариства.

Організаційна структура СП «Галка Лтд» подана на рис.2.1. Очолює підприємство генеральний директор.

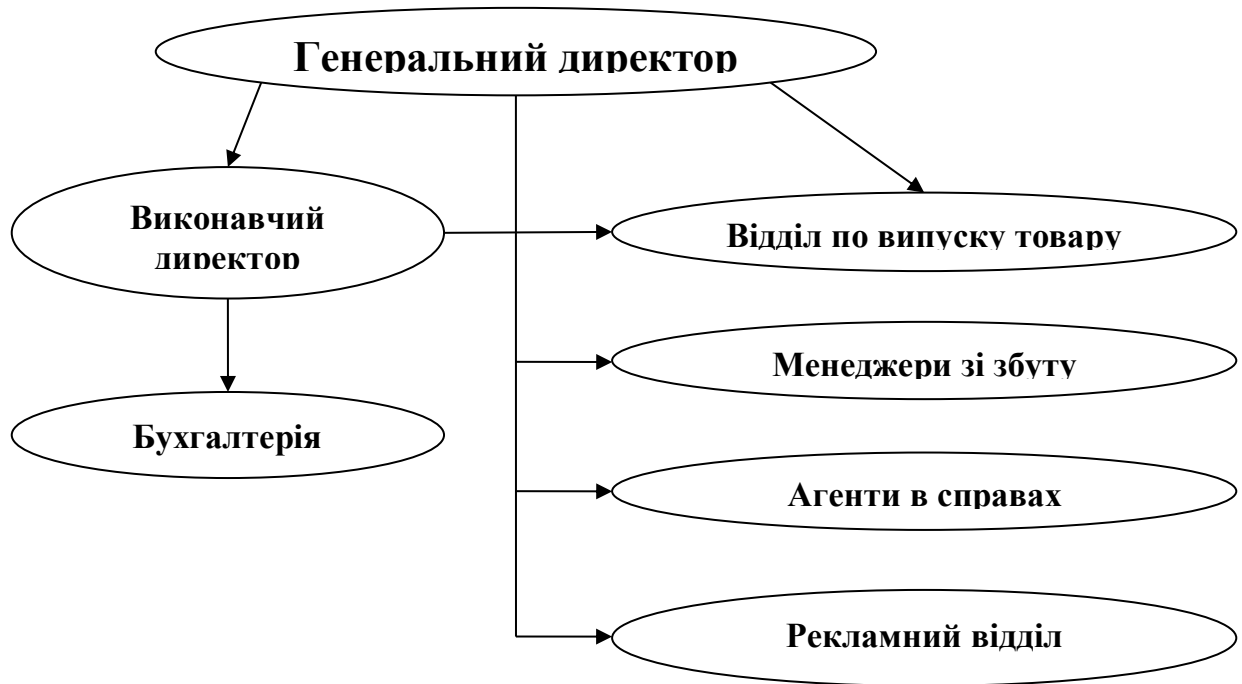

Рис.2.1. Схема управління СП «Галка Лтд»

Товариство є юридичною особою від дня його державної реєстрації.

Товариство володіє відокремленим майном, має самостійний баланс, поточні рахунки в банках України та в іноземних банках, якщо це дозволено відповідним законодавством, знаки для товарів та послуг, печатку та штампи з необхідними реквізитами, фірмовий бланк від свого імені набуває майнові та особисті немайнові права, несе обов'язки, може бути позивачем і відповідачем в суді, господарському (арбітражному) та третейському суді і здійснює підприємницьку діяльність, що (відповідає предмету його діяльності та меті його створення, передбаченим установчими документами.

Предметом діяльності Товариства є:

- Виробництво кави.
- Торговельна діяльність у сфері оптової, роздрібної торгівлі та громадського харчування щодо, реалізації продовольчих і непродовольчих товарів.
- Надання послуг по громадському харчуванню населення, відкриття мережі магазинів, кафе, ресторанів, виїзних точок громадського харчування, реалізація через них /кулінарних та кондитерських виробів.

- Купівля і продаж нерухомості та землі, орендні, в т.ч. лізингові операції.
- Розробка та реалізація проектів інвестицій, представництво інтересів вітчизняних та зарубіжних фірм.
- Надання комерційних, посередницьких, інформаційних, консультаційних, маркетингових послуг юридичним та фізичним особам. Організація, та проведенні рекламних акцій, виготовлення рекламної продукції, посередницькі та консалтингові послуги.
- Надання юридичної допомоги юридичним та фізичним особам.
- Надання послуг на основі консигнаційних угод, створення та експлуатація консигнаційних складів, консигнаційна торгівля.
- Ремонтні, проектні, будівельно-монтажні, пусконаладжувальні, реконструкційні та реставраційні роботи.
- Придбання авторських прав, "НОУ-ХАУ", інноваційна діяльність.
- Надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.
- Оптова, роздрібна торгівля тютюновими виробами та /або алкогольними напоями.
- Здійснення всіх видів зовнішньоекономічної діяльності передбачених Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність".
- Здійснення іншої не забороненої законом діяльності з метою отримання прибутку.

Товариство здійснює вільний вибір видів підприємницької діяльності, самостійно формує програми діяльності, вибирає постачальників та споживачів продукції, робіт і послуг, встановлює ціни відповідно до чинного законодавства. Для здійснення підприємницької діяльності Товариство залучає і використовує матеріально - технічні, фінансові, трудові та інші види ресурсів, використання яких не заборонено чинним законодавством.

У зв'язку з цим Товариство має право продавати, передавати безкоштовно, обмінювати, передавати в оренду (лізинг) юридичним та фізичним особам засоби виробництва та інші матеріальні цінності, використовувати та відчужувати їх іншим особам, якщо це не суперечить чинному законодавству України та цьому Статуту.

Товариство має право у встановленому чинним законодавством порядку:

- укладати угоди (договори, контракти), зокрема, угоди купівлі-продажу, підяду, страхування майна, перевезень, зберігання, доручення і комісії тощо;

- засновувати об'єднання та брати участь в об'єднаннях з іншими суб'єктами підприємницької діяльності;

- випускати цінні папери;
- чинити інші дії, що не суперечать чинному законодавству.

Управління Товариством здійснюють:

- вищий орган Товариства;
- Дирекція Товариства.

Збори учасників Товариства є вищим органом Товариства. Чергові Збори учасників Товариства скликаються в міру необхідності, але не рідше двох раз на рік Головою Товариства у відповідності до рішення Дирекції Товариства. Всі інші збори визнаються позачерговими і їх кількість не обмежена.

Позачергові Збори учасників Товариства скликаються у разі неплатоспроможності Товариства, на вимогу учасників Товариства, які володіють у сукупності більш як 20% голосів, а також на вимогу Дирекції та/або Ревізійної Комісії Товариства, у будь-який час і з будь-якого приводу, коли виникає ,загроза значного, скорочення Статутного фонду Товариства, коли виникає загроза значного скорочення кількості учасників Товариства, і в будь-якому іншому випадку, якщо цього вимагають інтереси Товариства в цілому. Позачергові Збори учасників Товариства проводяться в порядку визначеному дії проведення чергових Зборів.

Збори учасників вважаються повноважними; якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 60 відсотками голосів. Рішення з питань порядку денного приймаються простою більшістю голосів, крім випадків прийняття рішення по питаннях, вказаних в п.п.1/2, 9 ст.11.3 (кваліфікована, більшість).

До компетенції Зборів учасників Товариства відносяться:

- визначення основних напрямків діяльності Товариства, затвердження його планів та звіти про їх виконання;
- встановлення розміру, форми і порядку внесення учасниками додаткових вкладів;
- вирішення питання про придбання товариством частки учасника;
- виключення учасника з товариства;
- внесення змін та доповнень до Статуту, викладення його в новій редакції;
- обрання та відкликання Дирекції, Голови і членів Ревізійної Комісії Товариства;
- затвердження річних результатів діяльності Товариства, в тому числі

його дочірніх підприємств,

- затвердження звітів і висновків Ревізійної Комісії, порядку розподілу прибутків;
- визначення порядку покриття збитків;
- створення, реорганізації та ліквідація дочірніх підприємств, філій та представництв, затвердження їх статутів та положень;
- винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності посадових та інших осіб Товариства;
- затвердження внутрішніх документів Товариства;
- укладення Договорів (угод) застави майна Товариства та /або угод вартість яких перевищує 25% Статутного, фонду Товариства;
- прийняття рішення про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу;
- обрання голови Товариства;
- вищий орган Товариства може розглядати інші питання діяльності Товариства.

СП «Галка Лтд» є юридичною особою від дня його державної реєстрації. Товариство володіє відокремленим майном, має самостійний баланс, поточні рахунки в банках України та в іноземних банках, знаки до товарів та послуг, печатку та штампи з необхідними реквізитами та фірмовий бланк.

Вартість обладнання, встановленого на заводі (обладнання данської фірми), та пусконаладжувальних робіт становить 6 мільйонів гривень. 50% коштів для проведення встановлених робіт були отримані у КБ «Надра» як довготривалий кредит, решту 50% позики надала польська фірма «Полонина». Початкова потужність виробництва - 10 тонн кави на місяць, а максимальна - 30 тонн.

СП «Галка ЛТД» спеціалізується на переробці кави і виготовленні каво замінників зі злакових культур. 1993 року підприємство перетворилося на ЗАТ, 1994 року утворило СП з фірмою E.D.&F. Man Coffee Limited. Партнер «Галки Макс» - один з найбільших каво виробників Європи. 21 грудня 2005 року у Львові СП «Галка ЛТД» запустило завод «Галка-Макс», де перше в Україні під торговою маркою Freeze dried вироблятимуть сублимовану каву. Ця кава є різновидом розчинної, але готується способом, який краще зберігає ароматичні та смакові властивості.

Проектна потужність кавової частини підприємства дозволяє виробляти 30 т кави на місяць.

Своїми конкурентами на цьому ринку підприємство бачить закордонних виробників. СП «Галка Лтд» наступного року має намір завоювати 5% ринку

цієї кави в Україні. 90% українського ринку сублімованої кави належить продукції:

- Nestle;
- Jacobs;
- Tchibo.

Вже понад 20 років на світовому ринку продається ця кава. В Європі сублімована кава дорога, але дуже популярна, - займає ~2/3 ринку розчинної кави.

А оскільки в Україні сектор сублімованої кави ще не зовсім сформований (наразі, заповнено лише 20-30% ринку розчинної кави), то керівництво СП «Галка ЛТД» вирішило створити власне виробництво.

Перед початком будівельних та монтажних робіт «Галка-Макс» ініціювала розробку стандартів на нову кавову продукцію, а власне, таку, як сублімована кава, капучино, кава лате, кава в вакуумній упаковці, тощо. Перелік продуктів у старому державному стандарті потребував розширення і доповнення, адже його формували дуже давно. Обладнання датської фірми Atlas, та реконструкція виробничого приміщення коштували близько п'яти мільйонів гривень.

Для виробництва обладнання сублімованої кави виготовлене у Данії. Воно і нове, і не нове водночас - свого часу було куплене одним радянським підприємством, але не використовувалося. Виготовлене з нержавіючої сталі обладнання фактично нове але автоматика застаріла, тому інженерам довелося її удосконалювати - додавати сучасні контролери.

Процес виготовлення сублімованої кави починається із заморожування кавового екстракту, виробленого на СП «Галка ЛтД» На спеціальному барабанному фрезері, температура якого не перевищує – 42 °С, рідкий екстракт заморожується до твердого стану. Замерзлий екстракт сколюється з барабана і через гранулятор - подрібнювач, вже у вигляді гранул, попадає в бункер, з якого розкладається на лотки: конвеєр підсуває порожні лотки до виходу з накопичувального бункера, і магнітний вібратор струшує гранули на лоток. Між лотком і бункером встановлене сито, яке відсіює гранули завеликого розміру. Все це відбувається в ізотермічній камері, де підтримується температура не вище – 40 °С .

В наступному приміщенні розташоване серце виробництва - сублімаційна сушарка. Лотки по конвеєру подаються в камеру сушарки, яка закривається і з неї відкачується повітря - створюється вакуум. При певному рівні вакууму (тиск нижче 6 мбар) вода може бути або льодом, або парою. В сушильній камері власне створюються такі умови, що вода випаровується з гранул, які так і залишаються з твердими частками.

Один вихід сублімаційної сушарки після 20 годин сушіння складає близько 400 кг розчинної кави. Проектна потужність 120 тонн на рік. Кава фасується у скляні банки місткістю 100г, а також бляшанки місткістю 75 г. Нині сублімована кава СП «Галка ЛТД» має дещо незвичний світло-кремовий колір, що трохи відрізняє її з поміж аналогічної продукції інших виробників. Технологи пояснюють це надзвичайно м'якими режимами сушіння, які застосовують для кращого збереження всіх чудових властивостей кави, що зробили її улюбленим напоєм багатьох людей протягом сторіч.

Працює завод у чотири зміни. Частина робітників - з колишнього вин заводу, на території якого розташована СП «Галка ЛТД». Працівники компресорного цеху закінчили спеціальні курси і отримали сертифікати. Керування технологічним процесом цілком автоматизовано і здійснюється оператором з робочого пульта.

Продуктивність заводу залежить від розміру сушильної камери, - якщо процес швидко налагодиться, можна буде встановити ще одну, і тоді обсяг виробництва кави зросте.

За підрахунками економістів, нове виробництво має окупитися протягом 5 років.

«Галка Лтд» випустила новий вид продукції - каву смажену мелену «Еспрессо КРЕМА» ТМ «Бенк оф Кофі».

Смажена мелена кава «Еспрессо КРЕМА» виготовлена із відбіркою південноамериканської арабіки, африканської та індійської робусти, очищеної вологим способом.

Ледь відчутний вершковий аромат та ніжний смак створюють неповторний букет у кавовій чашці.

«Галка Лтд» пропонує нову елітну каву в зернах Нікарагуа Maragogipe. Ця кава вперше була введена в Бразилії поблизу міста Марагоджип, відрізняється надзвичайно крупними зернами. Низька кислотність, збалансований смак та хороший аромат задовольнить найвибагливіших гурманів. Придбати цю каву Ви можете у спеціалізованих точках продажу ТМ «Галка-Макс».

СП «Галка Лтд» з дозволу та за технологією компанії «Бенк оф Коффі Юкрейн» випускає нову продукцію - Каву натуральну розчинну «ARABICA 100%» ТМ «Bank of Coffee». При створенні цього продукту компанія керувалась принципом максимального відтворення справжнього смаку натурального кавового зерна. Саме тому було обране виробництво розчинної кави у формі порошку, без додаткової технологічної обробки. Поєднання декількох сортів арабіки з Африки та Латинської Америки, надає приготовленому напою неповторний смак насолоди та вишуканий аромат

сонячного проміння.

На лінії СП «Галка Лтд» розпочалося виробництво нової продукції ТМ «Bank Coffee»:

- кави натуральної меленої «Еспрессо ГОЛД», на замовлення ТЗОВ «Бенк Кофі Юкрейн». «Еспрессо ГОЛД» - справжнє еспрессо преміум - класу, яке складається із суміші відбірної південноамериканської, африканської та індійської арабіки, очищеної вологим способом. Це еспрессо створене для любителів вишуканого та ексклюзивного смаку. Витончений аромат і ледь вловимий вишневий після смак надає цій каві справжньої королівської шляхетності.

- кави натуральної меленої «Еспрессо апельсин» на замовлення ТЗОВ «Бенк оф і Юкрейн». «Еспрессо апельсин» - справжнє еспрессо з яскравим смаком та свіжі ароматом апельсину, обов'язково знайде позитивні відгуки в шанувальників неординарних та сучасних смаків. Позитивні результати співпраці двох компаній дозволяє створювати все більше нових продуктів, які успішно знаходять своє місце на кавовому ринку України.

Провівши незалежну дегустацію цього еспрессо, швейцарські експерти, високо оцінили технологічні можливості виробництва та якісний рівень підготовки спеціалістів СП «Галка Лтд».

«Галка Лтд» розпочало виробництво розчинної кави «ГАЛКА» у новому, пакеті 200г. Збільшене упакування дасть можливість заощаджувати до 2 грн. та не хвилюватись про те, що кава швидко закінчиться.

Розширення асортименту Керівництво швейцарської компанії «Bank of Coffee Ukraine» (українське представництво) позитивно оцінило результати року і прийняло рішення про розширення свого асортименту меленої кави.

Незабаром на лінії «Галка Лтд» розпочнеться виробництво нової продукції ТМ «Bank of Coffee». Раніше, «Галка Лтд» визнано переможцем тендеру на виробництво кави натуральної меленої "Espresso Classic" в Україні.

Нове упакування «Галка Лтд» розпочало випуск продукції у новому виді упакування - одноразових стіках. В стіки вагою 18г фасується кава з вершками:

- Латте класичне,
- Латте зі смаком карамелі,
- Латте зі смаком крем – тофі
- Латте зі смаком тірамісу.

В одноразові стіки вагою 2г фасується розчинна кава «Галка-Макс» та сублімована кава «Freeze-Dried». Нове упакування є економічним та зручним, вміщає одноразову оптимальну порцію продукту та не займає місця на домашній полиці.

Переможцем тендеру на виробництво кави натуральної меленої «Espresso Classic» ТМ «Bank of Coffee» визнано СП «Галка Лтд».

Швейцарська компанія «Бенк оф кофі Юврейн» (українське представництво) оголосила тендер на виробництво кави натуральної меленої в СНД. За результатами тендеру офіційно визнано переможцем СП «Галка Лтд» Кава «Espresso Classic» буде виготовлятися за ексклюзивною швейцарською технологією та випускатися у двох видах фасувань - пакет 75г та вакуумний пакет 250г.

Розглядаючи діяльність СП «Галка Лтд» за 2019-2020 рр., перш за все, потрібно проаналізувати основні техніко-економічні показники, для того, щоб знати реальну картину розвитку підприємства та його подальші перспективи.

Системний комплексний аналіз діяльності СП «Галка Лтд» дозволить зайняти підприємству свою нішу на ринку, створити незалежний імідж та накреслити перспективи розвитку. Результати такого аналізу нададуть можливість виробити рекомендації щодо прийняття правильних управлінських рішень спрямованих на підвищення конкурентоспроможності підприємства. Ефективність організації проведення економічного аналізу багато в чому залежить від наявності інформації, її обсягів, можливостей оперативного отримання, достовірності.

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — дані взято зі Звіту про фінансові результати діяльності підприємства за 2019-2020 роки, представлено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Чистий дохід СП «Галка Лтд», тис. грн.

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+, -)
1	Чистий дохід	тис. грн	590366	630308	39942
2	Інші операційні доходи	тис. грн	38134	40148	2014
3	Інші фінансові доходи	тис. грн	3716	3468	-248
4	Інші доходи	тис. грн	-	-	-

Проаналізувавши даний показник, необхідно зазначити, що протягом двох років даний показник зростає. У 2020 р. виручка зросла на 39942 тис. грн. Основною причиною зростання виручки від реалізації є те, що розширились ринки збуту та збільшилися обсяги виробництва продукції СП «Галка Лтд». Інші операційні доходи у 2020 р. збільшилися на 2014 тис.грн. порівняно із 2019 р. Інші фінансові доходи зменшилися у 2020 р. на 248 тис.грн. Інший дохід, як у 2019 р. так і у 2020 році не було.

Поточні витрати, які пов'язані з операційною діяльністю СП «Галка Лтд», групують за економічними елементами. Групування витрат за економічними елементами відображає склад витрат відповідно до їхньої

економічної сутності і передбачає облік всіх поточних витрат.

Економічні елементи операційних витрат утворюють:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- амортизаційні відрахування;
- відрахування на соціальні заходи (соціальне страхування);
- інші операційні витрати.

В таблиці 2.5. ми аналізуємо та робимо висновки щодо діяльності СП «Галка Лтд». Ми бачимо збільшення матеріальних затрат на 1089 тис. грн. в 2020 році в порівнянні з 2019 роком. Також ми бачимо збільшення витрат на оплату праці на 6782 тис. грн. Відрахування на соціальні заходи збільшилися на 1480 тис. грн. Амортизація у 2020 році також збільшилася на 829 тис. грн. Зменшення інших операційних витрат з 84861 тис. грн. у 2019 році до 81884 тис. грн. у 2020 році.

Таблиця 2.5

Витрати СП «Галка Лтд», тис. грн.

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+,-)
1	Матеріальні витрати	тис. грн	265252	279034	13782
2	Витрати на оплату праці	тис. грн	50855	57637	6782
3	Відрахування на соціальні заходи	тис. грн	9244	10724	1480
4	Амортизація	тис. грн	12019	12848	829
5	Інші операційні витрати	тис. грн	84861	81884	-2977

Економічним позитивним підсумком виробничо - фінансової діяльності СП «Галка Лтд» є прибуток. Прибуток — це джерело розвитку виробництва, створюється витратами додаткової праці, а тому він є надлишком вартості над витратами виробництва. З соціального погляду прибуток розглядається як джерело зростання багатства власника підприємства, тому його сприймають як плату за ризик і виконання функцій головного організатора виробництва.

Прибуток характеризує ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою та інвестиційною. Він становить основи економічного розвитку СП «Галка Лтд» і зміцнення його фінансових відносин з партнерами.

Окрім цього, прибуток є основним джерелом фінансування витрат на виробничий і соціальний розвиток СП «Галка Лтд».

Прибуток, розглядається як надлишок загального доходу підприємства над доходом, що покриває всі витрати виробництва. Відмінність між першим

і другим поняттям прибутку полягає в тому, що першому випадку його походження пояснюють на основі трудової теорії вартості, а в другому — ринкової кон'юнктури, закону попиту і пропозиції. Тому цей надлишок вартості розглядають як плату за працю власника засобів виробництва, його дохід, який він може використати на власний розсуд. Але якби прибуток був платою за працю, то доходи виробників і власників засобів виробництва були б більш-менш однакові. Насправді вони значно різняться, і цю різницю трактують як плату за підприємницькі здібності.

Якщо в економічному аспекті прибуток є такою ж складовою частиною процесу відтворення, як і витрати виробництва, то в соціальному — він є генератором капіталістичної економіки.

Саме прибуток спонукає підприємця здійснювати виробництво, впроваджувати нову техніку і технологію, економити матеріальні і трудові ресурси тощо. Крім того, для отримання максимальних прибутків використовуються і неекономічні методи, зокрема штучне підвищення цін через монополізацію ринку, демпінг тощо.

Щоб уникнути негативних наслідків гонитви за максимальними прибутками, необхідно сприймати їх передусім як джерело розвитку суспільного виробництва, в тому числі. матеріальні стимули цього розвитку, а не лише як засіб самозбагачення.

Відношення вартості випущеної продукції у вартісному виразі до середньорічної вартості основних виробничих фондів це — фондівіддача. Вона виражає ефективність використання засобів праці, тобто показує, скільки виробляється готової продукції на одиницю основних виробничих фондів.

Для характеристики повної фондівіддачі нерідко її розраховують як відношення валового продукту до всіх виробничих фондів. Для цього визначають середньорічну вартість основних і оборотних виробничих фондів (їхню загальну вартість на початок і кінець року ділять на 2, або їхню вартість по місяцях ділять на 12). В окремих випадках, коли випущена продукція (виконані роботи) є однорідними, фондівіддачу можна визначати і в натуральному виразі.

Фондомісткість — це показник, зворотний фондівіддачі, який показує величину вартості основних фондів, що припадає на одиницю продукції, випущену підприємством. Даний показник служить для визначення ефективності використання основних фондів організації.

Фондовіддача виробництва — показник, що характеризує потребу в основних виробничих фондах для забезпечення виробництва одиниці продукції або виконання одиниці обсягу робіт як відношення вартості основних виробничих фондів підприємства до вартості валової продукції, що

виробляється за рік.

Фондоозброєність — вартість основних виробничих фондів, що припадає на одного працівника. Обчислюється діленням середньорічної вартості основних фондів на кількість працівників. Це показник оснащеності праці виробничими основними фондами. Визначається відношенням середньорічної балансової вартості виробничих основних фондів до середньооблікової чисельності робітників або працівників.

З табл. 2.6 видно, що фондівіддача основних виробничих засобів збільшилась на 3 коп., а фондомісткість зменшилась на 1 коп., що свідчить про незначне покращення ефективності використання основних засобів у СП «Галка Лтд».

Необхідною умовою ефективного функціонування підприємства є наявність оптимальної структури оборотних активів (засобів).

Таблиця 2.6

Показники використання основних виробничих засобів
у СП «Галка Лтд»

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+, -)
1	Обсяг реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	590366	630308	+39942
2	Середньорічна вартість ОВЗ	тис. грн.	158005	166970	+8965
3	Середньооблікова чисельність працюючих	осіб	272	262	-10
4	Фондовіддача	грн./грн.	3,74	3,77	+0,03
5	Фондомісткість	грн./грн.	0,27	0,26	-0,01
6	Фондоозброєність працюючих	тис.грн./особу	580,9	637,3	+56,4

Динаміку показників ефективності використання оборотних засобів підприємства представимо у табл. 2.7.

Ефективність використання оборотних активів підприємства характеризують такі показники, як:

- коефіцієнт оборотності — відношення обсягу реалізованої за певний період продукції до середньорічної вартості оборотних активів;
- коефіцієнт завантаження — відношення середньорічної вартості оборотних активів до обсягу реалізованої за певний період продукції;
- тривалість одного обороту:

$$T_p = \frac{360}{K_p}, \quad (2.1)$$

де T_p — тривалість обертання оборотних активів протягом року;
 K_p — коефіцієнт оборотності оборотних активів за рік.

Дані табл. 2.7 дозволяють зробити такі висновки: коефіцієнт оборотності збільшився з 3,1 у 2019 році до 3,3 у 2020 році, коефіцієнт завантаження залишився незмінним на рівні 0,3 у 2019- 2020 роках.

Таблиця 2.7

Показники ефективності використання оборотних активів
у СП «Галка Лтд»

Показники	Роки		Відхилення 2020 р. від 2019 р.	
	2019	2020	абсолютне	відносне, %
Обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	590366	630308	+39942	7
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	189176	191106	+1930	1
Коефіцієнт оборотності	3,1	3,3	+0,2	6
Коефіцієнт завантаження	0,3	0,3	0,0	0
Число днів в аналізованому періоді (році), дні	360	360	0	0
Тривалість обороту, дні	116	109	-7	-6

Наявність тенденцій щодо збільшення коефіцієнта оборотності (зменшення коефіцієнта завантаження) та зменшення тривалості обороту оборотних активів СП «Галка Лтд» свідчить про покращення ефективності їх використання.

Найбільш активним і вирішальним фактором виробництва є фактор живої праці – трудові ресурси, кадровий потенціал та ефективність його використання. Саме від забезпечення підприємства кваліфікованими кадрами, раціонального їх використання залежать організаційно-технічний рівень виробництва, його фінансова стабільність, усі економічні показники діяльності.

Найважливішим якісним показником використання трудових ресурсів підприємства і головним фактором зростання обсягів виробництва продукції є продуктивність праці.

Достатня забезпеченість підприємства працівниками, що мають необхідні знання та навички, раціональне використання їх, високий рівень продуктивності праці мають велике значення для збільшення обсягів продукції і підвищення ефективності виробництва.

Зокрема, від забезпеченості підприємства персоналом та ефективності його використання залежать обсяг і вчасність виконання робіт, ступінь використання устаткування, машин, механізмів і як результат — обсяг виробництва продукції, її собівартість, прибуток та інші економічні показники.

Продуктивність праці визначається шляхом ділення доходу (виручки) від реалізації на середньооблікову чисельність працівників.

Показниками ефективності використання фонду оплати праці є затратомісткість і затратовіддача.

Затратомісткість визначається відношенням фонду оплати праці до доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Затратовіддача є зворотнім показником до показника затрато місткості і розраховується як відношення доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до фонду оплати праці.

Показники для аналізу ефективності використання трудових ресурсів досліджуваного підприємства представимо у табл.2.8.

Таблиця 2.8

Показники ефективності використання трудових ресурсів
у СП «Галка Лтд»

Показники	Роки		Відхилення, (+, -)
	2019	2020	
1. Обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	590366	630308	+39942
2. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	47935	54878	+6943
3. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	272	262	+10
4. Продуктивність праці, тис. грн./особу	2170	2406	+236
5. Фонд оплати праці працівників, тис. грн.	50855	57637	+6782
6. Середньомісячна заробітна плата працівника, грн.	15581	18332	+2751
7. Затратомісткість, тис. грн.	0,09	0,09	0
8. Затратовіддача, тис. грн.	11,6	10,9	-0,7

Зростання продуктивності праці з 2170 тис. грн./особу у 2019 році до 2406 тис. грн./особу у 2020 році свідчить про ефективне використання трудових ресурсів на підприємстві.

Економічним позитивним підсумком виробничо – фінансової діяльності СП «Галка Лтд» є прибуток.

Валовий прибуток — загальна сума прибутку отримана підприємством від підприємницької діяльності. Визначається як різниця між чистим доходом і собівартістю цієї продукції. Оскільки продукція, використана у внутрішньогоспо-дарському обороті, оцінюється за собівартістю, то прибуток від неї не одержують. Тому величина прибутку, визначена на основі товарної продукції, збігається з величиною прибутку, визначеною на основі валової продукції, оціненої за фактичними цінами її реалізації. З суми валового

прибутку підприємство сплачує податки, відсотки за кредити, ренту, штрафи тощо. З вирахуванням цих витрат у розпорядженні підприємства залишається чистий прибуток, який використовують для розширення виробництва (фонд нагромадження), утворення фондів матеріального стимулювання, страхових і резервних фондів та ін.

Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків).

Таблиця 2.9

Динаміка прибутку СП «Галка Лтд», тис. грн.

№ з/п	Показник	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+, -)
1	Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток)	163073	159259	-3814
2	Прибуток від операційної діяльності	75174	80992	+5818
3	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	58718	66577	+7859
4	Чистий прибуток (збиток)	47935	54878	+6943

Проаналізувавши табл. 2.9 ми бачимо, що найбільшу абсолютну суму має валовий прибуток, в 2020 році він зменшився на 3814 тис. грн. Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування збільшився на 7859 тис. грн.. В результаті чистий прибуток у 2020 році становив 54878 тис. грн., що на 6943 тис. грн. більше, ніж у 2019 році.

Таблиця 2.10

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності СП «Галка Лтд»

№ з/п	Показник	Одиниці виміру	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4	5	6
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт)	тис. грн.	590366	630308	+39942
2	Середньооблікова чисельність працюючих	осіб	272	262	-10
3	Середньорічний виробіток одного працюючого	тис. грн./особу	2170	2406	+236
4	Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн.	158005	166970	+8965

5	Фондовіддача	грн./грн.	3,74	3,77	+0,03
6	Фондомісткість	грн./грн.	0,27	0,26	-0,01
7	Фондоозброєність	тис.грн./ос.	580,9	637,3	+56,4
8	Собівартість реалізованої продукції (товарів)	тис.грн.	427293	471049	+43756
9	В т.ч. прямі матеріальні затрати	тис.грн.	422231	442127	+19896
10	Частка прямих матеріальних витрат в собівартості	%	98,8	93,9	-4,9
11	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	коп.	0,77	0,70	-0,07
12	Фонд оплати праці	тис.грн.	50855	57637	+6782
13	Середньомісячна заробітна плата працюючих	грн.	15581	18332	+2751
14	Валовий прибуток	тис.грн.	163073	159259	-3814
15	Податок на прибуток	тис.грн.	10783	11699	+916
16	Чистий прибуток (збиток)	тис.грн.	47935	54878	+6943
17	Власний капітал	тис.грн.	227283	254161	+26878
18	Рентабельність реалізованої продукції	%	8,1	8,7	0,6

В таблиці 2.10. аналізуємо та робимо висновки щодо діяльності СП «Галка Лтд». Ми бачимо збільшення собівартості на 43756 тис. грн. в 2020 році в порівнянні з 2019 роком. Також ми бачимо збільшення прямих матеріальних витрат, в 2019 році становили 422231 тис. грн., а в 2020 році 442127 тис. грн. Збільшення рентабельності реалізованої продукції з 8,1 % у 2019 році до 8,7 % у 2020 році зумовлено зменшенням витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 7 коп.

Показники рентабельності повніше, ніж прибуток характеризують результати господарювання, тому що їхня величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Їх використовують для оцінювання діяльності підприємства і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

2.3. Теоретичні основи та практичний аналіз основних засобів

Аналіз стану та ефективності використання основних засобів підприємства передбачає проведення наступної аналітичної роботи. На першому етапі аналізу визначається загальний обсяг основних засобів підприємства у вартісному вимірі та вивчається динаміка обсягу основних засобів порівняно з попереднім. На другому етапі аналізу вивчається склад основних засобів і динаміка окремих видів (об'єктів) та груп основних засобів. В процесі аналізу основні засоби групують за ознаками класифікації.

Наступним етапом аналізу є аналіз ступеня зносу основних засобів. Ступінь зносу основних засобів характеризує їх вік та можливість

подальшого використання. Інтенсивність відновлення основних засобів характеризує інтенсивність введення в дію нових основних засобів.

Останнім етапом аналізу основних засобів є аналіз ефективності використання основних засобів. Ступінь вирішення цього завдання оцінюється шляхом порівняння з підприємствами-аналогами системи показників ефективності використання основних засобів. Основним завданням аналізу наявності та ефективності використання основних засобів:

- визначити забезпеченість підприємства та його структурних підрозділів основними засобами і рівень використання їх за узагальнюючими й окремими показниками;
- встановити причини зміни їхнього рівня;
- розрахувати вплив використання основних засобів на обсяг виробництва продукції та інші показники;
- вивчити ступінь використання виробничої потужності підприємства й обладнання;
- виявити резерв підвищення інтенсивності й ефективності використання основних засобів.

Для оцінювання резервів підвищення ефективності основних фондів необхідно, насамперед, знати реальний рівень використання основних фондів й конкретні можливості його підвищення.

Поліпшення використання діючих основних засобів підприємств, у тому числі знову введених в експлуатацію, може бути досягнуте завдяки:

- підвищенню інтенсивності використання виробничих потужностей і основних засобів;
- підвищенню екстенсивності їхнього навантаження.

Інтенсивність використання основних засобів підвищується:

- шляхом удосконалювання технологічних процесів;
- організації безперервно-потокowego виробництва на базі оптимальної концентрації виробництва однорідної продукції;
- вибору сировини, її підготування до виробництва відповідно до вимог заданої технології і якості продукції, що виробляється;
- ліквідації штурмівщини і забезпечення рівномірної, ритмічної роботи підприємств, цехів і виробничих ділянок, проведення ряду інших заходів, що дозволяють підвищити швидкість обробки предметів праці і забезпечити збільшення виробництва продукції в одиницю часу, на устаткування або на 1 кв. м виробничої площі.

Поліпшення екстенсивного використання основних фондів припускає, з одного боку, збільшення часу роботи діючого устаткування в календарний

період (протягом зміни, доби, місяця, кварталу, року) і з іншого боку, збільшення кількості і питомої ваги діючого устаткування в складі всього устаткування, наявного на підприємстві й у його виробничій ланці.

Будь-який комплекс заходів щодо поліпшення використання основних засобів, розроблювальний у всіх ланках управління, повинний передбачати забезпечення росту обсягів виробництва продукції насамперед за рахунок більш повного й ефективного використання внутрішньогосподарських резервів і шляхом більш повного використання машин і устаткування, підвищення коефіцієнта змінності, ліквідації простоїв, скорочення термінів освоєння знову введених у дію потужностей, подальшої інтенсифікації виробничих процесів.

Пошук резервів збільшення обсягу промислової продукції, зниження витрат на її виробництво передбачає насамперед проведення аналізу оснащення підприємства і його структурних підрозділів основними засобами, оцінку їхнього технічного стану, обґрунтування темпів відновлення, визначення впливу цієї групи факторів на кінцеві результати діяльності підприємства.

Джерела даних для аналізу основних засобів є:

- форма №1 «Баланс»
- форма №2 «Звіт про фінансові результати»
- форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності», розділ 2 «Основні засоби»
- форма № 11-ОЗ «Звіт про наявність і рух основних засобів, амортизацію (знос)»;
- форма № 2-кб (потужності) «Звіт про введення в дію основних фондів, будівель, споруд та потужностей»;
- дані про переоцінку основних засобів;
- інвентарна картка обліку основних засобів;
- проектно – кошторисна, технічна документація тощо.

Проводячи аналітичне дослідження, необхідно мати на увазі, що необґрунтоване зростання необоротних активів призводить до зменшення оборотного капіталу, зниженню поточної ліквідності та уповільненню оборотності капіталу.

Для аналізу необоротних активів розробляють систему економічних показників, що характеризують статику (стан) і динаміку (рух) об'єкта, який вивчають. Особливе значення для аналізу мають показники ефективності використання необоротних об'єктів, що відображають рівень їх впливу на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства.

За наявності звітних даних за декілька періодів проводиться трендовий

аналіз, тобто розраховують абсолютні та відносні відхилення щодо попередніх періодів, а також визначають середні відхилення.

Під методом економічного аналізу розуміємо науковий спосіб вивчення, становлення та розвитку господарських явищ і процесів. Він є сукупністю прийомів і способів досліджень господарської діяльності будь-якого економічного об'єкта шляхом виявлення і визначення взаємозв'язку та зміни його параметрів, кількісного і якісного вимірювання впливу окремих факторів та їхньої сукупності на цю зміну.

Економічний аналіз — це насамперед факторний аналіз, який передбачає перехід від результативного параметра до його кінцевої факторної системи і навпаки, розкриття повного набору корельованих факторів та їх кількісне вимірювання.

При прямому факторному аналізі виявляються окремі фактори впливу на результативний параметр, визначають форму функціонального зв'язку та ступінь впливу факторів. У випадку прямого детермінованого факторного аналізу вихідні дані для аналізу подають у формі конкретних значень, а результати отримують точно і однозначно. При прямому стохастичному факторному аналізі вихідні дані подають вибіркою, а результати отримують з певною ймовірністю.

В економічному аналізі виникають задачі інтеграції багатьох економічних характеристик в єдине ціле, тобто потрібно побудувати функцію, яка містить основні якості всіх параметрів — аргументів, тому виникають задачі, обернені до задач прямого факторного аналізу.

Аналіз зазвичай починається з вивчення наявності основних засобів, їхньої динаміки та структури. Аналіз загального розміру основних засобів ґрунтується на оцінці вартості основних засобів на початок і кінець року, а також їх середньорічної вартості. Крім того, проводиться порівняння цих показників з рівнем попереднього року.

До основних показників, що відображають стан основних засобів підприємства належать:

- коефіцієнт зносу — визначається відношенням суми фізичного зносу до первісної вартості основних засобів;
- коефіцієнт придатності — визначається відношенням залишкової вартості основних засобів до їх первісної вартості;
- коефіцієнт оновлення основних засобів — показує питому вагу введення основних засобів в їх загальному обсязі та ступінь оновлення основних засобів;
- коефіцієнт вибуття основних засобів — відображає питому вагу вибуття основних засобів в їх загальному обсязі та ступінь втрати основних

засобів.

Ефективність використання основних засобів характеризують такі показники:

- фондвіддача;
- фондомісткість;
- фондоозброєність;
- фондорентабельність.

Фондомісткість — відношення середньорічної вартості основних засобів до обсягу реалізованої продукції (послуг).

Фондовіддача — відношення обсягу реалізованої продукції до середньорічної вартості основних засобів.

Фондоозброєність — відношення середньорічної вартості основних засобів до середньооблікової чисельності працівників підприємства.

Фондорентабельність показує скільки прибутку припадає на 1 грн. основних засобів (%)

При цьому, середньорічна вартість основних засобів визначається за їх первісною вартістю, за формулою:

$$СВЗ = \frac{ВЗ_{\text{поч}} + ВЗ_{\text{кін}}}{2}, \quad (2.2)$$

де $ВЗ_{\text{поч}}$ - вартість основних засобів на початок року, тис. грн.;

$ВЗ_{\text{кін}}$ - вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.

Для аналізу наявності, руху, структури основних засобів побудуємо макети аналітичних таблиць.

Таблиця 2.11

Макет аналітичної таблиці «Динаміка і структура необоротних активів СП «Галка Лтд» за 2019-2020 рр

Показники	Абсолютні значення		Процентний аналіз		Індексний аналіз	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Нематеріальні активи залишкова вартість	Ф1 ряд 1000 Гр. 3	Ф1 ряд 1000 Гр. 4	Ф1 ряд 1000 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1000 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1000 Гр4/гр3*100
Незавершені капітальні інвестиції	Ф1 ряд 1005 Гр. 3	Ф1 ряд 1005 Гр. 4	Ф1 ряд 1005 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1005 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1005 Гр4/гр3*100
Основні засоби залишкова вартість	Ф1 ряд 1010 Гр. 3	Ф1 ряд 1010 Гр. 4	Ф1 ряд 1010 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1010 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1010 Гр4/гр3*100

Інвестиційна нерухомість залишкова вартість	Ф1 ряд 1015 Гр. 3	Ф1 ряд 1015 Гр. 4	Ф1 ряд 1015 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1015 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1015 Гр4/гр3*100
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	Ф1 ряд 1030 Гр. 3	Ф1 ряд 1030 Гр. 4	Ф1 ряд 1030 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1030 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1030 Гр4/гр3*100
Довгострокові фінансові інвестиції, інші фінансові інвестиції	Ф1 ряд 1035 Гр. 3	Ф1 ряд 1035 Гр. 4	Ф1 ряд 1035 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1035 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1035 Гр4/гр3*100
Довгострокова дебіторська заборгованість	Ф1 ряд 1040 Гр. 3	Ф1 ряд 1040 Гр. 4	Ф1 ряд 1040 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1040 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1040 Гр4/гр3*100
Відстрочені податкові активи	Ф1 ряд 1045 Гр. 3	Ф1 ряд 1045 Гр. 4	Ф1 ряд 1045 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1045 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1045 Гр4/гр3*100
Інші необоротні активи	Ф1 ряд 1090 Гр. 3	Ф1 ряд 1090 Гр. 3	Ф1 ряд 1090 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1090 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1090 Гр4/гр3*100
Всього	Ф1 ряд 1095 Гр. 3	Ф1 ряд 1095 Гр. 4	Ф1 ряд 1095 Гр. 3/ підсумок * 100	Ф1 ряд 1095 Гр. 4/ підсумок * 100	100	Ф1 ряд 1095 Гр4/гр3*100

Таблиця 2.12

Макет аналітичної таблиці «Аналіз наявності, руху і структури матеріальних необоротних активів СП «Галка Лтд» за 2019-2020 рр.

Група основних засобів	Наявність на початок періоду		Надійшло за звітний період		Вибуло за звітний період		Наявність на кінець періоду	
	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	А		Б		В		Г	
1.Земельні ділянки	Ф5 Р100 гр3-4	А1/А10 *100	Ф5 Р100 гр5	Б1/Б10 *100	Ф5 Р100 гр8-9	В1/В10 *100	Ф5 Р100 Гр14-15	Г1/Г10 *100
2.Інвестиційна нерухомість	Ф5 Р105 гр3-4	А2/А10 *100	Ф5 Р105 гр5	Б2/Б10 *100	Ф5 Р105 гр8-9	В2/В10 *100	Ф5 Р105 Гр14-15	Г2/Г10 *100
3.Будинки, споруди та передавальні пристрої	Ф5 Р120 гр3-4	А3/А10 *100	Ф5 Р120 гр5	Б3/Б10 *100	Ф5 Р120 гр8-9	В3/В10 *100	Ф5 Р120 Гр14-15	Г3/Г10 *100

4.Машини та обладнання	Ф5 P130 гр3-4	A4/A10 *100	Ф5 P130 гр5	Б4/Б10 *100	Ф5 P130 Гр8-9	В4/В10 *100	Ф5 P130 Гр14-15	Г4/Г10 *100
5.Транспортні засоби	Ф5 P140 гр3-4	A5/A10 *100	Ф5 P140 гр5	Б5/Б10 *100	Ф5 P140 Гр8-9	В5/В10 *100	Ф5 P140 Гр14-15	Г5/Г10 *100
6.Інструменти, прилади, інвентар	Ф5 P150 гр3-4	A6/A10 *100	Ф5 P150 гр5	Б6/Б10 *100	Ф5 P150 Гр8-9	В6/В10 *100	Ф5 P150 Гр14-15	Г6/Г10 *100
7.Багаторічні насадження	Ф5 P170 гр3-4	A7/A10 *100	Ф5 P170 гр5	Б7/Б10 *100	Ф5 P170 Гр8-9	В7/В10 *100	Ф5 P170 Гр14-15	Г7/Г10 *100
8.Інші основні засоби	Ф5 P180 гр3-4	A8/A10 *100	Ф5 P180 гр5	Б8/Б10 *100	Ф5 P180 Гр8-9	В8/В10 *100	Ф5 P180 Гр14-15	Г8/Г10 *100
9.Малоцінні необоротні матеріальні активи	Ф5 P200 гр3-4	A9/A10 *100	Ф5 P200 гр5	Б9/Б10 *100	Ф5 P200 Гр8-9	В9/В10 *100	Ф5 P200 Гр14-15	Г9/Г10 *100
10.Усього	Ф5 P260 гр3-4	100	Ф5 P260 гр5	100	Ф5 P260 Гр8-9	100	Ф5 P260 Гр14-15	100

Аналіз загального розміру основних засобів ґрунтується на оцінці вартості основних засобів на початок і кінець року, а також їх середньорічну вартості. Крім того, проводиться порівняння цих показників з рівнем попереднього року. Співвідношення питомої ваги окремих видів основних промислово-виробничих засобів у загальній їхній вартості характеризує структуру основних засобів.

Таблиця 2.13

Макет аналітичної таблиці «Аналіз руху і технічного стану основних засобів СП «Галка Лтд» за 2019-2020 рр.

Показник	Значення показника		Зміни
	2019 рік	2020 рік	
	А	Б	Б-А
Початкова вартість основних засобів, тис.грн.	Ф5 P260 гр3	Ф5 P260 гр14	Б1-А1
Зношеність основних засобів, тис.грн.	Ф5 P260 гр4	Ф5 P260 гр15	Б2-А2
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	А1-А2	Б1-Б2	Б3-А3
Коефіцієнт оновлення	розрахунок	розрахунок	Б4-А4
Коефіцієнт вибуття	розрахунок	розрахунок	Б6-А6
Коефіцієнт зносу	розрахунок	розрахунок	Б8-А8
Коефіцієнт придатності	розрахунок	розрахунок	Б9-А9

Таблиця 2.14

Динаміка і структура необоротних активів
СП «Галка Лтд» у 2019-2020 рр.

Показники	Абсолютне значення		Процентний аналіз		Індексний аналіз	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Нематеріальні активи залишков а вартість	103	89	0,05	0,05	100	86,41
Незавершені капітальні інвестиції	967	1362	0,51	0,71	100	140,85
Основні засоби залишкова вартість	81178	78384	42,94	40,58	100	96,56
Інвестиційна нерухомість залишкова вартість	-	-	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	5538	5538	2,93	2,87	100	100
Довгострокові фінансові інвестиції, інші фінансові інвестиції	101277	107777	53,57	55,80	100	106,42
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-
Усього	189063	193150	100	100	100	102,16

На основі таблиці 2.14 можна зробити висновок, що у структурі необоротних активів у 2020 році певну частку займають основні засоби, а саме: 42,94 % у 2019 році, а 40,58 % у 2020 році. Причому ця частка зменшилася у 2020 році порівняно з 2019 роком. Не зважаючи на те необоротні активи зросли.

Аналіз матеріальних необоротних активів починається з вивчення динаміки їх обсягу, складу і структури (таблиця 2.14). Задача аналізу наявності і структури матеріальних необоротних активів полягає в оцінці прогресивності їх структури. Аналіз доцільно проводити в такій послідовності:

- оцінка загального розміру матеріальних необоротних активів;
- аналіз їхньої структури;
- аналіз структури матеріальних необоротних активів.

З таблиці 2.15 ми можемо побачити, що сума земельних ділянок та багаторічних насаджень в продовж 2019 року не змінилася. Будинки, споруди та передавальні пристрої збільшилися на 6,84%, що на кінець 2019 року становила 21465 тис. грн. Ми бачимо збільшення машин та обладнання на 8977 тис. грн., та вибуття на 308 тис. грн. На кінець 2019 року машин та обладнань становить 105644 тис. грн.

Таблиця 2.15

Аналіз наявності, руху і структури основних засобів у 2019 р.

Група основних засобів	Наявність на початок періоду		Надійшло за звітний період		Вибуло за звітний період		Наявність на кінець періоду	
	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Земельні ділянки	1957	1,26	-	-	-	-	1957	1,21
2.Інвестиційна нерухомість	2321	1,49	-	-	2321	74,68	-	-
3.Будинки, споруди та передавальні пристрої	20754	13,34	711	6,84	-	-	21465	13,18
4.Машини та обладнання	96975	62,35	8977	86,41	308	9,91	105644	64,89
5.Транспортні засоби	21613	13,90	475	4,57	69	2,22	22019	13,52
6.Інструменти, прилади, інвентар	8331	5,36	171	1,65	31	1,0	8471	5,21
7.Багаторічні насадження	125	0,08	-	-	-	-	125	0,08
8.Інші основні засоби	1131	0,73	-	-	-	-	1131	0,69
9.Малоцінні необоротні матеріальні активи	2318	1,49	55	0,53	379	12,19	1994	1,22
10.Усього	155525	100	10389	100	3108	100	162806	100

Також спостерігається рух транспортних засобів на початок 2019 року становили 21613 тис. грн., а на кінець 2019 року становили 22019 тис. грн. Також прилади та інвентар в продовж року збільшилися на 171 тис. грн., а зменшилися на 31 тис. грн.. Малоцінні необоротні матеріальні активи у 2019 році надійшло та вибуло у різниці 324 тис.грн. Інші основні засоби на початок та кінець 2019 року становили 1131 тис. грн..

Таблиця 2.16

Аналіз наявності, руху і структури основних засобів у 2020 р.

Група основних засобів	Наявність на початок періоду		Надійшло за звітний період		Вибуло за звітний період		Наявність на кінець періоду	
	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%	тис.грн.	частка,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Земельні ділянки	1957	1,21	-	-	-	-	1957	1,14
2.Інвестиційна нерухомість	-	-	-	-	-	-	-	-
3.Будинки, споруди та	21465	13,18	1674	17,72	116	10,36	23023	13,45

передавальні пристрої								
4.Машини та обладнання	105644	64,89	5798	61,36	808	72,14	110634	64,65
5.Транспортні засоби	22019	13,52	1535	16,25	27	2,41	23527	13,75
6.Інструменти, прилади, інвентар	8471	5,21	327	3,46	111	9,91	8687	5,08
7.Багаторічні насадження	125	0,08	3	0,03	-	-	128	0,07
8.Інші основні засоби	1131	0,69	25	0,26	-	-	1156	0,68
9.Малоцінні необоротні матеріальні активи	1994	1,22	87	0,92	58	5,18	2023	1,18
10.Усього	162806	100	9449	100	1120	100	171135	100

Також розглянемо рух та структуру матеріальних необоротних активів у 2020 році таблиці 2.16 ми можемо побачити збільшення будинків, споруд та передавальних пристроїв на 1674 тис. грн., та вибуття на 116 тис. грн. На кінець 2020 року будинків, споруд та передавальних пристроїв становить 23023 тис. грн. Ми бачимо збільшення машин та обладнання на 5798 тис. грн., та вибуття на 808 тис. грн. На кінець 2020 року машин та обладнань становить 110634 тис.грн. Також спостерігається рух транспортних засобів на початок 2020 року становили 22019 тис. грн., а на кінець 2020 року становили 23527 тис.грн. Також прилади та інвентар в продовж року збільшилися на 216 тис.грн.. Інші основні засоби в продовж 2020 року становили 1131 тис. грн., а на кінець 2020 року рівні 1156 тис. грн. Збільшення інших основних засобів та багаторічних насаджень спостерігаємо за рахунок придбання, малоцінні необоротні матеріальні активи також зросли і на кінець року становлять 2023 тис.грн.

Оскільки у структурі матеріальних необоротних активів певну частку займають основні засоби, здійснимо аналіз їх руху та технічного стану за допомогою аналітичної табл. 2.17

При аналізі технічного стану і руху основних фондів необхідно оцінити розмір їхнього поповнення, дати характеристику технічного і морального стану основних засобів, проведенням заходам щодо модернізації і технічного переозброєння виробництва.

Коефіцієнт зносу характеризує ту частку вартості основних фондів, що її списано на витрати виробництва в попередніх періодах, а коефіцієнт придатності частку не перенесеної на створюваний продукт вартості.

Коефіцієнт зносу основних фондів розраховують на початок та на кінець звітного періоду, а також вивчають його динаміку за кілька років. Аналіз проводять на підставі даних першого розділу активу бухгалтерського балансу. Що нижчий коефіцієнт зносу (вищий коефіцієнт придатності), то ліпшим є технічний стан, основних фондів.

Спрацьовані (застарілі) основні засоби зумовлюють і необхідність застосування застарілих технологічних процесів, що призводить до неконкурентоспроможності продукції підприємства.

Коефіцієнт вибуття (Coefficient of leaving) — показник, який відображає величину основних фондів, яка вибула з кругообігу коштів підприємства до загальної кількості основних фондів на цьому підприємстві.

$$K_v \frac{OF_v}{OF_3}, \quad (2.3)$$

де OF_v – сума основних фондів підприємства, які вибули з кругообігу;
 OF_3 – загальна сума основних фондів на підприємстві.

Коефіцієнт оновлення (Coefficient of update) – показник, який відображає величину основних фондів, яка добавились до кругообігу коштів підприємства до загальної кількості основних фондів на цьому підприємстві

$$K_o \frac{OF_o}{OF_3}, \quad (2.4)$$

де OF_o – сума основних фондів підприємства, які добавились до кругообігу;

OF_3 – загальна сума основних фондів на підприємстві.

Таблиця 2.17

Аналіз руху і технічного стану основних засобів
 СП «Галка Лтд» за 2019-2020 рр.

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+, -)
1	Первісна вартість	тис. грн	162806	171135	+8329
2	Знос	тис. грн	81628	92751	+11123
3	Залишкова вартість	тис. грн	81178	78384	-2794
4	Коефіцієнт зносу	-	0,50	0,54	+0,04
5	Коефіцієнт придатності	-	0,50	0,46	-0,04
6	Коефіцієнт оновлення	-	0,04	0,06	+0,02
7	Коефіцієнт вибуття	-	0,007	0,007	0

Відображені у табл. 2.17 значення показників стану основних засобів засвідчують, що за аналізований період сума зносу основних засобів

збільшилася на 11123 тис. грн.. Коефіцієнти зносу протягом 2019-2020 рр. збільшився на 0,04, коефіцієнт придатності зменшився на 0,04, що свідчить про поступове зношення основних засобів. Коефіцієнти оновлення випереджують коефіцієнти вибуття, що свідчить про покращення стану основних засобів чого придатність основних засобів СП "Галка Лтд".

Для оцінки технічного стану основних засобів визначаються коефіцієнти зносу та придатності.

Коефіцієнт зносу основних засобів визначається як відношення суми зносу за весь період функціонування основних засобів до їх первісної вартості.

Коефіцієнт придатності основних засобів розраховується як відношення залишкової вартості основних засобів до їх первісної вартості.

Зазначені коефіцієнти визначаються на підставі моментних показників, тобто на певний період. Тому вони обчислюються на початок і кінець досліджуваного періоду. В табл.2.18 наведені розрахунки технічного стану основних виробничих засобів.

Аналіз технічного стану досліджуваного підприємства на основі показників табл. 2.18 свідчить, що зношуваність основних виробничих засобів поступово посилюється. Так, залишкова вартість основних засобів в кінці звітної періоду в порівнянні з початком періоду (кінцем попереднього періоду) зменшилась на 2794 тис. грн. Зростають коефіцієнти зносу в динаміці і відповідно зменшуються коефіцієнти придатності.

Зношуваність основних засобів на кінець звітної періоду становила 54,2%, тобто знос дорівнює більше 1/2 вартості. І все це відбувається в умовах неперервного зростання первісної вартості основних виробничих засобів.

Таблиця 2.18

Аналіз технічного стану основних виробничих засобів за 2019-2020 рр.

Показники	Код форми, номер рядка	2019 рік		2020 рік		Відхилення (+,-)	
		На початок періоду	На кінець періоду	На початок періоду	На кінець періоду	(гр. 2 – гр. 1)	(гр. 4 – гр. 3)
А	Б	1	2	3	4	5	6
1. Первісна вартість основних засобів, тис. грн	Ф. 1, р. 1011	153204	162806	162806	171135	9602	8329
2. Зношеність основних засобів, тис. грн	Ф. 1, р. 1012	74530	81628	81628	92751	7098	11123
3. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	Ф. 1, р. 1010	78674	81178	81178	78384	2504	-2794
4. Коефіцієнт зношеності	(р. 2 : р. 1)	0,486	0,501	0,501	0,542	0,012	0,041

5. Коефіцієнт придатності	(р. 3 : р. 1)	0,514	0,499	0,499	0,458	-0,015	-0,041
---------------------------	---------------	-------	-------	-------	-------	--------	--------

Підсумовуючи сказане, можна водночас стверджувати, що на підставі коефіцієнтів зносу і придатності не завжди можна зробити точні висновки щодо технічного стану основних засобів, оскільки:

- на суму зносу основних засобів великий вплив має метод нарахування амортизації, що застосовується на підприємстві;
- вартісна оцінка основних засобів залежить від кон'юнктури ринку, а відтак вона може відрізнятися від оцінки, отриманої за допомогою коефіцієнта придатності;
- на законсервоване обладнання нараховується амортизація на повне відновлення, однак, фізично ці основні засоби, з певним застереженням, не зношуються, а загальна сума зносу зростає.

РОЗДІЛ III. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Завдання та методи аудиту основних засобів

Аудит основних засобів відіграє важливу роль у загальному аудиті суб'єкта господарювання. Використання науково обґрунтованої методики здійснення аудиту є об'єктивним процесом, оскільки сприяє достовірності відображення інформації про основні засоби. Як правило, основні засоби займають більшу частку в майні підприємства, ніж інші необоротні активи.

Стандарти аудиту - це загальні керуючі матеріали для допомоги аудиторам у виконанні їхніх обов'язків з аудиту. В них наведено професійні вимоги до якості (компетентність, незалежність, об'єктивність) аудитора та аудиторських висновків і доказів.

Метою складання стандартів аудиту є встановлення загальних правил аудиторської діяльності з організації та методики проведення. В практиці аудиторської діяльності в Україні необхідно користуватися міжнародними та національними стандартами, нормативними документами з організації та методології бухгалтерського обліку та фінансово-господарського контролю, що використовуються у вітчизняній практиці.

До основних принципів норм аудиту належать:

- цілісність, об'єктивність та незалежність, конфіденційність, знання та компетентність;
- правила використання результатів роботи інших аудиторів;
- документальне оформлення, планування, отримання доказів аудитором;
- перевірка систем внутрішнього контролю та обліку;
- аналіз висновків аудитора та складання ним звіту.

Аудиторська палата України з метою регламентування правил та порядку проведення аудиту і виконання аудиторських послуг розробляє національні стандарти аудиту. Вони базуються на законодавстві України про аудиторську діяльність та міжнародних нормах аудиту, а також професійній термінології, прийнятій у світовій практиці.

Правові і організаційні основи аудиторської діяльності в Україні регламентуються законодавством, а також нормативними актами про сертифікацію фахівців з аудиту і ліцензування їхньої діяльності. Норми аудиту передбачають основні принципи виконання аудиторських робіт, але не є методиками чи інструкціями до застосування методичних прийомів та притаманних їм процедур аудиту.

Застосування міжнародних і національних норм аудиту (стандартів) сприяє поліпшенню якості контролю та активізації діяльності суб'єктів підприємства та достовірності відображення її в бухгалтерському обліку і звітності.

Для якісного проведення аудиту основних засобів виникає потреба ретельного його планування, розподілу перевірки на кілька етапів та досягнення на кожному з них поставлених цілей.

Під час підготовки аудиторської перевірки основних засобів здійснюють планування. Саме на цій стадії дуже важливо опрацювати площину аудиту та окреслити загальну послідовність його проведення.

Метою аудиту операцій з основними засобами є підтвердження достовірності даних щодо їх руху, повноти і своєчасності відображення первинної інформації в облікових регістрах, відповідність ведення обліку основних засобів прийнятій підприємством обліковій політиці, достовірність відображення операцій з основними засобами у фінансовій звітності, встановлення методики обліку і оподаткування операцій з основними засобами чинному законодавству.

Завданнями аудиту операцій з основними засобами є:

- збереження основних засобів та ефективне використання;
- встановлення правильності оформлення операцій із надходження,

переміщення, вибуття, використання та списання основних засобів;

- встановлення правильності визначення строку корисної експлуатації (використання) основних засобів;
- перевірка правильності нарахування амортизації;
- перевірка доцільності та законності витрат на поточний та капітальний ремонт;
- підтвердження достовірності відображення в бухгалтерському обліку первісної та ліквідаційної вартості основних засобів, а також результатів їх переоцінки;
- перевірка правильності списання основних засобів внаслідок непридатності їх до використання та ліквідації;
- відображення в обліку переоцінки основних засобів;
- законність і правильність відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

Джерелами інформації для аудиту основних засобів є:

- Баланс (форма № 1);
- Звіт про фінансові результати та їх використання (форма № 2);
- Звіт про фінансово-матеріальний стан підприємства (форма № 3);
- Звіт про рух грошових коштів (форма № 4);
- Звіт про власний капітал (форма № 5);
- Синтетичні регістри обліку основних засобів (головна книга, журнал-ордер № 13 та № 4);
- Первинні документи з обліку основних засобів: інвентарні картки, акти приймання-передачі, введення в експлуатацію, ліквідації, відомості індексації балансової вартості основних засобів, розрахунок амортизації основних засобів (ОЗ – 14, ОЗ – 15, ОЗ – 16);
- робочі документи і звіт попереднього аудитора, контракти, угоди про оренду, страхові поліси, кошториси і плани ремонтів основних засобів, розрахунки амортизаційних відрахувань по основних засобах, наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів.

При перевірці операцій по обліку основних засобів аудиторам на основі первинних даних і даних аналітичного і синтетичного обліку основних засобів звертається увага на наступні основні питання:

- своєчасність і правильність документального оформлення і відображення в облікових регістрах надходження, переміщення і вибуття основних засобів;
- правильність розрахунку амортизаційних сум і віднесення їх на собівартість продукції, а також відображення її на рахунках синтетичного

обліку;

- своєчасність і правильність списання недоамортизованої частини основних засобів на фінансові результати підприємства;
- правильність і своєчасність нарахування орендної плати за основні засоби і віднесення на собівартість продукції;
- правильність віднесення до основних засобів тих, що знаходяться на балансі підприємства;
- правомірність списання витрат на проведення ремонту основних засобів;
- своєчасність і правильність проведення інвентаризації і відображення результатів на рахунках;
- достовірність індексації вартості основних засобів і віднесення сум на рахунки бухгалтерського обліку;
- правомірність реалізації основних засобів, а також їх оцінка при реалізації як підприємством, так і приватною особою.

Щоб реалізувати всі ці задачі необхідно переконатися в правильності організації аналітичного обліку; виявити чи всі основні засоби закріплені за матеріально відповідальними особами; правильність проведення останньої інвентаризації, які її результати і чи відображені вони в обліку; проконтролювати достовірність облікових даних про наявність і рух основних засобів.

3.2. Порядок проведення аудиту основних засобів

Предметом аудиту основних засобів є господарські процеси та операції, пов'язані з придбанням, переміщенням та вибуттям основних засобів та інших необоротних активів, а також відносини, що виникають при цьому на підприємстві та за його межами.

До об'єктів аудиту основних засобів відносять: групи основних засобів; їх первинну і залишкову вартість; правильність документального оформлення операцій, пов'язаних з придбанням, виготовленням, рухом і вибуттям основних засобів; стан оперативного, інвентарного, аналітичного і синтетичного обліку; амортизацію та індексацію основних засобів; операції з капітального ремонту, технічного переобладнання, модернізації та реконструкції основних засобів; інформацію про порушення ведення обліку, нестачі, зловживання, які знайшли документальне підтвердження в актах ревізії, перевірок, висновках аудиторів, постановах правоохоронних органів.

Необхідність аудиторської перевірки зумовлюється тим, що найбільш достовірним джерелом інформації про господарську діяльність підприємства є дані бухгалтерського обліку і звітності. Аудит основних засобів є частиною загального аудиту підприємства.

Метою аудиторської перевірки основних засобів підприємств є висловлювання аудитором незалежної, об'єктивної думки щодо правильності їхньої оцінки, законності й повноти відображення операцій у системі бухгалтерського обліку та достовірності відображення їх показників у фінансовій звітності.

На підготовчій стадії аудиту необхідно оцінити систему внутрішнього контролю підприємства. Основними методами, які використовуються при аудиті основних засобів, є опитування, фактична перевірка, порівняння, перерахунок, документальна перевірка, вибіркове дослідження. Оскільки перевірка аудитором обліку основних засобів є процесом досить трудомістким і потребує обробки великої кількості інформації, аудитор може застосувати вибіркове дослідження основних засобів при прийнятному рівні аудиторського ризику. Аудит наявності і руху основних засобів складається з підготовчого, головного і узагальнюючого етапів.

Починаючи перевірку обліку основних засобів, аудитор повинен:

- ознайомитися з обліковою політикою підприємства в частині організації обліку основних засобів у ревізованому звітному періоді, її змінами в порівнянні з попереднім;
- виявити дату проведення останньої інвентаризації основних засобів, її результати;
- перевірити наявність наказів про створення на підприємстві постійно діючої комісії із списання основних засобів, про осіб, відповідальних за збереження основних засобів у місцях їх експлуатації, а також виявити, чи укладені з ними договори про повну індивідуальну матеріальну відповідальність;
- впевнитися, що бухгалтерія веде картотеку основних засобів та інвентарні списки за конкретними матеріально відповідальними особами в комп'ютерному чи ручному варіанті;
- отримати інформацію про звільнених матеріально відповідальних осіб.

Отримана таким чином інформація на початку перевірки дасть змогу аудиторам отримати загальне уявлення про організацію обліку основних засобів на даному підприємстві й допоможе визначити питання, яким із них необхідно приділяти особливу увагу.

При перевірці операцій, пов'язаних із придбанням основних засобів, перевірялось правильність формування первісної вартості основних засобів. При перевірці відображення в обліку обладнання передусім було визначено дотримання порядку розрахунків із постачальниками і підрядчиками, в правильності заповнення первинних документів, у відповідності фактичного

розміру оплати даним наданих документів. Особливу увагу зверталось на порядок нарахування ПДВ за операціями, пов'язаними із придбанням обладнання, яке потребує монтажу. В ході перевірки відзначалась наявність виділеного окремим рядком ПДВ у всіх первинних облікових документах (рахунках, рахунках-фактурах, накладних, прибутково-касових ордерах та ін.), які підтверджують вартість придбаного обладнання, оскільки, якщо сума податку на додану вартість не виділена, то і в розрахункових документах (дорученнях, вимогах та ін.) вирахування її розрахунковим шляхом не здійснюється.

Перевірка правильності оцінки є одним із найважливіших аспектів аудиторської перевірки основних засобів. Основні засоби враховуються в натуральній і вартісній формах. Здійснюючи вартісну оцінку основних засобів, підприємству необхідно виходити з того, що об'єкт основних засобів визнається активом у випадку, якщо існує ймовірність того, що підприємство буде отримувати в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта, і його вартість може бути достовірно визначена. Тому при визначенні вхідного сальдо по статті балансу "Основні засоби станом на 1 січня поточного року" необхідно списувати застарілі основні засоби, а також ті, які не відповідають визначенню активів, із віднесенням їх вартості на зменшення нерозподіленого прибутку. Основні засоби, які будуть визнані непридатними для використання протягом звітного періоду, повинні бути списані на затрати цього періоду за їх залишковою вартістю.

Аудитор також повинен упевнитися в тому, що основні засоби, які за даними бухгалтерського обліку повністю зношені, тобто з нульовою вартістю, але можуть у майбутньому принести певну економічну вигоду, переоцінені до їх справедливої вартості й відображені в складі необоротних активів підприємства-клієнта.

Згідно з П(с)БО 7 придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

Первісна вартість — це історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

Важливим завданням була перевірка правильності формування первісної вартості основних засобів.

У п. 8 П(с)БО 7 визначено, що первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

- суми, сплаченої постачальникам активів і підрядчикам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

- суми реєстраційних зборів, державного мита й аналогічних платежів, які здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

- суми ввізного мита;
- витрат на установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- інших витрат, безпосередньо пов'язаних із доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Також було звернуто увагу на ті основні засоби, які були придбані за рахунок кредиту банку або інших фінансових установ (повністю або частково).

Визначення вартості основних засобів, які ремонтувалися, має свої особливості. Було перевірено, що вартість поліпшення основних засобів, внаслідок чого здійснюється покращання технічних характеристик, ефективності роботи основних засобів, приєднана до початкової вартості об'єкта, а витрати на ремонт із метою підтримання основних засобів у нормальному робочому стані віднесена на витрати звітного періоду і не капіталізовані.

Характерною особливістю основних засобів є їх тривала участь у виробничому процесі із збереженням основних особливостей і первісної форми. Однак із часом основні засоби втрачають свої споживчі й фізичні якості і зрештою, стають непридатними для використання.

Втрачаючи первісні якості, основні засоби переносять свою вартість на виробничу продукцію (роботи послуги). Цей процес забезпечується щомісячним (у податковому - щоквартальним) нарахуванням амортизації, від правильного нарахування якої залежить:

- правильність відображення зносу і залишкової вартості основних засобів;

- правильність визначення собівартості продукції (робіт, послуг);
- формування цін на власну продукцію (роботи, послуги);
- правильність визначення фінансових результатів;
- у податковому обліку - правильність визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню.

Враховуючи великий вплив амортизації на показники фінансової і податкової звітності, необхідно було уважно вивчити порядок нарахування амортизації у клієнта.

З урахуванням значних відмінностей побудови обліку основних засобів за бухгалтерським і податковим обліком було перевірено, що:

- податковий і бухгалтерський обліки основних засобів ведуться незалежно один від одного;
- амортизація нараховується за нормами податкового законодавства для цілей оподаткування;
- амортизація нараховується за вимогами П(с)БО 7 "Основні засоби" з метою відображення інформації в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності;
- працівники бухгалтерії озброєні необхідними нормативними документами з бухгалтерського і податкового обліку основних засобів, з урахуванням змін і доповнень до них на момент здійснення господарських операцій;
- ведення податкового і бухгалтерського обліку в суб'єкта господарювання здійснюється у відповідності з чинним законодавством.

Така перевірка була здійснена на підставі вивчення документів, які містять її результати, і передбачала:

- перевірку відповідності записів в інвентарних картках результатам здійсненої переоцінки;
- перевірку правильності бухгалтерських записів, які відображають:
 - результати переоцінки основних засобів в обліку;
 - перевірку справедливої вартості об'єктів основних засобів;
 - перевірку правильності встановлення індексу переоцінки;
 - перевірку правильності розрахунку переоціненої вартості основних засобів і зносу.

Шляхом проведення документальної перевірки по суті встановлено правильність кореспонденції рахунків за операціями, пов'язаними із будь-якими причинами списання основних засобів, та доцільність списання.

Отже, з метою оцінки ефективності внутрішнього контролю основних засобів аудитор проводить тестування, у процесі якого з'ясовує такі питання:

- наявність на підприємстві основних засобів (власних, в ремонті, переданих в оренду, орендованих тощо);
- порядок присвоєння кожному об'єкту основних засобів у момент надходження на підприємство відповідного інвентарного номера:
- порядок і повнота виписки інвентарних карток;
- чи проставляються інвентарні номери у первинних документах з обліку об'єктів основних засобів;
- збереження первинних документи з обліку об'єктів основних засобів у бухгалтерії;
- порядок ведення аналітичного обліку основних засобів;

- наявність договорів про повну матеріальну відповідальність з особами, які відповідають за збереження основних засобів;
- наявність на підприємстві спеціальної постійно діючої комісії для оперативного вирішення проблем, пов'язаних з використанням та обліком нематеріальних активів;
- правильність проведення класифікації основних засобів;
- чи проводилась інвентаризація основних засобів при встановленні фактів зловживань, крадіжок, псування; за приписом судовослідчих органів; при консервації основних засобів; при зміні матеріально відповідальної особи; перед складанням річного бухгалтерського звіту; при зміні керівництва підприємства; перед проведенням переоцінки;
- чи підлягають інвентаризації зі складанням окремого опису основні засоби, що є в оренді або на зберіганні;
- чи проводиться збирання та аналіз даних про об'єкти основних засобів, щодо яких планується переоцінка та визначення їх справедливої вартості;
- ведення на підприємстві аналітичного обліку переоцінки основних засобів з відображенням даних в аналітичному обліку;
- зміна методів нарахування амортизації основних засобів протягом поточного періоду;
- чи призупиняється нарахування амортизації основних засобів на період перебування об'єкта на реконструкції, модернізації, добудові, дообладнанні, консервації;
- наявність у складі основних засобів повністю зношених основних засобів;
- наявність у складі основних засобів, щодо яких існують судові позови;
- наявність у складі основних засобів, які передані під заставу;
- інші питання, обумовлені завданнями аудиту.

Оцінивши систему внутрішнього контролю на підприємстві, аудитор переходить до планування аудиту, кінцевим результатом якого є складання плану аудиту.

На СП «Галка Лтд» було проведено аудиторську перевірку основних засобів за 2019 - 2020 роки. Методика проведення аудиту основних засобів включає наступні етапи перевірки.

1) Перевірка руху основних засобів:

а) надходження основних засобів - перевіряється правильність відображення в обліку надходження основних засобів; правильність бухгалтерського обліку оприбуткування основних засобів.

Аудитор перевіряв чи створена комісія приймання основних засобів та оформлення її результатів, як оформлені договори купівлі-продажу основних засобів, протоколи договірних цін, правильність вказання первинної вартості в актах приймання-передачі основних засобів. Важливою умовою збереження основних засобів є проведення їх інвентаризації, тому в процесі контролю необхідно перевірити повноту та своєчасність її проведення, і правильність відображення результатів. Це потрібно, щоб переконатися наскільки можна довіряти результатам інвентаризації та зменшити аудиторський ризик. Аудитор має перевірити чи правильно виділено ПДВ при придбанні основних засобів. Аудитору також необхідно зосередити увагу на порядку формування первісної вартості окремих об'єктів основних засобів у випадках, коли в документах, що супроводжують купівлю, зазначено вартість не кожного об'єкта окремо, а кількох об'єктів разом. Первісну вартість придбаних об'єктів встановлюють пропорційно до справедливої вартості, виходячи з фактичних витрат на придбання.

б) вибуття основних засобів - перевірка дозволу та порядку ліквідації основних засобів, а також бухгалтерських записів, які відображають ліквідацію, реалізацію, безоплатне передання основних засобів тощо незалежно від форми власності підприємства.

При перевірці ліквідації основних засобів у зв'язку із зносом або пошкодженням аудитор розглядав акти на ліквідацію основних засобів. Перевіряв чи затверджений відповідний акт керівником підприємства, та чи зроблена відмітка бухгалтерії про фіксацію вибуття інвентарного об'єкта в інвентарній картці.

2) Перевірка нарахування зносу (амортизації) на основні засоби - аудитор перевіряв застосування підприємством норм зносу основних засобів відповідно до чинного законодавства; порядку нарахування підприємством зносу(амортизації) основних засобів, застосування прискорених норм амортизації; правильність відображення в обліку зносу основних засобів.

3) Перевірка проведення індексації основних засобів.

4) Перевірка порядку відображення ремонту основних засобів — перевіряється правильність відображення в обліку витрат на ремонт основних засобів.

Аудитор з'ясовував, чи включено витрати з поліпшення об'єкту, що призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, до первісної вартості об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо). Інші витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані, повинні бути віднесені підприємством до складу витрат. При цьому слід пам'ятати про документальне оформлення: повинен бути

складений кошторис на проведення ремонтних робіт, і здійснений запис про проведений ремонт в інвентарній картці.

5) Перевірка відповідності, повноти та достовірності обліку основних засобів.

На останньому етапі аудиту основних засобів перевіряють відповідність первинних документів синтетичним регістрам обліку. Для цього було звірено дані інвентарних карток обліку основних засобів з даними, актів приймання-передачі основних засобів, акти ліквідації, дозволи на реалізацію, журналу-ордеру № 13, Головної книги та фінансової звітності підприємства, балансу-форми № 1.

При перевірці аудитор орієнтується на можливі відхилення в облікових даних, які можуть вплинути на достовірність звітних показників. До типових помилок і відхилень належать:

1) аналітичний облік основних засобів не ведеться в інвентарних картках (ОЗ-6);

2) матеріальна відповідальність організується тільки стосовно власних основних засобів;

3) оприбуткування основних засобів не по ціні їх придбання;

4) невідповідність інформації про наявність основних засобів по даним Головної книги інформації про їх залишки по даним ОЗ-6, що нерідко веде до неправильного нарахування амортизації;

5) до складу первісної вартості включені витрати по оплаті процентів за кредит;

6) при купівлі основних засобів у фізичних осіб не завжди стягується податок;

7) нарахування зносу основних засобів відбувається один раз в квартал;

8) підприємство продовжує нараховувати знос на об'єкти з закінченим строком експлуатації;

9) неправомірне прискорене нарахування зносу основних засобів;

10) при передачі основних засобів як внесок до статутного капіталу іншого підприємства сума перевищення їх договірної вартості над балансовою нерідко включається до складу витрат майбутніх періодів, а по мірі нарахування дивідендів приєднується до балансового прибутку.

У відповідності з Планом рахунків облік основних засобів ведеться на рахунку 10 «Основні засоби». На цьому рахунку здійснюється облік та узагальнення інформації про наявність, рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів та орендованих майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів.

По дебету 10 рахунку відображається записи по надходженню основних

засобів на баланс підприємства, які обліковуються по первісній вартості, витрати пов'язані з поліпшенням об'єкта.

По кредиту відображаються вибуття основних засобів внаслідок продажу, безкоштовної передачі, ліквідації, а також суми уцінки основних засобів.

Облік основних засобів ведеться в таких розрізах: надходження, амортизація, ремонт, переоцінка, а також облік орендованих основних засобів.

Отже, виходячи з розкриття аудиту як окремої системи з визначеним інструментарієм його проведення, сформульовано мету, завдання та розроблено методику проведення зовнішнього аудиту основних засобів. Це дасть змогу визначити сферу потенційного ризику та розробити пріоритетні напрями економічного розвитку підприємств, забезпечити поліпшення якості аудиту.

Відповідно до Національного нормативу аудиту № 26 «Аудиторський висновок», результати аудиту оформлюються у вигляді аудиторського висновку, який повинен містити в собі чітке і ясне уявлення аудитора про перевірену фінансову звітність.

Метою складання аудиторського висновку є надання висновку аудитором (аудиторською фірмою) про повноту, достовірність і неупередженість інформації щодо статутного капіталу, що розкривається у звітності господарюючого суб'єкта.

Аудиторський висновок складається на українській мові, вартісні показники виражаються у валюті України. Виправлення в аудиторському висновку не допускаються.

До аудиторського висновку додається бухгалтерська звітність господарюючого суб'єкта, відносно якого проводився аудит. З метою ідентифікації на формі звітності повинен бути підпис аудитора або спеціальний штамп аудиторської фірми.

Висновок може бути позитивним, умовно-позитивним, негативним, а також можлива відмова від надання висновку про фінансову звітність підприємства.

Позитивний висновок надається клієнту у випадках, коли, на думку аудитора, виконано наступні умови:

- аудитор одержав всю інформацію і пояснення, необхідні для досягнення мети аудиту;
- надана інформація достатньою мірою відображає реальний стан справ на підприємстві;
- наявні адекватні та достовірні дані з усіх суттєвих питань;
- фінансова документація підготовлена у відповідності з прийнятою на

підприємстві обліковою політикою, яка відповідає вимогам П(С)БО;

- фінансова звітність складена на основі дійсних облікових даних й не містить суттєвих протиріч;
- фінансова звітність складена належним чином за формою, затвердженою у встановленому порядку.

Якщо аудитор не знайшов порушень або виявив порушення, що не впливають на законність функціонування, не спричиняють збитків державі, засновникам або акціонерам, то він фіксує це в аналітичній частині аудиторського висновку. При цьому аудитор має право надати позитивний висновок.

Будь-яка реальна невпевненість або незгода є підставою для відмови від надання позитивного висновку. Подальший вибір виду висновку залежить від рівня непевності або незгоди. У випадку непевності і незгоди аудитор видає умовно-позитивний висновок.

У всіх випадках, коли аудитор складає висновок, який відрізняється від позитивного, він повинен дати описання усіх суттєвих причин його невпевненості і незгоди. Такі причини коротко наводяться в окремому розділі висновку з посиланням на розділ, де висловлюється негативний висновок або дається відмова від висновку.

Якщо аудитор виявив порушення, які впливають на законність функціонування або спричиняють збитки державі, засновникам або акціонерам, то він фіксує це в аналітичній частині аудиторського висновку. В цьому випадку аудитор надає час для усунення викритих порушень. Якщо порушення не виправлені, аудитор не має права надати позитивного висновку.

Якщо аудитор не має можливості на підставі наведених аргументів сформулювати висновок про фінансову звітність підприємства, він дає відмову від надання аудиторського висновку.

Окрім основних видів аудиторських висновків про перевірену фінансову звітність існують висновки спеціального призначення. Такі висновки складаються за результатами виконання спеціальних аудиторських завдань за ініціативою самого господарюючого суб'єкта або за дорученням правоохоронних органів.

Можливі порушення Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», які виявляються аудитором при дослідженні документів, операцій і записів наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Перелік порушень ведення обліку основних засобів

№ п/п	Можливі порушення	Пункти положення, що
-------	-------------------	----------------------

		порушуються
1	Включення до первісної вартості основних засобів (у разі придбання їх за кредитні позики) витрат на оплату відсотків за користування кредитом	п. 8
2	Неправильне визначення собівартості оборотних активів при зарахуванні їх до складу основних засобів	п.11
3	Виключення різниці між залишковою та справедливою вартістю переданого об'єкта до складу витрат звітного періоду при отриманні основних засобів в обмін на подібні активи	п. 12
4	Збільшення вартості основних засобів на суму витрат, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані.	п. п. 14-15
5	Проведення переоцінки лише одного об'єкта основних засобів з групи. Відсутність відомостей про зміну первісної вартості та суми зносу основних засобів в регістрах аналітичного обліку.	п. п. 16-21
6	Нарахування амортизації основних засобів: - під час їх перебування на реконструкції, модернізації, в добудові, дообладнанні та консервації; - щоквартально; - з дати надходження основних засобів на підприємство; - після дати вибуття основного засобу; - протягом календарного року (підприємствами з сезонним виробництвом).	п. п. 23,26-30
7	Невиправдана зміна строку корисного використання (експлуатації) основного засобу	п. п. 24-25
8	Безпідставне зменшення корисності основних засобів	п. п. 31-32

Згідно з Національним нормативом № 26, аудиторський висновок складається у вільній формі, але обов'язково в ньому мають бути наступні розділи:

1) заголовок аудиторського висновку - говориться про те, що аудиторська перевірка проводилась незалежним аудитором. Дається назва аудитора або аудиторської фірми. Також наводиться повна назва підприємства, яке перевірялося, та час перевірки;

2) вступ - міститься інформація про склад фінансової звітності та дату її підготовки. Говориться також про те, що відповідальність за правильність підготовки звітності покладається на керівництво підприємства, про відповідальність аудитора за аудиторський висновок;

3) масштаб перевірки - цей розділ дає впевненість користувача у тому, що аудиторська перевірка здійснена у відповідності з вимогами діючого законодавства та нормами, що регулюють аудиторську практику. При оцінці суттєвості помилок аудитор повинен керуватися положеннями Національного нормативу №11 «Суттєвість та її взаємозв'язок з ризиком аудиторської перевірки». Також говориться про те, що аудитор під час перевірки брав до уваги лише суттєві помилки, керуючись принципом вибіркової перевірки. Також дається інформація про принципи бухгалтерського обліку, які використовувалися на підприємствах у період перевірки;

4) висновок аудитора про перевірену фінансову звітність - у цьому

розділі дається висновок аудитора про фінансову звітність, про її правильність в усіх суттєвих аспектах;

5) дата аудиторського висновку - аудитор повинен проставляти дату аудиторського висновку на день завершення аудиторської перевірки. Дата на аудиторському висновку проставляється в той самий день, коли керівництво підприємства підписує акт прийому-передачі аудиторського висновку;

6) підпис аудиторського висновку - аудиторський висновок підписується директором аудиторської фірми або уповноваженою на це особою, яка має відповідну серію сертифікату аудитора України на вид проведеного аудиту;

7) адреса фірми - в аудиторському висновку вказується адреса місце знаходження аудиторської фірми та номер ліцензії на аудиторську діяльність. Ця інформація може розміщуватися як при кінці аудиторського висновку, після підпису аудитора, так і в матриці бланку аудиторської фірми .

Таким чином, можна зробити висновок, що аудит основних засобів дуже складний процес, а з огляду на постійні зміни в нормативних актах стосовно їх амортизації, класифікації тощо, це ще і дуже важлива частина в загальному аудиті підприємства, так як може значно впливати на його кінцеві результати.

Звіт

фінансового аудиту основних засобів СП «Галка Лтд»
за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р.

На виконання кваліфікаційної роботи здобувачем Національного університету харчових технологій Піх І.С. проведено фінансовий аудит основних засобів СП «Галка Лтд» за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р.

Аудит проведено з 12.05.2020 р. по 25.05.2020 р. У відповідності до питань програми аудиту та робочого плану. Спосіб проведення аналізу – вибірковий.

Аудиторську перевірку проведено згідно Закону України «про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. Зі змінами і доповненнями, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та Міжнародними стандартами аудиту.

Аудит проведено з відома директора Дубового Б.В. та в присутності головного бухгалтера Лісової Р.В.

Юридична та фактична адреса СП «Галка Лтд»:79019,м.Львів, вул. Заповітна 1.

Ідентифікаційний код юридичної особи : 22331884.

СП «Галка Лтд» здійснює свою діяльність згідно Статуту. Згідно довідки з єдиного державного реєстру підприємств і організацій України організаційно-правова форма господарювання (код за КОПФГ 610) – харчова промисловість; форма власності за КФВ 10 – приватна власність. За видом

діяльності – виробництво кави (код КВЕД 15.86.2).

Посадовими особами у період, що підлягав аудиту були:

- з правом першого підпису на розпорядчих та фінансових документах директор Дубовий Б.В.

- з правом другого підпису головний бухгалтер Лісова Р.В.

В ході аудиту була використана облікова документація: платіжні доручення, виписки, журнали-ордери, головна книга та звітна документація: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до фінансової звітності, форма № 5. За досліджений період аудитором встановлено, що операції з руху основних засобів велися у відповідності до П(С)БО 7 «Основні засоби».

Всі операції щодо зносу (амортизації) основних засобів підтверджені відповідними документами, зроблені відповідні записи в облікових регістрах.

В результаті аудиторської перевірки фактів порушень щодо обліку основних засобів та суттєвих помилок в фінансовій та оперативній документації не виявлено.

Звіт складено на 2 примірниках. Один примірник звіту отримав директор Дубовий Б.В.

Звіт фінансового аудиту склав здобувач НУХТ

І.С. Піх

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

Я, Піх Ірина Степанівна, провела аудиторську перевірку балансу, а також основних засобів за 2019-2020 рр. на СП «Галка Лтд». Згідно Договору № 04/01 від 4 січня 2021 р. між Аудиторською фірмою «Саламандра» та СП «Галка Лтд», надалі «КОМПАНІЯ», Сертифікат № 017366, Аудиторської фірми «Саламандра», яка здійснює свою діяльність на підставі Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності № 190, що ведеться Аудиторською палатою України, Рішення № 182 від 27.09.2007 р., проведена перевірка основних засобів за 2019-2020 рр.

Відповідальність за фінансово-господарську діяльність та достовірність звітних даних несе керівництво компанії.

Я в своїй діяльності керувалась законодавством України у сфері господарської діяльності і сплати податків, встановленим порядком ведення бухгалтерського обліку і формування фінансової звітності, прийнятими в Україні нормами аудиту з урахуванням міжнародних норм і стандартів.

Мною проведені дослідження шляхом тестування доказів обґрунтованості сум та інформації, розкритої у фінансовій звітності, а також оцінка застосованих принципів бухгалтерського обліку при формуванні фінансової звітності. Основні засоби вводяться правильно.

На підставі цифрового матеріалу, на базі якого складається звітність, була перевірена інформація, що сформована в звітності. Зібраного матеріалу достатньо для складання аудиторського висновку.

Я вважаю, що фінансова звітність Компанії, в цілому, відповідає вимогам чинного законодавства України та прийнятої облікової політики та, в цілому, реально і точно відображає, у всіх суттєвих аспектах, її фінансовий стан на 31.12.2020 р. по операціях за період з 01.01.2019 по 31.12.2020 р., не виявлено безперечного суттєвого викривлення факту, який би визначив доцільність внесення поправок до перевірених фінансових звітів.

Аудиторський висновок склав здобувач НУХТ

I.C. Піх

3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів основних засобів

Система обліково-аналітичного забезпечення відіграє одну з ключових ролей у функціонуванні системи управління підприємством, забезпечуючи взаємодію різних рівнів управління, структурних підрозділів, реагуючи на зовнішні і внутрішні зміни. Удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління основними засобами підприємств пояснюється:

- зміщенням акценту аналізу з внутрішнього на зовнішнє бізнессередовище, в якому розвивається або передбачає розвиватися підприємство;
- збільшенням швидкості прийняття управлінських рішень на зміни зовнішнього бізнес-середовища;
- необхідністю продуманого взаємозв'язку між оперативним та стратегічним напрямками діяльності підприємства, оскільки облік, аналіз і контроль, досягнення стратегічних цілей і задач відображається в конкретній системі показників;
- розширенням методів аналізу основних засобів з метою забезпечення довгострокового функціонування та розвитку підприємства;
- удосконаленням системи показників, які характеризують ефективність використання основних засобів для цілей обліку, аналізу, і відповідність їх тактичним і стратегічним тенденціям;
- вдосконаленням концепції обліку і аналізу при управлінні основними засобами, їх складовими і їх динамікою.

Також для нарахування амортизації досить важливим є визначення адекватного терміну корисного використання об'єкта, який би не впливав на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності. Така

проблема різниці терміну корисного використання можлива, коли однотипні об'єкти використовуються на різних підприємствах. Тому вважаємо доцільним законодавчо встановити мінімальну межу корисного використання різних видів основних засобів та відмовитись від регулювання цих питань в податковому обліку. Це зробить неможливим заниження терміну використання основних засобів підприємствами.

Отже, за результатами дослідження можна поради наступні шляхи удосконалення обліку основних засобів:

1) вибір оптимальної за складом і обсягом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію тих завдань, які поставлені перед обліком основних засобів.

2) розробка та запровадження раціональних схем документообігу, що дозволяли би своєчасно виконувати поставлені завдання при мінімальних витратах трудових, матеріальних та фінансових ресурсів.

3) удосконалення змісту та складу носіїв інформації з обліку основних засобів. Провівши аналіз змін у законодавчій базі, яка стосується обліку основних засобів, було доведено, що окремі графи типових форм первинних документів втратили свій зміст і на підприємствах не використовуються. Це, наприклад, такі реквізити, як код норми амортизаційних відрахувань, джерело придбання, дата початку сплати за основні засоби.

4) повна комп'ютеризація обліку основних засобів. Викликано це необхідністю оперативного одержання відомостей про рух основних засобів, своєчасного та правильного розрахунку сум амортизації, визначення зносу у відповідності до встановлених норм тощо.

Однією із найпоширеніших програм є «1С: Бухгалтерія», впровадження якої забезпечило б оперативний, точний облік, охоплювало всю виробничу і фінансово – господарську діяльність господарства. В сучасних умовах ця програма відповідає вимогам бухгалтерів не в повній мірі, але вона вдосконалюється, змінюється, з'являються її нові версії. Однак сперше потрібно позбутися протиріч в законодавстві.

5) Удосконалення методики нарахування амортизації. Це проблемне питання можна вирішити наступними шляхами:

- по-перше, необхідно визначити адекватний термін корисного використання об'єкта, який би не впливав на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності;

- по-друге, встановити необхідність нарахування амортизації після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію.

6) Удосконалення й відображення переоцінки основних засобів в обліку. Вважається недоцільним результати переоцінки основних засобів

відображати як витрати або доходи звітного періоду, бо суть цієї операції полягає не у зміні результатів господарської діяльності підприємства, а у визначенні реальної вартості об'єкта. Це обумовлює доцільність відображення дооцінки та уцінки основних засобів як зміну сальдо рахунків додаткового капіталу.

При операціях обміну варто оцінювати об'єкти основних засобів за справедливою вартістю, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об'єкти, що є досить абстрактним положенням.

Часто на підприємствах складаються такі обставини, що частина об'єктів основних засобів тривалий час не використовується. Враховуючи, що на всі об'єкти, амортизація нараховується незалежно від інтенсивності їхнього використання, це призводить до завищення собівартості продукції за умови, що певна частина основних засобів не бере участі у виробництві. У зв'язку з цим, на нашу думку, доцільно в таких випадках їх законсервувати, що дає змогу підприємствам не нараховувати за цими об'єктами амортизацію, а отже, виключити негативний вплив цього фактору на формування собівартості продукції, робіт, послуг.

Іноді підприємствам доводиться тимчасово відмовитися від експлуатації власних виробничих потужностей. Причин цьому багато, але найтипівіша – економічна неефективність (збитковість) використання об'єктів. У таких ситуаціях, як правило, удаються до консервації цих обтяжуючих основних засобів, аби хоч якось скоротити експлуатаційні витрати та/або забезпечити схоронність майна до кращих часів.

Ефективність основних засобів - результат, отриманий у вигляді отриманого ефекту, що співвідноситься з витраченими ресурсами. Підвищення ефективності полягає в досягненні найбільших результатів при відповідному рівні розвитку продуктивних сил порівняно з витратами праці, використаними на створення суспільного продукту. Від ефективності використання залежать темпи зростання продуктивності праці, обсягів виробництва, поліпшення якості промислової продукції та інших показників.

Для оцінювання резервів підвищення ефективності основних фондів необхідно, насамперед, знати реальний рівень використання основних засобів й конкретні можливості його підвищення. Поліпшення використання основних засобів може бути забезпечене двома шляхами: інтенсивним та екстенсивним.

Інтенсивний шлях характеризується підвищенням завантаження устаткування та збільшенням рівня використання їхньої потужності. Основними напрямками підвищення інтенсивного завантаження устаткування є:

- удосконалення технологій та організації виконання робіт;
- правильний вибір машин і робочого устаткування;
- запровадження сучасних технологій.

Екстенсивний шлях полягає у збільшенні тривалості роботи, скороченні цілозмісних і внутрішньозмісних втрат робочого часу, підвищенні коефіцієнта змінності. Основними шляхами поліпшення екстенсивного використання устаткування в машинобудуванні є:

- безперебійне постачання підприємствам сировини, матеріалів, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, палива, електроенергії;
- своєчасне усунення виявлених диспропорцій у галузі й на підприємствах, в окремих цехах і виробничих дільницях, що дасть змогу запобігти перервам у роботі підприємства;
- усунення причин нерівномірної роботи підприємства, що призводить до недовикористання устаткування в цілому, й у часі, тобто до його простоїв.

У більшості випадків окремі показники, до яких належать екстенсивне й інтенсивне використання устаткування, не можуть бути застосовані (вони показують лише міру використання окремих елементів основних засобів), тому для визначення використання всієї маси основних фондів на підприємстві слід застосовувати узагальнюючі показники, до яких належать показники фондівіддачі, фондомісткості та рентабельності.

В цілому варто зазначити, що від того наскільки забезпечено підприємство основними засобами і як ефективно вони використовуються, залежить прибуток підприємства та рівень його повної рентабельності.

ВИСНОВКИ

Розглянувши і проаналізувавши організацію і методологію бухгалтерського обліку основних засобів СП "Галка Лтд", можна з упевненістю сказати, що облік основних засобів в умовах інформаційних систем і технологій є одним із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних та знань нормативно-законодавчої бази.

Головне завдання бухгалтерського обліку – забезпечити фінансовою інформацією діюче підприємство. При написанні кваліфікаційної роботи розглянуті організацію і методику обліку, проведений аналіз та аудит основних засобів в умовах функціонування автоматизованих інформаційних систем.

Основні засоби відіграють важливу роль в діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Характерною особливістю засобів праці є те, що вони не мають взаємозамінюваності і тому ефективність їх різна по галузях, підприємствах, окремих видах.

Метою бухгалтерського обліку основних засобів є сприяння раціональному використанню засобів і предметів праці у підприємницькій діяльності для одержання найбільшого прибутку, спрямованого на задоволення соціальних потреб працівників підприємства.

Під час написання першого розділу кваліфікаційної роботи було вивчено організацію та бухгалтерський облік СП «Галки Лтд», а саме характеристика СП «Галка Лтд», поняття, класифікація та оцінка основних засобів; методи нарахування амортизації основних засобів; документальне оформлення руху основних засобів.

Досліджено порядок та документальне оформлення надходження та вибуття основних засобів на підприємстві, порядок нарахування амортизації, нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів – у другому розділі. У третьому розділі розглянуто аналіз основних техніко-економічних показників діяльності СП «Галка Лтд» за 2019 – 2020 роки.

Згідно техніко-економічної характеристики СП «Галки Лтд» є значні перспективи для подальшого розвитку на наступні декілька років, але для сталого розвитку в довгостроковій перспективі потрібні структурні зміни, оновлення виробництва, в тому числі основних засобів.

Під час проведення дипломного дослідження сформульовано такі висновки та пропозиції:

1. Досліджено економічний зміст та законодавчо – нормативну базу основних засобів, що дозволило здійснити їх класифікацію.
2. Первинна облікова інформація про наявність, рух, капітальний ремонт

та інші операції щодо основних засобів відображається в численних спеціалізованих реєстрах, постійні реквізити яких тотожні. Це не сприяє якісному веденню обліку, збільшує трудомісткість опрацювання та відображення інформації, створює певні труднощі у формуванні документообігу й забезпеченні необхідними видами бланків.

Здійснивши ряд модифікацій, можна одержати компактну конструкцію практично універсальної форми типу «Інвентарна картка – акт обліку руху основних засобів», що сприятиме не тільки зниженню трудомісткості облікових робіт і скороченню документообігу, а й наочності документів.

Звідси випливає, що процедура обліку основних засобів складна та суперечлива. Недоліки вітчизняного законодавства у сфері бухгалтерського і податкового обліку має базуватися на вимогах методики саме бухгалтерського обліку, який більш повно враховує амортизаційну політику підприємства. Так, діючі форми первинної документації з обліку основних засобів та інвентаризаційні описи дублюють один одного. Майже зовсім не відрізняються за змістом інвентарні картки форма ОЗ-6, ОЗ-7, ОЗ-8. Водночас у наявних формах обліку не передбачено відображення устаткування, придбаного підприємством для резерву, до запровадження в експлуатацію, що на практиці створює певні труднощі при розрахунку амортизаційних відрахувань.

3. Впровадження засобів автоматизації дозволяє більш оперативно вести бухгалтерський облік основних засобів, виводити оперативну інформацію за певний період часу, швидкий пошук і виведення необхідної економічної інформації, автоматизацію складання бухгалтерських і фінансових звітів, меншає трудомісткість облікових робіт і кількість допущених помилок.

4. Щодо обліку основних засобів та контролю за їх використанням, то це є однією з основних підсистем, що забезпечують ефективну діяльність підприємства. Організація цього обліку — це процес цілеспрямованого вибору та безперервного упорядкування способів і прийомів збору, обробки і видачі достовірної та своєчасної інформації про наявність, руху й використання закріплених за підприємством основних засобів для прийняття управлінських рішень.

5. Амортизаційна політика підприємства повинна бути спрямована на підвищення фінансової зацікавленості суб'єкта господарювання у здійсненні інвестицій в основний капітал за рахунок коштів власних амортизаційних відрахувань. Це потребує проведення заходів у таких напрямках:

- обмеження державного регулювання у сфері амортизаційної політики та стимулювання інвестиційної ініціативи суб'єктів господарювання;
- створення економічної та правової бази для запровадження

раціональних рівнів споживання, відшкодування та оновлення основного капіталу;

- розмежування практики нарахування амортизаційних відрахувань відповідно до економічної та податкової ролі;
- стимулювання суб'єктів господарювання до застосування прискореної амортизації та її інвестиційного спрямування шляхом надання податкових знижок;
- економічна роль амортизації полягає у фактичному відшкодуванні діючих основних засобів;
- відповідні амортизаційні відрахування (економічна амортизація) відображають реальне знецінення основного капіталу в процесі виробництва та надання послуг і відносяться на витрати діяльності суб'єктів господарювання;
- податкова роль амортизації полягає у фінансовому відшкодуванні основного капіталу за рахунок зменшення оподатковуваного прибутку на суму амортизаційних відрахувань (податкова амортизація) та одержання податкової знижки;
- запобігання зростанню цін виробників шляхом надання можливості суб'єктам господарювання відносити прискорену амортизацію не на витрати виробництва, а на зменшення оподаткованої частини прибутку.

При складанні фінансової звітності в Україні використовуються Положення (Стандарти) бухгалтерського обліку, які й формують концептуальну основу фінансової звітності в Україні. Відомо, що формування показників фінансової звітності може здійснюватися з використанням іншої концептуальної основи, наприклад Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Повний комплект фінансової звітності, який підготовлений у відповідності до концептуальної основи фінансової звітності, метою якої є задоволення інформаційних потреб в загальній інформації широкого діапазону користувачів, отримав назву фінансових звітів загального призначення. Зрозуміло, що в Україні статус фінансових звітів загального призначення матиме повний комплект фінансової звітності, підготовлений на основі П(С)БО.

Бухгалтерія підприємства повністю укомплектована, має чітку будову і виконує свої функції на високому рівні.

Для оцінки складу, руху та динаміки основних засобів під час проведення аналізу було використано дані статистичної звітності «Звіт про наявність та рух основних засобів» та Приміток до фінансової звітності форми № 5.

На прикладі досліджуваного підприємства СП «Галки Лтд», було проведено аналіз обліку надходження, вибуття, наявності, основних засобів, порядок, методи нарахування та обліку амортизації на підприємстві, також облік витрат на ремонт, їх класифікацію.

Використовуючи формули для розрахунку та статистичну звітність як джерело інформації під час проведення аналізу руху, технічного стану та ефективності використання основних засобів було розраховано коефіцієнти оновлення, приросту, зносу, фондівіддача, фондомісткість та рентабельність основних засобів за 2019-2020 рр.

Проведення якісного і чіткого аналізу має важливе значення для управління підприємством, так як основні засоби є основою промислового підприємства. Велике аналітичне значення мають показники структури основних фондів, аналітичні коефіцієнти, що дозволили впевнитися в забезпеченості підприємства основними засобами, їх ефективному використанні і середньому рівні оновлення та у зростаючому рівні фондівіддачі. Але теперішній рівень оновлення не є достатнім, зважаючи на зниження придатності основних засобів, збільшенням коефіцієнта зносу на підприємстві. Ефективним можна назвати використання та придбання основних засобів, якщо два показники (фондовіддача та рентабельність) покращуються. За досліджуємий період на підприємстві відбувається збільшення цих показників.

Отже, аналіз руху, наявності і використання основних засобів в умовах інформаційних систем і технологій на СП «Галки Лтд» показав позитивну динаміку розвитку підприємства в цілому, з тенденцією до підвищення темпів приросту виробництва, адже основні засоби є основною і невід'ємною частиною даного підприємства.

Аналізуючи фінансовий стан діяльності СП «Галка Лтд», ми бачимо збільшення собівартості реалізованої продукції на 43756 тис. грн. в 2020 році в порівнянні з 2019 роком. Також ми бачимо збільшення матеріальних затрат, в 2019 році становили 422231 тис.грн., а в 2020 році 442127 тис.грн. Збільшення рентабельності реалізованої продукції з 8,1 % у 2019 році до 8,7 % у 2020 році зумовлено зменшенням витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 7 коп.

Показники рентабельності повніше, ніж прибуток характеризують результати господарювання, тому що їхня величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Їх використовують для оцінювання діяльності підприємства і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Аналізуючи рух та структуру основних засобів, ми можемо побачити,

що сума земельних ділянок та багаторічних насаджень в продовж 2019 року не змінилася. Будинки, споруди та передавальні пристрої збільшилися на 6,84%, що на кінець 2019 року становила 21465 тис. грн. Ми бачимо збільшення машин та обладнання на 8977 тис. грн., та вибуття на 308 тис. грн. На кінець 2019 року машин та обладнань становить 105644 тис. грн. Також спостерігається рух транспортних засобів на початок 2019 року становили 21613 тис. грн., а на кінець 2019 року становили 22019 тис. грн. Також прилади та інвентар в продовж року збільшилися на 171 тис. грн., а зменшилися на 31 тис. грн.. Малоцінні необоротні матеріальні активи у 2019 році надійшло та вибуло у різниці 324 тис.грн. Інші основні засоби на початок та кінець 2019 року становили 1131 тис. грн..

Також розглянуто рух та структуру основних засобів у 2020 році ми можемо побачити збільшення будинків, споруд та передавальних пристроїв на 1674 тис. грн., та вибуття на 116 тис. грн. На кінець 2020 року будинків, споруд та передавальних пристроїв становить 23023 тис. грн. Ми бачимо збільшення машин та обладнання на 5798 тис. грн., та вибуття на 808 тис. грн. На кінець 2020 року машин та обладнань становить 110634 тис.грн. Також спостерігається рух транспортних засобів на початок 2020 року становили 22019 тис. грн., а на кінець 2020 року становили 23527 тис.грн. Також прилади та інвентар в продовж року збільшилися на 216 тис.грн.. Інші основні засоби в продовж 2020 року становили 1131 тис. грн., а на кінець 2020 року рівні 1156 тис. грн. Збільшення інших основних засобів та багаторічних насаджень спостерігаємо за рахунок придбання, малоцінні необоротні матеріальні активи також зросли і на кінець року становлять 2023 тис.грн.

Для характеристики руху основних засобів використовуються коефіцієнти оновлення, вибуття і приросту. Коефіцієнти зносу протягом 2019-2020 рр. збільшився на 0,04, коефіцієнт придатності зменшився на 0,04, що свідчить про поступове зношення основних засобів. Коефіцієнти оновлення випереджують коефіцієнти вибуття, що свідчить про покращення стану основних засобів чого придатність основних засобів СП «Галка Лтд».

На СП «Галка Лтд» відсутня система внутрішнього аудиту. Робота фахівців відділу внутрішнього аудиту полягає насамперед в уніфікації і стандартизації облікових процесів для правильного формування фінансової звітності. Крім того вони спостерігають за доцільністю та ефективністю здійснення окремих операцій, правильністю відображення їх у системі обліку і звітності. Внутрішній аудит забезпечує захист від помилок і зловживань, визначає «зони ризику», можливість усунення майбутніх недоліків чи нестач, допомагає ідентифікувати слабкі сторони у системі управління

На СП «Галка Лтд» доцільно було б ввести систему внутрішнього

аудиту, що сприятиме ефективному виконанню завдань і цілей, за для яких функціонує підприємство.

В даній кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні основи та організацію обліку на підприємстві. Зроблено аналіз ефективності використання основних засобів в умовах функціонування автоматизованих інформаційних систем, досліджено теоретичні основи аудиту і складено аудиторський висновок СП «Галки Лтд».

Список використаних джерел

1. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні від 16.07.1999р. №996 - XIV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 - VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: "www.zakon.rada.gov.ua.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.1999 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181, із змінами і доповненнями від 08.07.2008 р. № 901. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 163 від 07.07.1999 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 415 від 28.04.2006 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджено наказом Міністерства фінансів України № 561 від 30.09.2003 р.(змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
9. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту)» [підручник] / За ред. В.В. Немченко, О.Ю. Редько. - К.: Центр учбової літератури, 12.- 540с.
- 10.Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): [навчальний посібник]. -[2-ге вид., без змін] / В.В. Бабіч, СВ.Сагова.- К.: КНЕУ, 2007. - 288с.
- 11.Берсуцький Я. Г. Фінансовий облік / Я. Г. Берсуцький, Н. В. Марчак. - Донецьк, 08.-270 с.
12. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навчально-практичний посібник]. / Н. І. Верхоглядова, в. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін. к.: Центр учбової літератури, 2010. - 536 с.

13. Гавриловська Л. М. Фінансовий облік / Л. м. Гавриловська, Т. В. Головка, А. С. Іаріонова. - К. : КНЕУ, 2008. - 280 с.
14. Гладких Т.В. Фінансовий облік: [навчальний посібник]. / Т.В. Гладких. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 480 с.
15. Гарасим П. М. Курс фінансового обліку / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. - К. : Знання, 2007. - 566 с.
16. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз / Н. М. Деєва, О. І. Дедіков. - Київ, 2007. - 328 с.
17. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: [підручник]. / Г. Загородній, Г.О. Партии, Л.М. Пилипенко, Т.І. Партии. - [3-тє вид., доопрац. і п.]. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. - 340 с. І
18. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: [навчальний посібник]. / А.Г. Загородній, І.Й. Яремко, Л.М. Пилипенко. - Львів: видавництво Львівської політехніки, 2012. - 216 с.
19. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291 (зі змінами та доповненнями).
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року №291(зі змінами та доповненнями).
21. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 року, № 356.
22. Методичні рекомендації щодо використання непрямих методів перевірки суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб: Лист Державної податкової адміністрації України №7124/10/23-2117 від 16 червня 1998 року. – С.4.
23. Наказ ДПАУ № 143 „Порядок складання декларації з податку на прибуток підприємства” від 29.03.2003р.
24. Бідоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку: практичний посібник/ В.С. Бідоусько, Беленкова Л.І., Авілкова О.Г. – Х.,2001 – 162с.
25. Бухгалтерський облік: організаційно-методологічні аспекти: навчальний посібник/ Б.С. Кругляк. Технологічний університет Поділля та ін. Хмельницький. 2001. – 286с.
26. Буряковський В.В. та ін. Податки. Навчальний посібник - Дніпропетровськ, 1998. - 264с.

- 27.Бутинець Ф.Ф., Бардаш С.В. Малюга Н.М., Петренко НІ. Контроль і ревізія. Підручник для студентів вузів спеціальності „Облік і аудит”. - Житомир: ЖШ, 2000.-5 76с.
- 28.Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В. Шигун М.М., Шулепова С.М. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”. - Житомир: ЖІТІ, 2001.- 576с.
- 29.Бухгалтерський облік в Україні. Навч. Пос. За ред. Хом'яка Р.Л. – Львів: „НУ Львівська політехніка”, 2001. – 728с.
30. Бухгалтерський облік на малих підприємствах. - Спецвипуск журналу Податки та бухгалтерський облік № 19 / 13.10.2003р.
- 31.Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник / Під ред. С.Ф. Голова. - Дніпропетровськ: ТОВ „Баланс-Клуб”, 2001-832с.
- 32.Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності „Облік і аудит” вищих навчальних закладів / За редакцією Ф.Ф. Бутинця. - Житомир: ІШ „Рута”, 2002. - 688с.
- 33.Витрати підприємства: довідник бухгалтера. – Спецвипуск журналу Податки та бухгалтерський облік № 11 / 11.06.2001р.
- 34.Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2000. - 166с.
- 35.Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. - К.: Лібра, 2004. -704с.
- 36.Горяева М.С., Качала М.В., Плетникова Л.Н. й др. Бухгалтерский учет: Конспект лекций. - Харьков: ХГЗУ, 2004. - 94с.
- 37.Грабова Н.М., Добровский В.Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях. - К.: А.С.К., 2004. -623с.
- 38.Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / За ред. М.В. Кужельного. - К: А.С.К., 2004. - 266с.
- 39.Грабова Н.М., Кривоносов Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: Навч. Пос. – К.: А.С.К., 2000.-.504с.
- 40.Закон про податок на прибуток: перевірено практикою. – Спецвипуск журналу Податки та бухгалтерський облік № 4 /25.04.2005р.
- 41.Кисіль О.М. Взаємини між підприємцями і контролюючими органами. //Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні. – 2004. – № 2. – С.21.
- 42.Костенко В.В. Методологія бухгалтерського обліку із застосуванням національних стандартів: наукова праця – Черкаси: Брама. – 2003. – 324с.
- 43.Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. - К.: КНЕУ, 2001.-336с.
- 44.Кузьмінський А.М., Кузьмінський Ю.А. Теорія бухгалтерського обліку:

- Підручник для студентів ВУЗів. Київ: Все про бухгалтерський облік, 1999. – 285с.
- 45.Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 576с.
- 46.Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2003. - 624с.
- 47.Лушкін В.А., Понікаров В.Д., Ялдин І.В., Ачкасов А.Є. Контроль і ревизія підприємств: Навчальний посібник. - Житомир, 2000. -368с.
- 48.Мельник П.В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці. Ірпінь, 2001.-355с.
- 49.Моссаковський В., Кононенко Т. Узгодження основних положень бухгалтерського і податкового обліку // Бухгалтерський облік і аудит. - 2002, №5.-с. 12-18.
- 50.Мурашко О. Податковий облік і його узгодженість з фінансовим обліком // Бухгалтерський облік і аудит. - 2003, № 2. - с. 54-57.
- 51.Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. - К: Центр навчальної літератури, 2004. — 464с.
- 52.Нижник Н.Р. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи. – К.: Оріяни. – 1998, 192 с.
- 53.Нетикша О. Організація процесу внутрішнього контролю // Бухгалтерський облік і аудит. - 2002, № 8. - с.46-49.
- 54.Отенко В.И., Серикова Т.Н. Теория бухгалтерского учета: Конспект лекций. - Харьков: ХГЗУ, 2002. - 215с.
- 55.Пархоменко В. Документальне забезпечення основ бухгалтерського обліку// Бухгалтерський облік і аудит. - 2005, №3. — с. 11-15.
- 56.Партин Г.О. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2000. - 246с.
- 57.Павлюк І.М. Основи бухгалтерського обліку на підприємствах і в організаціях України: Практично-навчальний посібник/ Інституту менеджменту і економіки. – Івано-Франківськ, 2001. – 311с.
- 58.Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Навчальний посібник. – Харків: вид:ХДЕУ, 2002. – 288с.
- 59.Полтавець Л.Т. Облік і аудит: конспект лекцій / Київський національний університет будівництва і архітектури. – К.,2002. —43с.
- 60.Податкова система / За ред. С. М. Онисько. - Львів, Новий Світ, 2004. - 308с.
- 61.Податкове право / За ред. М. П. Кучерявенка. - Київ, Юрінком Інтер, 2003. 399с.

- 62.Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. – Тернопіль: Карт-Бланш,2002. – 628с.
- 63.Річна фінансова звітність. – Спецвипуск журналу Податки та бухгалтерський облік № 23-24/27.12.2004р.
- 64.Річна фінансова звітність. – Спецвипуск журналу Податки та бухгалтерський облік № 12 /26.12.2005р.
- 65.Серікова Т.М., Понікаров В.Д. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. Харків: ІНЖЕК, 2003. - 153с.
- 66.Серікова Т.М., Понікаров В.Д., Кожанова Є.П., Отенко І.П. Облік, аналіз і аудит: Навчальний посібник. - Харків: ВД „Днжек”, 2003. -380с.
- 67.Скирпан О.П., Палюх М.С. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. - Тернопіль: Економічна думка, 2002. - 494с.
- 68.Скотнікова Л.П. та ін. Бухгалтерський облік та фінансова звітність на підприємстві: Навчально-методичний посібник. - Харків: ГНЖЕК, 2003.- 327с.
- 69.Сопко В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. - К.:КНЕУ, 2000.- 578с.
- 70.Сопко В., Загородиш В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. - К.: КНЕУ, 2000. - 260с.
- 71.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студентів екон. спец, вищих навч. закладів. -К.: А.С.К., 2004.84с.
- 72.Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2004. -253с.
- 73.Цал-Цалко Ю. Податковий контроль об’єктів оподаткування та проблеми застосування прийомів фактичного контролю
- 74.Чебанова Н.В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. - К.: Видавничий центр «Академія», 2002. - 672с.
- 75.Яковенко О.О. Податковий контроль як функція управління та дієвий важіль у боротьбі з організованою злочинністю та корупцією//

Додатки

Підприємство **СП "Галка Лтд"**

Територія

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності **виробництво кави**

Середня кількість працівників **262**

Адреса, телефон **79019, м.Львів, вул.Заповітна 1, 032-240-91-00**

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійки)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Коди		
2021	01	01
за ЄДРПОУ		
22331884		
за КОАТУУ		
4610137500		
за КОПФГ		
15.86.2		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за **1801001**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	103	89
первісна вартість	1001	1324	1349
накопичена амортизація	1002	(1 221)	(1 260)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	967	1362
Основні засоби	1010	81178	78384
первісна вартість	1011	162806	171135
знос	1012	(81 628)	(92 751)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	5538	5538
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1035	101277	107777
інші фінансові інвестиції	1040	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1045	-	-
Відстрочені податкові активи	1050	-	-
Гудвіл	1060	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1065	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1090	-	-
Інші необоротні активи	1095	189063	193150
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	52632	58584
Виробничі запаси	1101	41082	41092
Незавершене виробництво	1102	139	238
Готова продукція	1103	11325	12671
Товари	1104	86	4583
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	89550	88914
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	8737	4590
за виданими авансами	1135	2	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	311	188
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	2	1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	501	358
Поточні фінансові інвестиції	1160	2421	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	50933	91715
Готівка	1166	1	4
Рахунки в банках	1167	50932	91711
Витрати майбутніх періодів	1170	390	293
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1182	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1183	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	25	22
Усього за розділом II	1195	205504	244666
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	394567	437816

Пасив	Код рядка	На початок звітного	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	24968	24968
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	850	850
Додатковий капітал	1410	6221	6221
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	70	70
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	195174	222052
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	227283	254161
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	114100	120599
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1550	-	-
Усього за розділом II	1595	114100	120599
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	38	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	33901	46184
розрахунками з бюджетом	1620	7388	4507
у тому числі з податку на прибуток	1621	3566	706
розрахунками зі страхування	1625	735	1266
розрахунками з оплати праці	1630	3363	5346
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6550	4956
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1209	797
Усього за розділом III	1695	53184	63056
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	394567	437816

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	СП "Галка Лтд"	Дата (рік, місяць, число)	2019 10 01
Територія		за ЄДРПОУ	22331884
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	4610137500
Вид економічної діяльності	виробництво кави	за КОПФГ	
Середня кількість працівників ¹	272	за КВЕД	15.86.2
Адреса, телефон 79019, м.Львів, вул.Заповітна 1, 032-240-91-00			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійка			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		v	
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 вересня 2019 р.**

Форма №1 Код за 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	288	57
первісна вартість	1001	1013	1253
накопичена амортизація	1002	(725)	(1 196)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2767	1138
Основні засоби	1010	78674	83035
первісна вартість	1011	153204	162385
знос	1012	(74 530)	(79 350)
Інвестиційна нерухомість	1015	745	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	2321	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	(1 576)	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	5538	5538
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1035	101277	101277
інші фінансові інвестиції	1040	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1045	-	-
Відстрочені податкові активи	1050	-	-
Гудвіл	1060	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1065	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1090	-	-
Інші необоротні активи	1095	189289	191045
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	64929	51782
Виробничі запаси	1101	49535	41980
Незавершене виробництво	1102	212	736
Готова продукція	1103	13879	8904
Товари	1104	1303	162
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	95512	87512
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	6087	9797
за виданими авансами	1135	-	3
з бюджетом	1136	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1140	1156	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1145	6	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1155	1738	2155
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1165	35077	32598
Гроші та їх еквіваленти	1166	5	2
Рахунки в банках	1167	35072	32596
Витрати майбутніх періодів	1170	32	339
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1182	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1183	-	-
резервах незароблених премій	1184	-	-
інших страхових резервах		-	-

Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	204537	184196
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	393826	375241

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	24968	24968
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	850	850
Додатковий капітал	1410	6221	6221
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	70	70
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174239	178921
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	206348	211030
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	100000	114100
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	100000	114100
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	14932	38
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	44397	34677
розрахунками з бюджетом	1620	5068	6589
у тому числі з податку на прибуток	1621	1767	3233
розрахунками зі страхування	1625	968	283
розрахунками з оплати праці	1630	4433	1665
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	7046	5442
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10634	1417
Усього за розділом III	1695	87478	50111
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	393826	375241

Керівник

Александр О.А.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2021	01	01
22331884		

Підприємство **СП "Галка Лтд"**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	630308	590366
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(471 049)	(427 293)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий :			
прибуток	2090	159259	163073
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	40148	38134
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(34 637)	(34 917)
Витрати на збут	2150	(51 745)	(46 246)
Інші операційні витрати	2180	(32 033)	(44 870)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	80992	75174
збиток	2195	-	-
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3468	3716
Інші доходи	2240	-	-
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(17 817)	(19 973)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(66)	(199)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	66577	58718
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(11 699)	(10 783)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	54878	47935
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	54878	47935

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	279034	265252
Витрати на оплату праці	2505	57637	50855
Відрахування на соціальні заходи	2510	10724	9244
Амортизація	2515	12848	12019
Інші операційні витрати	2520	81884	84861
Разом	2550	442127	422231

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
22331884		

Підприємство **СП "Галка Лтд"**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	590366	642994
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(427 293)	(483 577)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий :			
прибуток	2090	163073	159417
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	38134	51639
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(34 917)	(35 806)
Витрати на збут	2150	(46 246)	(48 928)
Інші операційні витрати	2180	(44 870)	(45 268)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	75174	81054
збиток	2195	-	-
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3716	2360
Інші доходи	2240	-	4285
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(19 973)	(20 011)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(199)	(4 393)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	58718	63295
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(10 783)	(11 382)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	47935	51913
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	47935	51913

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	265252	316989
Витрати на оплату праці	2505	50855	47637
Відрахування на соціальні заходи	2510	9244	8654
Амортизація	2515	12019	9595
Інші операційні витрати	2520	84861	102884
Разом	2550	422231	485759

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

Дата (рік, місяць, число) 2020 12 31
за ЄДРПОУ 22331884

Підприємство СП "Галка Лтд"
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2020 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	753904	724700
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	723	385
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	97
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	822	757
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	202	2009
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(569 939)	(535 262)
Праці	3105	(43 701)	(40 566)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(11 643)	(10 631)
Зобов'язань із податків і зборів	3115	(52 155)	(50 063)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(15 960)	(10 334)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(24 598)	(28 998)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(11 597)	(10 731)
Витрачання на оплату авансів	3135	-	-
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	-	-
Інші витрачання	3190	(3 118)	(4 842)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	75095	86584
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	2470	-
необоротних активів	3205	516	2416
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	3469	1584
дивідендів	3220	500	2403
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	22	8
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(6 500)	(2 489)
необоротних активів	3260	(6 545)	(12 434)

Виплати за деривативами	3270	-	-
Витрачання на надання позик	3275	(231)	(603)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	-	(9 617)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(6 299)	(18 732)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	19998	60706
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(13 537)	(61 500)
Сплату дивідендів	3355	(26 671)	(25 650)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(17 817)	(20 213)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-	-
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	-	-
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(38 027)	(46 657)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	30769	21195
Залишок коштів на початок року	3405	50933	35077
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	10013	(5 339)
Залишок коштів на кінець року	3415	91715	50933

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

Дата (рік, місяць, число) 2019 12 31
за ЄДРПОУ 22331884

Підприємство СП "Галка Лтд"
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2019 р.

Форма Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	724700	765952
Повернення податків і зборів	3005	-	3
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	385	601
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	97	60
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	757	858
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	2009	434
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(535 262)	(631 381)
Праці	3105	(40 566)	(34 603)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(10 631)	(9 328)
Зобов'язань із податків і зборів	3115	(50 063)	(36 313)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(10 334)	(12 192)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(28 998)	(14 777)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(10 731)	(9 344)
Витрачання на оплату авансів	3135	-	-
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	-	-
Інші витрачання	3190	(4 842)	(4 552)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	86584	51731
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	15217
необоротних активів	3205	2416	2139
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	1584	1711
дивідендів	3220	2403	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	8	37
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(2 489)	(7 675)
необоротних активів	3260	(12 434)	(20 417)
Виплати за деривативами	3270	-	-
Витрачання на надання позик	3275	(603)	(174)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-

Інші платежі	3290	(9 617)	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(18 732)	(9 162)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	60706	34283
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(61 500)	(31 350)
Сплату дивідендів	3355	(25 650)	(15 200)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(20 213)	(20 002)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-	-
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	-	-
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(46 657)	(32 269)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	21195	10300
Залишок коштів на початок року	3405	35077	23771
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(5 339)	1006
Залишок коштів на кінець року	3415	50933	35077

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2021	01	01
22331884		

Підприємство **СП "Галка Лтд"**

(найменування)

Звіт про власний капітал за 2020 р.

Форма №4

Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареє- строван- ний капітал	Капітал у дооцінках	Додатко- вий капітал	Резервний капітал	Нерозподі- лений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилуче- ний капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	24968	850	6221	70	195174	-	-	227283
Коригування :									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	24968	850	6221	70	195174	-	-	227283
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	54878	-	-	54878
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку :									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(28 000)	-	-	(28 000)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	-	26878	-	-	26878
Залишок на кінець року	4300	24968	850	6221	70	222052	-	-	254161

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
22331884		

Підприємство **СП "Галка Лтд"**

(найменування)

Звіт про власний капітал за 2019 р.

Форма №4

Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареє- строван- ний капітал	Капітал у дооцінках	Додатко- вий капітал	Резервний капітал	Нерозподі- лений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилуче- ний капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	24968	850	6221	70	174239	-	-	206348
Коригування :									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	24968	850	6221	70	174239	-	-	206348
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	47935	-	-	47935
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку :									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(27 000)	-	-	(27 000)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	-	20935	-	-	20935
Залишок на кінець року	4300	24968	850	6221	70	195174	-	-	227283

Керівник

Дубовий Ю.Б.

Головний бухгалтер

Лісова Р.В.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства фінансів України
від 29 листопада 2000 р. N 302
(у редакції наказу від 28.10.2003 N 602)

Підприємство : СП "Галка Лтд"

Територія

Орган державного управління

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності виробництво кави

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за СПОДУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ		
2021	01	01
22331884		
4610137500		
15,86,2		

Одиниця виміру: тис. грн.

ПРИМІТКИ
до річної фінансової звітності
2020 р.

за

Форма N 5 Код за ДКУД 1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка –)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права користування природними ресурсами	010	4	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4	4
Права користування майном	020	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Права на комерційні позначення	030	33	31	12	–	–	2	2	2	–	–	–	43	31
Права на об'єкти промислової власності	040	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Авторське право та суміжні з ними права	050	299	225	9	–	–	1	1	60	–	–	–	307	284
	060	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші нематеріальні активи	070	988	961	57	–	–	50	50	30	–	–	–	995	941
Разом	080	1324	1221	78	–	–	53	53	92	–	–	–	1349	1260
Гудвіл	090	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

З рядка 080 графа 14

вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

(081) -

вартість оформлених у заставу нематеріальних активів

(082) -

вартість створених підприємством нематеріальних активів

(083) -

Із рядка 080 графа 5

вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань

(084) -

Із рядка 080 графа 15

накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

(085) -

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства фінансів України
від 29 листопада 2000 р. N 302
(у редакції наказу від 28.10.2003 N 602)

Підприємство : СП "Галка Лтд"
Територія
Орган
Організаційно-правова форма господарювання
Вид економічної діяльності виробництво кави

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за СПОДУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2020	01	01
22331884		
4610137500		
15,86,2		

Одиниця виміру: тис. грн.

ПРИМІТКИ

до річної фінансової звітності
2019 р.

за

Форма N 5 Код за ДКУД 1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права користування природними ресурсами	010	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Права користування майном	020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права на комерційні позначення	030	33	29	-	-	-	-	-	1	-	-	-	33	30
Права на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Авторське право та суміжні з ними права	050	249	216	8	-	-	25	25	35	-	-	-	299	226
	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші нематеріальні активи	070	728	476	29	-	-	-	-	438	-	-	-	988	913
Разом	080	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гудвіл	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

З рядка 080 графа 1: вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності (081) -
вартість оформлених у заставу нематеріальних активів (082) -
вартість створених підприємством нематеріальних активів (083) -
Із рядка 080 графа 5: вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань (084) -
Із рядка 080 графа 15: накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності (085) -

